

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ
FILOZOFICKÁ FAKULTA
Ústav pedagogických věd
Výzkumné projekty v pedagogice

ZPRÁVA Z VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

VNÍMÁNÍ POTŘEB VÝCHOVNÉ PÉČE O DĚTI DO TŘÍ LET
NASTÁVAJÍCÍMI MATKAMI

Vypracoval: Lucie Kozáková, Lucie Petrlíková, Jan Kolář

Vyučující: Mgr. Petr Novotný, Ph.D.

TÉMA VÝZKUMU:
VNÍMÁNÍ POTŘEB VÝCHOVNÉ PÉČE O DĚTI DO TŘÍ LET NASTÁVAJÍCÍMI
MATKAMI

ÚVODEM

Úplným úvodem bychom rádi poznamenali, že nepředkládáme hotový produkt. Od počátku práce jsme totiž naráželi na jednu překážku za druhou. Není asi třeba zmiňovat podrobnosti, nicméně konečným důsledkem je fakt, že nebylo v našich možnostech věc „dotáhnout do konce“. Jednou z možností by bylo téma zúžit a dokončit pouze v několika dílčích oblastech, nicméně to se nám s ohledem na další účel tohoto šetření nezdálo jako moudré. A to i s ohledem na kontextuálnost řešeného tématu, která neumožňuje některé faktory prostě vypustit. Práce by pak ztratila smysl. Přes záplavu materiálu tedy došlo k tomu, že, a řeč je především o empirické části, některé části nejsou úplně dotaženy do konce (Interpretace dat a jejich vztažení k existujícímu teoretickému zázemí, absence triangulace dat, tím pádem rovněž absence jednoznačných závěrů a odpovědi na vytyčenou kognitivní otázku). Uvědomujeme si to a na konečném doladění ještě zapracujeme. Rádi bychom však pozornost laskavého čtenáře obrátili směrem k námi aktuálně vnímané podstatě a tou je struktura a průběh našeho šetření. Rádi bychom totiž získali zpětné vazby v oblastech, které již předkládáme v definitivní podobě. Předem za ně děkujeme ☺

Zvolené téma je součástí širšího tématu, které bude zpracováno v empirické části diplomové práce Lucie Kozákové. Základní kognitivní otázkou tohoto tématu je: „**Jaká je potřeba výchovné péče o děti do tří let ?**“ Cílem je zjistit jaká je v ČR (či úzeji vymezeném regionu) potřeba institucionalizované péče o děti do tří let. Výběr tématu je odůvodněn skutečností, že v některých mezinárodních studiích (Národní, 2000) je ČR vytykán stav péče o tuto věkovou skupinu (s tím souvisí i další fenomény jako je např. diskriminace žen na pracovním trhu apod.), stávající instituce realizující tuto výchovnou péči se jeví jako výrazně poddimenzované, chybí rovněž alternativy k této tradiční péči. Součástí těchto kritik ovšem zpravidla nebývá patřičné odůvodnění tohoto stavu (např. kulturně sociální), rovněž absentuje optika samotných uživatelů těchto služeb. A v této rovině bychom se tématem chtěli zabývat my. Míjíme zjistit jak situaci vnímají ti, kteří to především mají vnímat – uživatelé služeb.

Před zahájením vlastního šetření se nám jeví jako účelné provést monitoring zkoumaného terénu, kterým si klademe za cíl vymezit výzkumné pole v jeho možných souvislostech a předpokládaných dimenzích; a v neposlední řadě rovněž míjíme ověřit správnost výběru výzkumného nástroje a postupu. V ideálním případě pak získaná data mohou být použita v rámci hlavního šetření.

Tento monitoring bychom rádi provedli v rámci tohoto předmětu.

Téma: vnímání potřeb výchovné péče o děti do tří let nastávajícími matkami

Kognitivní cíl: Jak vnímají nastávající matky potřebu výchovné péče o děti do tří let?

Odpovědí na hlavní výzkumnou otázku se pokusíme porozumět důvodům a širším souvislostem toho, jak nastávající matky nahlíží na výchovu svých budoucích potomků a jaké

faktory pozdější volbu institucionální péče ovlivňují. Pokusíme se zjistit jaká je jejich představa o institucionálním zázemí, které by z jejich pohledu měla výchova dětí do tří let mít. Primární výstupem má tedy v podstatě být analýza potřeb cílové populace. Tato data bude pak možné v rámci hlavní části výzkumu použít jako materiál ke komparaci s dalšími zjištěními v rámci sledovaného vzorku informantů (předběžně je počítáno s longitudinálním šetřením majícím zachytit postoje informantek před vstupem do systému péče a následně i po zkušenosti s ním) a rovněž ke komparaci s již prezentovanými výstupy, návrhy, kritikami apod., jak jsou zmíněny výše.

Tato zpráva bude strukturována následovně: Po krátkém popisu metodiky šetření bude následovat proposal projektu, v němž představíme strukturu proběhlého šetření a jeho harmonogram a dále modelové pole výzkumu. Následovat bude teoretická reflexe sledovaného problému, která se stane východiskem pro návrh struktury rozhovoru. Poté přistoupíme k samotnému empirickému šetření. Nejprve popíšeme a krátce charakterizujeme vzorek a rovněž postihneme použitý typ rozhovoru. Jádrem textu pak bude analýza hlavních zjištění strukturovaná v námi navržených kategoriích jevů.

Metodika:

▪ ***Metoda***

Porozumění zkoumaných jevů, jejich analýza a „ukotvení“.

▪ ***Strategie***

Kvalitativní strategie šetření, která by měla umožnit nahlédnout hluboko pod „pokličku“ zkoumaného tématu. V této hloubce míníme hledat význam stávajících postojů a pátrat po pravidelnostech jejich výskytu. Postupovat budeme metodou analytické indukce v kombinaci s metodou konstantní komparace tak, že zvolíme prvního klíčového respondenta, data od něj získaná nejprve zanalyzujeme a rozčleníme do dílčích kategorií a posléze budeme sbírat data od zbývajících informantů, přičemž prvotní údaje a kategorie jevů budeme dále rozšiřovat, verifikovat, přeskupovat či vytvářet kategorie zcela nové.

▪ ***Techniky***

Polostandardizovaný narativní rozhovor. Záznamovými médii bude „field notes“ a diktafon.

▪ ***Jednotka zkoumání***

Nastávající matky.

▪ ***Jednotka šetření***

Nastávající matky.

▪ ***Způsob výběru***

Hlavním kritériem výběru byla kompetentnost k výpovědi. Nastávající matky volíme především proto, jelikož u nich předpokládáme zvýšenou tendenci k promýšlení tématu a zároveň jejich výpověď nemůže být zkreslena účastí ve stávajícím výchovném systému, která by mohla jejich vnímání potřeb ovlivnit. Předpokládáme, že získáme relativně objektivní data ve smyslu vizí, cílů, ideálů. Cílem šetření je dosažení teoretické saturace vzorku.

1. PROPOSAL

V první fázi našeho šetření bylo třeba vytvořit jeho strukturu a vytvořit model výzkumného pole. Na jeho základě pak zvyšujeme naši teoretickou senzitivitu vůči tématu a navrhuje strukturu rozhovoru.

Struktura šetření a harmonogram:

1. teoretická senzitivita (co se o tématu ví, detekce co možná nejvíce faktorů, které vnímání matek mohou ovlivňovat apod.) – do 22.3.
2. návrh struktury rozhovoru – 22.3.
3. sběr dat – cca 45 min. rozhovory – pilotní rozhovor, pak dle domluvy jeho analýza (strategie analytické indukce) a reformulace struktury rozhovoru, dále pak souběžný sběr dat (konstantní komparace).
4. doslovný přepis rozhovorů – viz. příloha
5. individuální analýza rozhovorů – viz. příloha
6. skupinová analýza rozhovorů – formulace kategorií → viz. souhrn v empirické části
7. závěrečná zpráva

Typologie vzorku:

Je třeba zohlednit všechny faktory ovlivňující vnímání potřeb výchovné péče a informanty volit tak, aby byly všechny tyto faktory zastoupeny; volit budeme „průměrné případy“, nikoli anomálie.

Teoretická senzitivita: model výzkumného pole

Faktory ovlivňující vnímání potřeb:

- a) *osoba*
- b) *kultura*
- c) *zázemí*
- d) *osobnost*
- e) *motivace*
- f) *zkušenost (v pilotáži chceme neutrální)*

ad a)

- **věk**
- **týden těhotenství**
- **dosavadní průběh těhotenství**
- **zdravotní omezení**

ad b)

- **bydlení** - město (velkoměsto, maloměsto + část města - předměstí, centrum...) x venkov
 - rodinný domek x činžák
 - dopravní dostupnost
- **zájmy** - např. sport, hudba, divadlo, kino, četba, zahrada, zdravý životní styl, ruční práce...
- **víra**

ad c)

- **vztahy s vlastními rodiči, sourozenci či jinými rodinnými příslušníky**, jejich dostupnost a ochota pomoci
- **partner** - je x není

- délka vztahu
- manželství
- **zaměstnání** - je x není
 - vztahy se zaměstnavatelem (vychází vstříc...)
 - spokojenost
- **přátelé** - jsou x nejsou
 - jejich dostupnost a ochota pomoci
 - sami mají (popř. čekají) x nemají rodinu
- **materiální zabezpečení** - zabezpečení bydlení
 - finanční zabezpečení (ze stany partnera, rodičů, státu...)
 - možnost platit si nějakou formu péče o dítě (např. paní na hlídání, jesle...)

ad d)

- **hodnoty** - rodinný život x kariéra (myslí si žena, že to jde skloubit?), jiné
- **postoje** - postoj k umístování dětí do jeslí, k najímání paní na hlídání, v zahraničí au-pair, k mužům na rodičovské dovolené (co si o tom myslí sama žena; jaký je podle ní postoj veřejného mínění)

ad e)

- **dítě chtěné x nechtěné + u obou motivy**
- **příprava na těhotenství, porod, mateřství** - navštěvovala či navštěvuje žena nějaké kurzy, čte literaturu vztahující se k těmto tématům?
- **podíl na péči o dítě** - chce žena pečovat o své dítě v maximální možné míře sama, počítá s pomocí partnera (popř. uvažuje o tom, že by byl na mateřské dovolené on), širší rodiny, jiných institucí (jakých)
- **návrat do zaměstnání** - za jak dlouho jej žena plánuje
- **další děti** - ano (kolik) x ne, - za jak dlouho

2. TEORETICKÁ SENZITIVITA

Na základě takto rozpracovaného tématu zabředáme v existující odborné literatuře, která nám pomůže identifikovat to, co se již „ví“ a rovněž nám rozšíří rozhled. Zdroje, z nichž čerpáme uvádíme v závěru textu.

To, jak bude nastávající matka vnímat potřebu výchovné péče o své dítě, může ovlivnit celá řada faktorů. V následujícím textu předkládáme výčet těch nejvýraznějších.

Na postoj k výchovné péči může ve velké míře působit věk matky. Je známo, že průměrný věk, kdy se ženy rozhodují pro první dítě, u nás od počátku devadesátých let stále stoupá, což je dáno širokou nabídkou jiných, pro ženu atraktivních činností jako jsou studium, cestování, kariéerní vzestup apod. Mateřství tak již není jediným možným naplněním života ženy. Hodnota „mít a vychovávat děti“ nabývá na významu po 30. roce věku ženy (Sirovátka, 2003). Dá se tedy předpokládat, že poté, co se ženy „vybouří“ při těchto jiných aktivitách, uvědomují si čím dál více svůj hlavní „biologický úkol“ a přistupují tak k mateřství s daleko větší zodpovědností. To

může být do jisté míry podpořeno i faktem, že přirozená fertilita párů stále klesá (Roztočil, 2001) a tak se dnes rodí více a více „vytoužených“ dětí. Je pravděpodobné, že jejich výchově a péči budou rodiče přikládat zvýšený význam.

Naopak ženy, které se stanou matkami v relativně nízkém věku, mohou pociťovat určitou nezralost pro výchovu svých dětí a často potřebují v daleko větší míře pomoc svého okolí, zejména potom své primární rodiny. Dá se u nich také předpokládat zvýšená potřeba pomoci od státu.

Také průběh těhotenství a zdravotní omezení ženy mohou postoj k výchovné péči do značné míry ovlivnit. Na toto téma sice nebyl doposud (alespoň pokud je nám známo) realizován žádný výzkum, je však téměř bezpochybné, že matka, která se již v průběhu těhotenství setká s nějakými komplikacemi, které povedou k radikálnějšímu omezení jejích dosavadních aktivit či dokonce k její hospitalizaci, si zřejmě mnohem snáze uvědomí, že komplikace jakéhokoliv druhu mohou nastat i v době, kdy už bude pečovat o své dítě a je tedy dosti pravděpodobné, že bude potřebovat někoho, kdo by jí v takovýchto situacích pomohl.

Pokud kolem sebe nemá silné zázemí rodiny popř. přátel, může si daleko více uvědomovat důležitost role jiných (státních i nestátních) institucí.

Velmi zásadní vliv na to, jak bude nastávající matka o své dítě pečovat a vychovávat jej, má její bytová situace, a to hned v několika aspektech. Velikou roli hraje to, žije-li matka na vesnici (či dokonce samotě), maloměstě, středním městě či velkoměstě. Je jisté, že ženy, které žijí ve velkých městech, mají při svých úvahách o možnostech výchovné péče o své děti daleko více variant, které mohou brát v úvahu. Ženě, jež žije na vesnici, která není lehce dostupná nějakému většímu městu, většinou nezbyvá než se při péči o své dítě spolehnout sama na sebe, na svoji rodinu popř. přátele. Její možnosti rozhodování o péči o své dítě jsou tak do značné míry omezeny. Musíme však brát také v úvahu, jestli se žena pro život v té které lokalitě rozhodla sama, či zda ji k tomu donutily okolnosti. Mnoho rodin dnes upřednostňuje život na venkově především kvůli zdravějšímu prostředí pro své děti a to i za cenu větší izolace a nižší dostupnosti zařízení nejrůznějšího druhu.

Dalším faktorem, který může postoj matky k péči o své dítě ovlivňovat, může být to, v jak početné a zejména kolika generační domácnosti matka žije. Trend dvou i vícegeneračních domácností, patrný ještě v době socialismu, dnes zcela jistě ustupuje ve prospěch jednogeneračního bydlení. V dřívějších dobách bývalo vcelku běžné, že byla do péče o dítě zapojena širší rodina, což už dnes rozhodně nebývá pravidlem. Je to samozřejmě dáno i faktem, že, jak už bylo zmíněno výše, stoupá průměrný věk matek pro první dítě, zároveň se však také zvyšuje věk pro odchod do důchodu. Dnešní matky tak dnes již nemohou v takové míře počítat s „babičkami“ jako určitou jistotou pro případ časové nouze či jiných problémů.

Dá se předpokládat (na toto téma však, pokud je nám známo, neexistuje žádný výzkum), že postoj k výchovné péči ovlivňuje víra a to zejména v tom smyslu, že pro věřící matky bude vždy rodina na prvním místě před kariérou a tak se tyto matky budou snažit, pokud to bude možné, ponechat v co největší míře prostor pro výchovu v rodině a to jak v užším, tak, je-li to možné, i v širším rodinném kruhu. Nemusí to být samozřejmě pravidlem, jistý vliv se však přece jenom předpokládat dá. Záleží však také na tom, ke které z církví se matka či celá širší rodina hlásí.

Patrně nejvýznamnějším faktorem, který má vliv na to, jak bude nastávající matka nahlížet na výchovu svého potomka, je její partnerská situace. Můžeme konstatovat, že zde ani tak nehraje roli fakt, je-li žena vdaná či svobodná, neboť je známo, že v posledních letech u nás rapidně poklesla sňatečnost a zároveň se zvýšil počet dětí, které se rodí mimo manželství, přičemž jen v určitém procentu se jedná o děti, které se rodí osamělým matkám; velká část dětí se dnes u nás rodí nesezdaným párům. „Přes výrazné snížení natality vzrostl počet dětí narozených mimo

manželství. Jejich podíl byl v roce 1994 nejvyšší od roku 1918 a konečná hodnota v roce 1998 se pohybovala kolem 18 %.“ (Národní, 2000, s. 17). Pokud nastávající matka žije bez partnera, jistě to její postoj k výchovné péči o její dítě ovlivní. Dá se předpokládat, že tato matka bude daleko více závislá na pomoci státu a to jak materiální, tak i co se týče nejrůznějších typů zařízení, do kterých by v případě nutnosti mohla své dítě umístit. Také závislost na primární rodině matky popř. okruhu přátel zde patrně bude výraznější. Matka, která se jak po stránce finančního zabezpečení, tak po stránce citové a částečně i časové může spolehnout na svého partnera, zřejmě bude vyžadovat pomoc státu v daleko menší míře.

S partnerským zázemím jistě souvisí i další z faktorů, a to jedná-li se o dítě chtěné, nechtěné či, což je v dnešní době, zvláště u matek starších 30-ti let věku stále častější, vytoužené. Zde opět můžeme předpokládat, že matky, jejichž těhotenství je chtěné či vytoužené, budou směřovat péči o svého potomka v daleko větší míře do domácího prostředí a v jeho výchově se budou spoléhat spíše na svou rodinu než na státní či jiné instituce, naopak matky, jejichž těhotenství je nechtěné, se budou hůře s celou nově vzniklou situací vyrovnávat a budou tudíž vyžadovat daleko větší podíl pomoci od státu.

Jak již bylo zmíněno výše, současná žena se dnes daleko více než v dřívějších dobách rozhoduje mezi mateřstvím a kariérou a zejména zvažuje to, jak tyto dvě aktivity skloubit. Česká republika se vyznačuje vcelku vysokou zaměstnaností žen. Ta přitom „není typická pouze pro Českou republiku, ale v podobné míře ji můžeme zaznamenat také v dalších vyspělých zemích. Poněkud odlišnou situaci zaměstnaných žen v ČR lze spatřovat ve skutečnosti, že převážná většina ekonomicky aktivních žen pracuje na plný pracovní úvazek, zatímco v jiných státech dosahuje tento počet zhruba poloviny ekonomicky aktivních žen.“ (Národní, 2000, s. 17). Dá se říci, že právě tento fakt ženám v mnohém situaci zhoršuje, neboť skloubení kariéry a rodinného života je pro ně daleko obtížnější než kdyby, tak jak je to běžné v mnoha státech západní Evropy, pracovaly na zkrácený pracovní úvazek a zbytek času mohly věnovat péči o rodinu. Před českou ženou tak mnohdy vyvstává dilema „kariéra versus rodina“, přičemž skloubení obou těchto aktivit se mnohdy zdá být velmi komplikované.

Většina žen tak tedy dnes volí variantu nejdříve kariéra, potom rodina. Důsledkem tohoto jednání často bývá odsouvání mateřství až do doby, která již pro početí prvního dítěte není příliš ideální, neboť hrozí zdravotní komplikace nejrůznějšího charakteru.

I kdyby však žena žijící v České republice chtěla svůj kariérní život s péčí o rodinu skloubit, vyvstává před ní docela zásadní otázka „Co dělat s dítětem po dobu, kterou stráví v zaměstnání“. Zde velmi záleží na tom, v jaké lokalitě žena bydlí, jak je finančně zabezpečena a v neposlední řadě i jaký postoj k péči o její dítě zaujímá ženino okolí. Jedinou státem garantovanou formou péče o děti do 3 let věku jsou v ČR jesle. Ty však za posledních 15 let zaznamenaly rapidní úbytek (např. ve městě Brně se počet jeslí snížil ze 115 v roce 1980 na pouhé 3 v současnosti), o jehož důvodu se stále pouze spekuluje. „K hlavním rozlišovacím znakům předškolních zařízení patří jejich funkce, „zda je převážně pečovatelská nebo výchovně vzdělávací“ (Melhuish, 1993, s. 449). Co se týče českých jeslí, je zde stále ještě velmi patrná především jejich funkce pečovatelská, k čemuž samozřejmě přispívá i fakt, že jesle u nás spadají pod ministerstvo zdravotnictví. Každopádně je nutno poznamenat, že jesle ve stávající podobě zřejmě jsou a především, pokud nezmění svůj charakter, budou představovat pro matky až jedno z posledních řešení péče o dítě. Negativní postoj k jejich současné podobě zaujímají i experti OECD. K tomuto tématu poznamenávají: „Prodloužení mateřské dovolené až do 4 let věku dítěte se projevilo pozitivně tím, že zredukovalo jesle pro děti do 3 let spravované resortem zdravotnictví, které v současné době fungují v minimálním počtu na bázi soukromé, výjimečně obecní“ (Národní, 2000, s. 26).

Přitom 84% pedagogů a 78 % rodičů vyjádřilo souhlas s tím, že „zajištění veřejné předškolní péče pro všechny děti je povinností státu a obce“. Nejčastěji souhlasily ženy s výučním listem (83%) relativně menší podporu našel tento názor u vysokošolaček (72%). Výrok „o svoje předškolní dítě se musí postarat každá rodina sama“ potvrdilo 23 % oslovených pedagogů a 26 % rodičů, přičemž častěji souhlasily ženy s nižším vzděláním (34%) než ženy vysokoškolačky (23%). (Národní, 2000, s. 27)

Kromě jeslí nemá žena v podstatě žádnou možnost nějaké garantované péče o své dítě, jako je tomu například v zemích západní Evropy. „Výchova předškolních dětí zahrnuje v západních zemích tyto druhy: domácí péči a výchovu rodiči, příbuznými nebo placenými silami; domácí péči v jiné domácnosti (pěstounky), organizovanou péči rodinného typu; jesle pro malé i větší děti; střediska pro smíšené skupiny; hrové skupiny, mateřské školy a formy předškolního zaškolení. V ostatním světě jsou typy předškolních zařízení ještě dále diferencovány“ (Melhuish, 1993, s. 449).

Co se týče postoje veřejného mínění, doposud nebyla vypracována žádná studie, která by se jím zabývala. Přitom právě postoj okolí může mít do značné míry vliv na ženino rozhodování o výchovné péči o svého potomka. Domníváme se, že v české společnosti stále převládá názor, že by žena měla s dítětem zůstat doma až do 3 let jeho věku a žena, která se při péči o dítě do 3 let zároveň věnuje kariéře je považována za „špatnou matku“. Znovu však podotýkáme, že jde pouze o naši domněnku, jistě by však stálo za to, zrealizovat na toto téma nějaký výzkum.

Na základě těchto informací vytváříme strukturu rozhovoru, kterou nejprve pilotujeme v rámci prvního interviu. Pro úplnost uvádíme, že pro validitu získaných dat je nutné v praxi provést tzv. výzkumnou triangulaci. Tu však z časových důvodů prozatím opouštíme a vrátíme se k ní až v rámci dalšího šetření.

Struktura rozhovoru (pouze témata či orientační otázky)

- Jak se stalo, že jsi otěhotněla? („příběh jednoho těhotenství“)
 - Okolnosti početí (rozhodnutí, proč teď, vývoj tohoto rozhodnutí)
 - Příběh vztahu s otcem (partnerem)
- Jak vypadala Tvá výchova (jak Tě rodiče vychovávali?) ?
 - Jak s odstupem času vnímáte svoji výchovu?
- Příběh dětství směrem k současnosti (škola, rodina, přátelé, později práce, partnerský život)
 - Klíčové okamžiky v životě
- Partnerův příběh (příběh otce)
- Čím Tě partner přitáhl?
 - Co bylo první, co Tě v prvních chvílích napadlo?
 - Konfrontace s ideálním obrazem partnera
 - Čeho si na sobě ceníte, co Vám na druhém nejvíce vadí?
- Jak se snášíte? – jejich nynější soužití
 - Na čem jste se nejvíce shodli?
 - Na čem partner nejvíce trval a Vy (do jaké míry se shodli)?
 - Jak spolu dlouho žijete?
- Postoje primárních rodin ke vztahu (od jeho počátku), znali se (znají se), postoje k partnerovi a jeho k nim

- Jaké jsou vztahy teď?
- Jaké jsou vztahy v rodinách?
- Čekáte do porodu nějakou životní změnu?
- Průběh těhotenství
 - Zájmy
 - Vztahy
 - Bydlení
 - Zdraví
 - Práce (škola)
 - Materiální zabezpečení, finance
 - Příprava na porod, příprava na příchod nového člena rodiny
- Co bude až se dítě narodí (co se ještě změní?)
- Jak si představujete výchovu svého dítěte?
- Co Vaše dítě nejvíce potřebuje (a bude potřebovat?)
- Která matka Vás nejvíce naštvě (ve vztahu k dítěti)
- Potřebovala by jste pomoc od státu? (a v čem)
- Jaké mají podle Vás dnes děti podmínky?
 - Chtěla by jste být dnes dítětem? (chtěla by jste se dne narodit?)
- O koho se při výchově budeš moci opřít? A jak? Jak tuto pomoc vnímáš?
- Jaký by podle Vás měl mít na péči a výchově dítěte podíl partner? (zaměřit se na výchovu do tří let)
 - Jaká je vůbec role muže při péči o dítě (možno „filozoficky“)? – především v období po porodu s výhledem do budoucnosti
- Jak bude vypadat (jaký plánujete) návrat do zaměstnání?
- Chcete mít další děti?
 - Proč, kolik, jak to pak ovlivní Váš další život a život rodiny....

3. EMPIRICKÁ ČÁST

Výběr vzorku

Stojíme před rozhodnutím, kdo má být naším vzorkem. Potřebujeme někoho kompetentního, někoho, kdo má důvod přemýšlet nad tématem, kdo pociťuje potřeby výchovné péče o děti do tří let a zároveň nemá zkušenosti s existujícím systémem péče, které by je mohly zkruslit vlivem racionalizace potřeb vzhledem k jejich realnosti. Tomuto kritériu odpovídají nastávající matky. Vzorkem populace problému nám tedy budou ženy v jakémkoli stadiu těhotenství po početí, zároveň však ženy prvorodičky. Vzhledem k rozsahu a povaze tématu se nám rovněž jeví jako účelné oslovení nastávajících matek z rozmanitého sociokulturního prostředí. Na tomto místě již však raději předešleme, že tento cíl se nám v rámci pilotáže nepodaří naplnit a pro účely dalšího šetření proto počítáme s rozšířením vzorku.

Rozhodli jsme se pro metodu polostandardizovaného narativního rozhovoru, který budeme zaznamenávat na diktafon v kombinaci s písemným záznamem důležitých pozorovaných skutečností, vynořujících se myšlenek, nápadů apod. (Disman, 2000). Celkem provádíme tři rozhovory v celkovém rozsahu cca 300 minut, ze kterých získáváme cca 50 stran prepisů. Cílem je dosažení teoretické saturace¹, což však pro účely tohoto předmětu v tomto rozsahu šetření nepředpokládáme.

Vlastní analýze jsme nejprve podrobili první z rozhovorů, který jsme roztrídili do několika kategorií. V dalších narativech jsme pak informace v těchto kategoriích verifikovali, přeskupovali a vytvářeli kategorie zcela nové.

Vyhotovený záznam se bude nést v duchu těchto kategorií, které jsme chronologicky seřadili tak, jak je nastávajícím matkám „situace“ přináší. Co se informantů týče, znemožnili jsme jejich možnou identifikaci, jejich výpovědi budeme tedy uvádět pod fiktivními jmény. Neanonymizovaná data archivujeme pouze v elektronické, zabezpečené podobě. Úplné prepisy rozhovorů včetně záznamových archů k rozhovorům uvádíme v přílohách².

Charakteristika vzorku

Námi zvolené informantky se shodují v následujících charakteristikách: jsou ve věku od dvaceti dvou do třiceti jedna let (věk 31 let je v našem vzorku jistou anomálií, ovšem vzhledem ke snaze o co nejkomplexnější podchycení cílové populace, co do variability jednotlivých vlivů, se nám jeví tato anomálie jako účelná). Co se týče stádia těhotenství, to se pohybuje od 18. do 33. týdne těhotenství. Průběh těhotenství je u všech informantek relativně bezproblémový (jedna z informantek se od třicátého týdne nachází ve stavu rizikového těhotenství s nařízeným klidem na lůžku).

Věk partnerů se pohybuje v rozmezí od dvaceti šesti do třiceti dvou let. Forma soužití je variabilní: u dvou informantek spolu partneři hospodaří i bydlí, v jednom případě je forma soužití oddělená (což se nám opět jeví jako účelné – viz. výše).

Všechny informantky aktuálně žijí ve velkém městě nad 100,000 obyvatel. Tuto charakteristiku částečně vnímáme jako jistý handicap a do dalšího šetření počítáme s rozšířením vzorku tímto směrem.

Vzdělání informantek se pohybuje od středního s maturitou po vzdělání vysokoškolské. Tuto charakteristiku vnímáme rovněž jako určité zkeslení a pro další šetření by bylo žádoucí vzorek rozšířit především o nižší stupně vzdělání. Vzdělání partnerů se pohybuje ve stejné relaci a je shodné se vzděláním partnerek. V dalším šetření by byla potřeba v tomto ohledu vytvořit větší variabilitu.

Ekonomický status informantek se pohybuje v široké škále od nezaměstnaných přes studující až po zaměstnané. Jejich profesní zaměření je rovněž široké. Ekonomický status partnerů (popř. otců dětí) je stejně široký, nicméně ne vždy přesně koresponduje s ekonomickým statutem informantek. Profesní zaměření partnerů, popř. otců dětí je rovněž široké.

Vzorek zahrnuje páry, či jednotlivce jak věřící tak ateisty (i když praktikujícím věřícím z nich není nikdo).

¹ Saturace je stav, kdy již nejsou nalézána žádná další data, která by mohla být použita pro formulování dalších kategorií (Disman, 2000).

² Případného zájemce rádi seznámíme i s individuálními analýzami a zvukovými záznamy.

Konfese primárních rodin informantek, jejich partnerů a rovněž stávajících rodin (pokud jsou zformovány) se pohybuje v relaci od nižší střední třídy po vyšší třídu (na případné souvislosti upozorníme ve finální analýze).

Vzdělání členů primárních rodin je rozloženo na škále od základního po vysokoškolské a koresponduje s jejich konfesí.

Co se aktuálního rodinného stavu týče, vzorek zahrnuje jako soužití sesdané, tak soužití nesedané.

Obecná metodika rozhovoru

Na tomto místě zmiňme výběr modelu rozhovoru, který jsme se pro naše šetření rozhodli použít.

- Použité strategie dotazování

RIVER-AND CHANNEL MODEL

- Rozhovor připomíná řeku, v níž splývají různá proudění v jednotný proud a pak se větví v oddělená řečiště a opět vzájemně splývají v jednu řeku.
- V takovém případě sledujeme určitý proud, který nás zaujal po celé jeho délce a nestaráme se příliš o proudy ostatní. Možná se k nim ani nevrátíme a spolehne se na to, že nám o nich něco řeknou další konverzační partneři.
- Je vhodný tam, kde chceme prozkoumat jedno z témat do hloubky a do detailů, abychom mu porozuměli i s vyloučením jiných témat.
- Máme přitom často jen jednu hlavní otázku, která je rozvíjena následnými otázkami do větších detailů.

TREE-AND-BRANCH MODEL

- Rozhovor má podobu stromu. Jádro námětu je jako kmen. Hlavní otázky představují větve.
- Formulujeme otázky tak, abychom jednotlivé „větve tématu“ prozkoumaly do přibližně stejné hloubky.
- Je vhodný jestliže známe strukturu svého námětu a chceme ji plasticky zaplnit prozkoumáním dílčích částí a jejich kompletací do celku.
- Snažíme se v něm pokrýt téma jako celek a udržet jeho koherenci. Proto se každá otázka vztahuje k části širšího tématu.

- Typy otázek

- **HLAVNÍ OTÁZKY** neboli profilové otázky („Essential Questions“ nebo „Main-Questions“): Soustředí se na hlavní témata výzkumu. zahajujeme s nimi rozhovor a tvoří jeho kostru. V extrémním případě může jít o jedinou otázku, častěji to však bývá sada 5-20 otázek, podle typu a účelu rozhovoru a podle charakteru konverzačních partnerů. Formulace těchto otázek musí být dostatečně volná, aby umožnila interviewovaným osobám vyjádřit své mínění a zkušenosti, ale dostatečně pevná, aby jim zabránila vzdalovat se příliš od tématu.

Grand tour question: „*Vyprávějte mi příběh vašeho vztahu*“.

Možné strategie:

- Můžete vyprávět příběh svého vztahu s (tímto) vaším partnerem – epizoda.

- Můžete vyprávět jak jste si našel/našla partnerku/partnera –proces (obohaceno o dimenzi rozchodů – problém nekompatibility).
- **PROHLUBUJÍCÍ OTÁZKY** („Probing Questions“ nebo „Probes“):
Rozšiřují pátrání a nastupují tam, kde chybí detaily, hloubka a jasnost. Poskytují možnost získat úplnější výpovědi (stories) a specifikovat hloubku o níž usilujeme (signalizují partnerovi, že chceme delší a detailnější odpovědi, příklady atd.). Žádají obvykle na zkoumané osobě, aby rozvinul to, co již řekl („Můžete mi o tom říci něco více?“, „Jak dlouho to již máte/děláte...?“, „Co se stalo pak?“ atd.). Současně signalizují konverzačnímu partnerovi, že věnujeme pozornost tomu co říká a že o tom přemýšlíme.

Prohloubení: „Co míníte?... Můžete mi dát příklad?... , Jak se s tím vyrovnáváte?...., Tomu úplně nerozumím, mohu Vám položit pár otázek, abych si v tom udělal jasno? ... “. Pátráme po detailech, po jednotlivostech a podrobnostech (život se skládá z řady detailů - potvrzení obecného spočívá v detailech). Ptáme se po ilustracích a žádáme podrobné popisy toho, co se přihodilo. Můžeme se ptát atd.
- **NÁSLEDNÉ ČI DOPLŇUJÍCÍ OTÁZKY** (Follow-Up Questions):
Sledují implikace odpovědi na profilové otázky. Vyjasňují a doplňují odpovědi (kompletují je) na profilové otázky, dávají jim smysl.
- **OTÁZKY ADVOKÁTA ĎÁBLA** (The Devil’s Advocate Question).
V kvalitativním rozhovoru to znamená konfrontovat svého partnera s protiargumenty a námitkami – často personifikovanými (Gillham, 2000).

ANALÝZA NARATIV:

1. důvody pro dítě (vliv osobní)

Ve dvou případech stál za snahou o početí dítěte dlouhodobý vztah informantek s partnery (od devíti do jedenácti let). Jak uvádí Alice:

...už se to k tomu tak chýlilo...

U Renaty se však jednalo o vztah krátkodobý a početí bylo neplánované a nechtěné.

...jsme prostě spolu spali...

V prvních dvou případech lze říci, že se v pozadí skrývá výrazná hodnota obou partnerů, kterou je rodina. Lucka například líčí:

...rodina je pro nás docela podstatnou hodnotou, děti a tak, takže jsme se rozhodli mít dítě...

Renata však, na rozdíl od ostatních informantek stála logicky před rozhodnutím zda si dítě ponechat, či ne. Na vědomé úrovni vnímá vliv svých předchozích zkušeností (opakované přerušování těhotenství, veřejné mínění apod.) – tyto okolnosti se však nepodařilo podložit validními daty, jelikož se k nim v zaznamenané části rozhovoru informatika nebyla ochotna vyjadřovat. Na nevědomé úrovni lze však hypotetizovat o vlivu zkušeností během vlastního dětství a tedy možná na latentní hodnotu rodiny.

... to dětství s rodiči s oběma nebylo slavný >protože opravdu hádek bylo dost, pamatuju si to jako malá holka<...rozvod těch rodičů, kdy jsem vlastně trpěla tím, že jsem o toho jednoho prostě přišla...aby to vyhovovalo tomu dítěti, aby mělo oba rodiče...

V prvních dvou případech lze nalézt okamžik posuzování racionality svého rozhodnutí. V prvním případě byl kladen důraz především na materiální zázemí rodiny. Alice například uvádí:

...a jinak materiální...já si myslím, že jo, že dobrý...

U Lucky pak toto posuzování racionality bylo poněkud povrchnější, týkající se především zajištění stabilního rodinného příjmu.

...asi se to zdálo mnoha lidem takový trochu šílený...

Potřeby dítěte totiž nevnímají především jako materiální, cílem je „rodinná pohoda“, která u nich vypadá jako:

...když prostě (.) když člověk cítí, se cítí se v nějaký...nepotřebuje žádný moc věci a ani, se prostě cítí jenom příjemně, takovej pocit tak to je pohoda...

Výrazným důvodem byla u informantek také obava z obtížného přechodu mezi pracovním trhem a mateřstvím. Lucka poznamenává:

...když počkáme, tak určitě si potom budu chtít najít nějakou práci no a pak, abych jako že jo, abych měla nějakou mateřskou výši, abych se měla kam vrátit (.) a to jako když třeba začnu pracovat, tak co když mě to začne bavit a třeba se mi nebude chtít, a potom to dopadne jako u většiny ženskéch v dnešní době, že se to oddaluje a oddaluje...

Ačkoliv všechny informantky připouštějí v obecné rovině, že mateřství je záležitostí obou partnerů, v praxi však na konečném rozhodnutí mají největší podíl a to jak ve formě zjevného tlaku na partnera, tak formou nevědomé manipulace.

...((Renata))není((to)) jenom tak prostě, (.) že prostě mi prostě udělá dítě a končí veškerá komunikace...samozřejmě já jsem se mu musela ozvat...co bych si představovala za situaci ...jsem mu nechala schválně čas, aby si to trochu rozmyslel, aby si uvědomil vůbec, co se stalo a že tím pádem se mění celej jeho život...

...((Lucka))jsem vždycky počítala s možností, že bych mohla mít dítě i za studií, ale tak samozřejmě jsem ho ňák si myslím (.) nesnažila přesvědčit nebo nějak ovlivnit, aspon doufám...tak potom jsme teda už tak nějak (.) prostě chtěli oba ((a po chvíli))...Martin to měl tak jako naplánovaný, že pro něho byla hlavní a důležitá ta škola...takže chtěl tadyto všechno, jako prostě být doktorem a potom teda se vzít až bude doktor a mít ty děti až bude doktor...

Jak z této kategorie vyplývá, osobní důvody pro dítě bývají rozličné. Jako podstatný se ukazuje být věk matky (viz. socioekonomická charakteristika vzorku) a prostředí v nejširším slova smyslu, v němž k samotnému početí dochází. Osobní důvody však rovněž korespondují se zkušenostmi s vlastní výchovou, která u informantek pomáhá mimo jiné zformovat i světonázor, zájmovou orientaci apod. Potvrzuje se i teorie „hodnoty mateřství“ (Syróvatka, 2003), partnerky pro její naplnění nečekají na reakce partnera, ale ovlivňují jej směrem k jejímu uspokojení. Mezi řádky je ve hře i osobnostní zralost obou partnerů, tento faktor je však možné podchytit až z celkového kontextu narativ.

2. Důvody pro dítě s tímto partnerem (vliv vztahu)

Lze konstatovat, že rozhodne-li se pár pro početí dítěte, bývá tak zpravidla po racionálnější úvaze a po určité délce trvání vztahu. (Vztah je dlouhodobě hodnocen jako oboustranně uspokojivý a harmonický). Lucka například uvádí:

...manžel bude končit ((školu)) tak zhruba v té stejné době ((porodu)), takže by se snad o nás pak mohl nějak ekonomicky postarat a já jsem si říkala, že snad zvládnou za jeden rok se starat o dítě a napsat diplomku...ten vztah byl hrozně hezkej...

Alice Lucii ještě doplňuje:

...tak stalo se to teda plánovaně, protože už vlastně rok a půl jsme nebo rok jsme se snažili o to otěhotnění...už se to k tomu tak chýlilo... my se snášíme hodně dobře, někdy si i říkám že to je

takový jako zvláštní že se třeba jako skoro vůbec nehádáme tak ani si nepamatuju jako kdy jsme se naposled pohádali...

Impuls k rodičovství může být však naopak spontánní, těhotenství tedy neplánované, nechtěné. Renata má například tuto zkušenost.

...jsem si vlastně našla milence a... rozešli jsme se, tak jsem zjistila, že jsem těhotná...

Výběr partnera, jak se zdá, koresponduje se zkušenostmi s vlastní výchovou, zvláště pak se zkušenostmi s otcem.

(Lucka)...naši taky začali spolu chodit hned v těch šestnácti ... tak historie se opakuje zajímavě...

(Renata)...((o otci dítěte)) pravdomluvný, není to žádný lhář, že by si vymýšlel pohádky, jak má někdo ve zvyku (.) upřímně normální chlap prostě... je schopný se postarat o rodinu, zabezpečit dítě (.) a u toho nemyslet jenom na sebe...((o otci)) von takhle pouze utíkal z rodiny ...o rodinu se potom přestal starat, když jako jsem se narodila ... byl potom podnikatelem, tak bohužel neměl čas (.) ani možnost (.) za mnou jezdit...já jsem se s ním stýkala vždycky jednou za rok v létě, třeba jsme jeli na chalupu ... ((o otci s odstupem času)) já mu to opravdu nemůžu vyčítat, protože jsem pochopila, že neměl tu možnost, i když jako dítě jsem byla našťavaná, že za mnou nejezdí ...

(Alice)((o partnerovi)) dost inteligentní člověk, takže to se mi na něm třeba líbilo jakože je teda chytrý a je takovej citlivej, což třeba hodně kluků není...((v socioekonomickém dotazníku zmiňuje inteligenci svého otce a jeho citlivost))

Informantky zde popisují význam citového a ekonomického zajištění vznikající rodiny, který je vzhledem k jejich charakteristice opět odůvodnit především věkem, životní zkušeností a osobnostní zralostí. Vyprávění o výběru partnera pak evokuje psychoanalyticky orientované teorie osobnosti, které popisují tendence k výběru partnera s ohledem na zkušenosti s vlastním otcem. Tato zkušenost pak může výběr partnera (potažmo i život potomka) ovlivnit buď pozitivním či negativním směrem.

▪ **vlastnosti nastávající matky**

Jako významná se ukazuje i skutečnost, že partner musí od počátku vztahu odpovídat partnerčíným představám nebo se v průběhu vztahu tyto představy sladují, ovšem vždy směrem k požadavkům partnerky.

(Lucka)...to by bylo fajn s takovým člověkem...třeba v tý naší rodině, jako i širší, že (.)všichni měli fakt hodně zájmů, hudba a tak...Martin jako neměl nikdy tolik jako koníčků a tak že mě připadlo, že jako, jsem ho musela v hodně věcech jako přemlouvat...ted' je to jako on ... kterej všechno vede a plánuje a tak... jsem měla pocit, že ten chlap by měl bejt jako takovej víc vůdčí a aktivnější...on žil jako v rodině, která prostě nebyla tak aktivní...

(Renata)... já jsem si nerozuměla s jeho kamarádem, s kterým jsem se pohádala (.) a on je byl na něm v té době docela závislý, jo že to byl jeho vlastně jedinej přítel, chlap, jo (.) a on ho tak trošku ovládal a mně to strašně vadilo...vzal ohled ((na kamaráda)) a prostě jsme si přestali volat a tím jsme se rozešli...když jsem mu trošku promlouvala do duše, ať neutíká, nezavírá se prostě (1) do nějaké té díry pod ten kámen, jako to maj raci ve zvyku (2) tak došlo došlo i na tohle téma budoucnosti a on naznal, že mám pravdu...

(Alice)...tak jako jsme měli takový společný zájmy ...tam si myslím, že jsme se hodně shodli...celkem to probíhalo v pohodě ...

Zde se opět nabízí „teorie hodnoty mateřství“ (Syravátka, 2003), zdá se totiž, že partnerka má předvytvořenu ikonu „partnera – otce dítěte“ a v zájmu nenarozeného dítěte z této představy není ochotná (schopná) ustoupit.

- **vlastnosti partnera (nastávajícího otce)**

V souladu s předchozím tvrzením lze říci, že partnerem je osoba, která odpovídá, alespoň rámcově, partnerčině představě o ideálním partnerovi. V průběhu vztahu však partnerka zpravidla „tlačí“ otce dítěte směrem ke svým ideálním představám.

(Lucka)...Martin jako neměl nikdy tolik jako koníčků a tak že mě připadlo, že jako, jsem ho musela v hodně věcech jako přemlouvat, že až spolu jsme začali jezdit na kole, teď je to jako on když jezdíme na kole, kterej všechno vede a plánuje a tak, ale když jsme spolu začali chodit, tak neměl ani kolo...měl takovou partu jako z gymplu, kluci, se kterýma chodí na basket a tak jako do hospody tak jako užívaj, já jsem je nikdy tak jako úplně teď jako poslední dobou neměla ráda, nebo ne, to se tak nedá říct, ale nelíbilo se mi úplně a teď myslím, že i ten Martin, jde s nima na ten basket, ale už s nima jako do té hospody nejde, na tak dlouho no...

(Renata).. a proto teďko si taky myslím, že ho taky děsí to, že vlastně nemůže...to bude asi taky jeden z těch důvodů, proč se tak trochu uzavřel do sebe a snažil se utýct, ale to se mu nepovedlo ((směje se)) to nemůže, že jo (3) před realitou vlastně nikdo neuteče... představoval si to taky trochu jinak takže si myslím, že mu to prostě ještě pořádně nedocvaklo ...on chce být ještě svobodným...

(Alice)...na čem trvám já (2) tak já teda fakt hodně cením to, že mě teda pomáhá a na tom teda trvám, že opravdu teda jako si nemyslím, že třeba jako takový domácí práce by byly jako ženská záležitost, takže to trvám jako třeba na takovýchto věcech že třeba jako ta pomoc jako že si myslím že je to dílem obou...

Ačkoliv je možno nalézt oblasti, v nichž muž nedostává příliš prostoru pro prosazování vlastních postojů, existence vlastního bazálního „teritoria“ je zjevná.

(Lucka)...no, to jo ((smích)) tak, asi aby měl takovej ten svůj abych mu nezasahovala jako do všeho jako, aby měl ten svůj klídek a pohodu a tak...

(Alice)tak zase von se nevošidí v takových třeba koníčkách jakože si na to udělá čas...mně už to zas tak nevadí po těch letech no...

Teorie hodnoty mateřství tedy, zdá se, platí i zde. Partnerka má vytvořenou představu o otci svého dítěte a partnera pak více či méně direktivně vede k souladu s ní. Respektuje však určitou míru svobody a existenci partnerova vlastního prostoru. To ale jen v těch oblastech, které nejsou v protikladu s jejími prioritami.

3. vliv okolí na postoje k výchově

- **vlastní výchova**

Co se vlivu vlastní výchovy týče, souvislosti nenalzáme v konkrétních příčinných jevech, ale spíše z kontextuálního vyjadřování pojmových celků. Lze tedy říci, že konkrétní zkušenost s vlastní výchovou (ať pozitivní či negativní) ovlivní pozdější postoj matky k výchově svého potomka. Alice například hovoří o významné osobě v podobě starší paní, již si rodiče najali z časových důvodů na hlídání. Tato zkušenost pak zřejmě ovlivnila Alicin postoj k institutu domácí péče.

...my třeba když jsme byli malí, tak jsme měli jako se ségrou paní na hlídání ...a to byl prostě zlatý člověk... už od mala, jako třeba už od těch dvou let ...my jsme chodily do školky, ale ona třeba pro nás chodila jako odpoledne ...pokud by člověk sehnal jako někoho takovýhlehle dobrýho jako jsme měly my, tak absolutně bych se tomu nějak nebránila ...pokud bych věděla, že je to jako= nebo by mě to třeba nutila situace a věděla bych, že ten člověk je takhle jako schopnej, tak v podstatě jako vod mala ...třeba od toho půl roku, no...

Renáta zase popisuje rozpor ve výchovných strategiích otce a matky a rovněž pozdější „ztrátu“ jednoho z nich. Tato zkušenost pomohla zformovat její postoj k výchově svého dítěte.

... to dětství s rodiči s oběma nebylo slavný ... hádek bylo dost, pamatuju si to jako malá holka... jsem vlastně trpěla tím, že jsem o toho jednoho prostě přišla ((otce))...autoritativní byl můj táta (.) a to hodně... maminka je velice svobodomyšlnej člověk a ta mi vůbec do ničeho nikdy nemluvila... nic mi nezakazovala (.) já jsem nikdy nezažila zákaz nějaký televize, vycházek, či čeho, já nevím kýho čeho (.) toto ne jako (.) mohla jsem chodit domů později než ostatní děti... tatka neměl žádný slovo po rozvodu...já jsem typ spíš, ehh, přísnější jo to znamená, že já nebudu jak ta maminka moje (.) eh v žádným případě ((smích)), ale já budu spíš jako ten můj razantní tatka...dítě má být vedeno určitým řádem, protože malé dítě potřebuje jakousi autoritu a někoho, kdo mu řekne, co může a co nemůže... dítě neví, co může a nemůže (.) a jaksi nemá jasno v tom, co je správný a co je špatný ...((dítě potřebuje)) samozřejmě oba rodiče ...zásadně by měli vychovávat oba dva...

Lucie svoji zkušenost kriticky hodnotí, uvědomuje si co ji vyhovovalo a co ne, co považuje za důležité, co nikoli. Vliv vlastní zkušenosti je přitom nesporný.

...jsem neměla nikdy takovou tu nějakou klasickou výchovu, protože naši jsou docela taková jako mladiství duchem ... jinak ta výchova byla vždycky taková jako řekla bych demokratická, liberální...jednou mě seřezala ((matka)) vařechou, když jsem byla malá= ...já myslím možná, že mě měla seřezat častěji...((výchova nemá být)) moc jako liberální zase, že to dítě prostě musí cítit nějaký hranice, že to je pro něj strašně důležitý, aby prostě cítilo, ale že by zrovna řezání, to ne...asi tu otevřenost (.) takový to vysvětlování a jako ne úplně ty příkazy a zákazy a myslím, že jsem měla i hodně takový jako hodně podnětný prostředí, takový ty kroužky třeba a mamka když jezdila na různé cesty, tak mě brali s sebou a...ještě s babičkou jsem hodně bývala, jsem měla takovej hodně, hodně takovej blízký vztah...tak, to bych třeba byla ráda, kdyby moje dítě mělo taky takovej vztah jako ke svojí babičce...a asi bych přece jenom nepodceňovala takový to jako, že takový zázemí jako rodinný, že u nás to pak my jsme byli už jako určitýho právě věku už jsme byli takový spíš kámoši...aby měly takový to pevnější rodinný zázemí...více takovej ten jako možná rodinný krb jako i jako i v tý takový tý klasický podobě...

Od informantek se zde dozvídáme předpokládanou informaci. Do role matky se žena nedostává jako „tabula rasa“, ale je ovlivněná vlastním prožitkem. Neděje se tak ani na nevědomé úrovni (jak tvrdí některé psychologické teorie), ale na úrovni naprosto zjevné, všemi informantkami zřetelně uvědomované. Pro účely návrhů systémů předškolní péče lze tedy předpokládat, že existuje-li v jedné generaci obecně přijímaný výchovný trend (např. stav, kdy vlivem krátkodobé vládní reformy určitá část obyvatel nebude mít prostředky na zájmové aktivity dětí), objeví se v nějaké formě i v postojích k výchově u generacích dalších.

- **primární rodina**

Co se týče primární rodiny, opět se ukazuje vliv modelu primární rodiny na pozdější model rodiny informantek. Renáta v této souvislosti popisuje zkušenost, kdy se matka rozhodla pro

vztah s jejím otcem kvůli předpokládané potřebě Renátiny sestry. Ona sama pak tento model zrcadlově zopakovala.

...mamka si myho tátu vzala jenom proto, že moje starší sestře, že moje starší sestra mu začala říkat tati, ... takže mamka hledala tátu ...našla takovýho tátu (.) vzali se (.) jenom proto, že mu ségra začla říkat tátaproto jsem si to dítě rozhodla nechat (.) protože v něm vidím muže, kterej je schopnej se postarat o rodinu, zabezpečit dítě... bylo opravdu lepší, kdyby nechodil si dítě pučovat jako hračku jako věc... by bylo lepší, kdyby za náma chodil opravdu jako otec do rodiny...

Stejně zrcadlení modelu primární rodiny je možné zachytit i u Alice.

... takovej standard ta výchova ((informantky))... třeba jak u nás, jako že by to bylo všechno jako bych řekla v nějakým standardu...už se to k tomu tak chýlilo ((popisuje model „standardního“ vztahu))...

Tady se ukazuje a částečně potvrzuje, že jakkoli vlastní zkušenost s výchovou ovlivní pozdější postoj k výchově vlastního potomka oběma směry (přijmutí či odmítnutí), model primární rodiny je zafixován hlouběji než tyto zkušenosti a v první fázi vztahu je prostě přijat. Z tohoto hlediska se tedy ukazuje být účelný výzkum rodiny, který monitoruje změny v těchto výchovných modelech. S ohledem na návrh sociálních služeb je totiž možné s předstihem vysledovat ty změny, které vyvolají jiné potřeby cílové populace a ty pak zohlednit.

- **partner a jeho rodina**

V případě vlivu partnerovy rodiny panuje ve výzkumném vzorku značná variabilita. Vliv se zde pohybuje od absolutně neutrálního po velmi zúčastněný.

To platí i v případě postojů partnerovy rodiny k informantkám, jejich vztahu, těhotenství a partnerství vůbec.

Stejně tak tato variabilita platí pro vzájemnou provázanost rodin obou partnerů.

(Lucka)...poznali se docela, bych řekla až pozdě...to bylo až divný, že až tak pozdě, ale teďka se spolu normálně jako stýkají...jako že by se navštěvovali takhle úplně sami to ani ne, především z časových důvodů a tak, ale všichni jako, tykají si, tak to jo a já si s nima taky tykám...

(Renata)...oni si myslí, že to byl vztah, kterej skončil a tím to vlastně haslo, jo (-) takže oni teďko vlastně si myslim nevědí, že my se spolu bavíme, stýkáme...nebylo třeba ((aby se rodiče poznali))

(Lucka)... ta rodina pomáhá úplně jak může, můj tatínek mi vozí každý den oběd z menzy a ((smích))a tak a jako a tchyně mi chodí uklízet a moje maminka žehlit a tak...

(Alice)...u nich teda maminka to bylo v pořádku ta to podporovala no a otec ten byl zásadně proti no a= ... ve svém alkoholickém opojení měl představu, že za nás bude všecko platit a podobně takže bez něj prostě se neobejdeme...

...poznali se s mamkou hned a s otcem se neznají... vzhledem k tomu, že naši bydlí jinde, tak třeba když přijedou sem na návštěvu, tak přijde nebo třeba když jednou do roka mají naši narozeniny nebo něco tak přijede...

...kdyby v podstatě jsme si začaly tykat že se pro mě v podstatě nic tak jako nezmění, protože se známe jako velice dobře...

Lze konstatovat, že rodina partnera ovlivňuje stávající rodinný model a to buď v pozitivním, či negativním slova smyslu.

(Lucka)...tak aby měly ((děti)) takový to pevnější rodinný zázemí, to já jsem třeba pořád obdivovala na Martinové rodině...teď mi přijde, že tam to bylo až moc, že byli zaměřený na tu rodinu...si myslím, že není zas dobrý jenom se upnout jenom na tu rodinu, protože to zas může

být pak jako nepříjemný... ((Lucka by byla ráda, kdyby byl Martin více akční))... třeba jako sportovně, nebo tak, ale on za to nemůže, prostě že nedělal od malička nějak sport... (Alice)... vlastně ta rodina nikdy nebyla stoprocentně fungující... zaplat'pánbůh už se teda oba dva ((sourozenci)) jako osamostatnili a už nejsou v tom zmatku...

Obecně lze říci, že partnerova rodina ovlivňuje utvářející se rodinný model partnerů. Jako základní předpoklad se jeví oboustranně dobré vztahy. Pokud totiž jsou na příznivé úrovni, tak umožňují vpuštění inspirací doplňujících formující se model.

▪ **Širší okolí (zájmy, škola, přátelé apod.)**

Lze říci, že z širšího okolí ovlivňuje postoje k výchově více než cokoli jiného především školní zkušenost. Přístup pozitivní autority může například zafixovat model chování, jenž by informantka ráda zopakovala i v případě výchovy svého dítěte.

(Lucka)... jsem měla strašný štěstí na učitele... nastoupil jako mladej učitel jako třídní a bylo to skvělý, my jsme jezdili na různé výlety ...nebo třeba tahle paní učitelka nás vzala na chatu... na gymplu jsem měla taky měla štěstí ...ona učila češtinu a taky měla takový jako kulturní přehled... až mu bude rok, tak už myslím, že ho posadíme na kolo a už pojedem...

Alice Lucku ještě doplňuje:

... náš učitel na angličtinu jako na gymplu, takže vlastně díky němu jsem se rozhodla potom že na studium a takovej to taky byl dobrej chlap, že jako byl vzorem pro nás... teda hrozně přísněj, ale takovej spravedlivej jako...

Všechny tyto souvislosti jsou rozpoznatelné v pozdějším postoji k výchovné péči o své potomky. Pedagog tedy pomáhá tento postoj vytvářet a to buď přímo (nabídka zájmových aktivit) nebo nepřímo (inspirace, která se odrazí např. v motivaci dalšího vzdělávání). Z pozice tvůrce systému sociální politiky se tedy ukazuje jako výhodné sledovat proměny v kultuře školy, školního a vyučovacího klimatu, stav profesionalizace učitelů apod.

4. vliv samotného těhotenství

V těhotenství dochází u informantek k mnohým změnám, mění se systém hodnot, v souladu s tím zájmová orientace a dále pak logicky i kognitivní rámce a postoje k mnoha faktům.

(Lucka)...tak začala jsem se zajímat trochu víc o ty věci s tím miminkem... jsem se pak začala zajímat o takový možná (.) duchovnější věci a medicínu..... já jsem četla jednu takovou knížku hovorů s nenarozeným dítětem ...

(Renata)...četla jsem si pár brožurek takových (1) co tam píšou všechno je pravda (2) až na to, že ty problémy... opravdu nemám...snažím se třeba jako nestresovat jako dřív, člověk třeba jako vypěnil, pak si říkal, že zbytečně, tak se snažím to tak nějak jako korigovat a nemluvit sprostě((smích))...

(Alice) no na to se připravuju řádně (.) já musím k tomu přizpůsobit byt samozřejmě jo ...jo a hlavně teda přizpůsobit byt a prostředí tomu, že tam bude dítě ...no a hlavně se na to připravuju psychicky ...nemám nějaký vyhraněný koníčky, protože jako třeba že bych nemohla dělat sport nebo něco, akorát teda zálibu mám na zahrádce, takže tam teda člověk nemůže tak řídit jak dřív... připravuju a budu teda chodit na nějaký to cvičení a v rámci toho jsou lekce...

Na průběh těhotenství mají, zdá se, vliv i „pokrokové“ metody. Atmosféru v těhotenství totiž zřejmě pozitivně ovlivňuje například ultrazvukové vyšetření.

(Lucka)...to je otázka, že jo, ono vůbec jako tyhle vyšetření třeba v tom těhotenství, někdo proti ultrazvukům a tak...jsme si mysleli, že čekáme holčičku, tak jsme jí v měsíci říkali Aničko a tak,

pač s tím dětátkem komunikuješ, když je v tom bříšku a tak a pak jsme se dozvěděli, že je to kluk...a tedka jsem strašně ráda, že to víme, že už ten chlapeček nebude zženštilej...

(Alice)...já v tom nevidím nic tak jako špatného, když ti to řeknou, aspoň se člověk může už na ten pocit připravit (.) jako třeba já jsem žila v domnění, že budu mít tu hodnou holčičku a vyfotili mi tam zlobivého kluka ((smích)) ...

Tvůrce systému péče by se v tomto ohledu měl zaměřit i na těhotenství jako na fázi, v níž dochází k proměnám postojů nastávajících matek. Ukazuje se, dostupnost různých edukačních materiálů, kursů a pokrokových metod ovlivňuje vnímavost matek směrem ke skutečným potřebám dětí.

5. vliv současného rodinného klimatu

Informantky shodně uvádějí, že rodinné klima vnímají vlivem očekávaného přírůstku do rodiny jako více harmonizující. Především matky informantek se na příchod dítěte vyloženě těší.

(Alice)... a Ivanova matka... ona se na to jako dost fixuje: že bude mít ty vnoučátka, jako že už by chtěla asi...

(Lucka) a i když třeba je jí to líto ((ztráta informantčiny sestry)), tak třeba tedko (.) už bude zas babička...no tak je ráda ((matka)), moc, mamka má moc ráda děti, stejně jako já, si myslím, že se těší no, strašně se těší, že nějakej kluk konečně...

V rodině vnímají silný potenciál pomoci, ať už je jakákoliv.

(Alice)...a tak jako mám vždycky kam teda jako se k těm našim vrátit třeba na chvíli nebo tak...

(Renata)...no, samozřejmě otec, moje rodina, to je úplně evidentně jasný (.) ty mně pomůžou vždycky sestra a mamka (.) ty jsou mi nejbliž tedko, no a vždycky byly teda (.) sestra, mamka, co se týče hlídání nebo takhlen, když budu potřebovat, tak ti nejbližší, ale i ten otec... možná by byl smutnej, kdybych mu občas neřekla, aby, že něco potřeboju (.) právě naopak, já už ted' ho potřeboju...

I rodinné zázemí však naráží na určitou hranici. Informantky mohou vnímat péči a pomoc rodiny jako předimenzovanou.

(Alice)...si myslím, že určitě ((o vztazích v rodině)) (2) tak neříkám, že by člověku třeba někdy nějaká ta péče nešla na nervy, ale já si myslím, že jo, se to dá zvládnout ((smích)) s oběma třeba téma stranami máme takový dobrý vztahy, že si myslím, že není problém se domluvit...

(Lucka)...akorát mě trošku štve, že mně Martinova maminka ... že zas tolik toho nepotřeboju, a že mi všechno vyvaří jako a já...tak jsem se snažila naznačit, že holt, je to takový moc komplikovaný, tak a ona ne, že už je to naplánovaný, tak to mě trošku štve, ale takovej už je holt život, no=...

I přesto však nabídku pomoci neodmítají a jsou ochotny ji využít.

(Alice)...budu rodit asi jako doma u našich a = nebo jako v nemocnici a potom bych byla třeba ten měsíc jako bych byla u našich... budem moct zůstat u našich...jako ten první měsíc si myslím, že to bude v pohodě ... jako u těch našich si myslím,že to bude jako dobrý ...

Ať už je předchozí rodinné klima jakékoli (opomineme-li předpokládané anomálie, které radikálně ovlivní funkci rodiny a její kohezi jako takovou), očekávaný příchod dítěte má stmelovací účinek. Primární rodiny nabízejí svou pomoc a informantky ji přijímají. Jako problematická, nicméně v praxi zvládnutelná se ukazuje míra nabídky a poptávky po této pomoci. Je tedy žádoucí předpokládat, že primární rodina postoje k péči u informantek ovlivní v tuto dobu více než kdy jindy a rovněž i fakt, že v raných stádiích po porodu bude rodina primární institucí, na níž se matka v případě potřeby pomoci obrátí.

6. vnímání potřeby výchovné péče

Informantky s kariérou trvalého vztahu se shodují na potřebě sesdání. Alice plánovala svatbu ještě předtím, než přišla do jiného stavu. Svatbu považuje za velmi důležitou, zejména pak pro dítě, pro které manželství rodičů představuje určité základní zázemí.

...určitě zase tady v tom jsem možná taková jako staromódní... přijde mě to asi tak no, spíš pro to dítě jako aby neměl ((Alice už věděla, že to bude chlapeček))chaos v těch jménech ((není slyšet)), že tatínek s maminkou se nevzali proto a proto...

Lucka s partnerem původně neměli potřebu sesdaného partnerství, pro potřeby dítěte však ke svatbě nakonec došlo, což Lucka odůvodňuje takto:

...protože je to asi jednodušší v tý naší společnosti, ale předtím jsme jako plánovali, že budem mít ty děti aniž bysme se nák brali, ale nakonec jsme to přehodnotili a vzali jsme se ...

Informantky rovněž vnímají rozdíly v péči o dítě dle jeho pohlaví.

(Lucka)...já jsem si najednou vůbec nemohla představit, že budu vychovávat chlapečka, prostě, že to nezvládnou...

(Alice)...jako třeba já jsem žila v domnění, že budem mít tu hodnou holčičku a vyfotili mi tam zlobivého kluka ((smích)) ... nechal vyfotit, podle toho teda, co tam předváděl ((smích)) byl stále v pohybu ((smích))...

Vysledovat lze rovněž inspiraci vlastní výchovou a to v rovině určitých strategií výchovy i v rovině výchovné péče (svěření dítěte do péče jiné osoby apod.). Lucka by například ráda zopakovala:

...asi tu otevřenost (.) takový to vysvětlování a jako ne úplně ty příkazy a zákazy a myslím, že jsem měla i hodně takový jako hodně podnětný prostředí, takový ty kroužky třeba...ještě s babičkou jsem hodně bývala, jsem měla takovej hodně, hodně takovej blízký vztah...tak, to bych třeba byla ráda, kdyby moje dítě mělo taky takovej vztah jako ke svojí babičce...a asi bych přece jenom nepodcenovala takový to jako, že takový zázemí jako rodinný, že u nás to pak my jsme byli už jako určitýho právě věku už jsme byli takový spíš kámoši...aby měly takový to pevnější rodinný zázemí...víc takovej ten jako možná rodinný krb jako i jako i v tý takový tý klasický podobě...

Alice v paralele s vlastní výchovou zmiňuje:

... tak já nevím, já si myslím, že taky to bude taková standardní výchova, že jako si myslím, že jako nejsme nějakí extrémisti v ničem, takže takovej přirozeném vývoj, no...my třeba když jsme byli malí, tak jsme měli jako se ségrou paní na hlídání ... pokud by člověk sehnal jako někoho takovýhohle dobrýho jako jsme měly my, tak absolutně bych se tomu nějak nebránila... já si myslím, že to je celkem= jako že si může to dítě vybudovat vztah i k člověku, kterej není třeba z rodiny ...

Renata je rozhodnutá své dítě vychovávat spíše přísněji, tedy po vzoru svého otce

...já jsem typ spíš, ehh, přísnější jo to znamená, že já nebudu jak ta maminka moje (.) eh v žádným případě ((smích)), ale já budu spíš jako ten můj razantní taťka...nechci, aby bylo to dítě rozmazlený (2...rozhodně nebudu (2) ehh (1) dítěti přikazovat něco, co to nechce dělat, takže budu >přísná, ale vlídná< ...

Informantky rovněž kladou důraz na výchovné hranice.

(Lucka)...já myslím možná, že mě měla seřezat častěji ((matka))...si myslím, že moc jako liberální zase, že to dítě prostě musí cítit nějaký hranice, že to je pro něj strašně důležitý, aby prostě cítilo, ale že by zrovna řezání, to ne...

(Renata)...dítě má být vedeno určitým řádem, protože malé dítě potřebuje jakousi autoritu a někoho, kdo mu řekne, co může a co nemůže...

Lze konstatovat, že v souladu s teorií sňatkového trhu („theory of the marriage market“) by mohl vědomě či nevědomě vnímaným potřebám výchovné péče odpovídat i výběr partnera dle

preferovaných vlastností budoucího otce dětí. Lucka hovořila o partnerových vlastnostech, které odpovídají její ideální představě.

...Martin jako neměl nikdy tolik jako koníčků a tak že mě připadlo, že jako, jsem ho musela v hodně věcech jako přemlouvat...tak jako, že jsem měla pocit, že ten chlap by měl být jako takovej víc vůdčí a aktivnější...tak mě vadí jako možná (5) trošku pořád to pečiválost tam vidím, třeba mam jako někdy pocit, že čas se dá využít jako aktivnej...někdy si třeba pustí televizi, a třeba v naší rodině se vůbec tak nedívalo na televizi...jako proč, když se má jít ven nebo dělat něco aktivního...zase na něm obdivuju takovou jako trpělivost, nezbrkllost, to si myslím, že je dobrý...

Alice navíc zdůrazňuje potřebu opory, dělby práce v domácnosti a ohledů vůbec.

... Ivan, jakože v něm mám teda jako oporu ... v domácích pracech, že nemá nějaký zábrany mně pomáhat a není nějaký sobec...

Pocitovanou potřebu výchovné péče lze rovněž odvodit z přípravy na příchod dítěte do rodiny.

(Lucka)...tak jako různě sbírám informace od těch kamarádek a skříně a mamka a tchyně vytáhla jako ještě oblečky po Martínkovi...ne tak já se to snažím jako z té literatury číst hodně a tak nějak jako no tak jak přichází samo sebou v průběhu toho těhotenství, takže se určitě se nějak na to připravujem, s Martinem taky jako že člověk musí uvědomit jak to bude potom...

...asi už nebude tolik času žejo na všechno a asi se tolik nevyspíme jako tedka... prostě to záleží jakej bude, že jo, jestli bude ukřičenej nebo kolik té péče bude potřebovat a to jako nějak do podrobna asi plánovat ani nejde...

(Alice)...já jako že jsem něco třeba jako koupila, když byla nějaká výhodná koupě (.) tak já mám výhodu, že všechno jako dostanu od sestry po tom chlapečkovi... no já budu rodit asi jako doma u našich a = nebo jako v nemocnici a potom bych byla třeba ten měsíc jako bych byla u našich...já jsem teď třeba četla nějaký knížky, tak člověk vždycky v tom najde něco, ...budu teda chodit na nějaký to cvičení a v rámci toho jsou lekce... říkám, jsem taková tabula rasa, za nás se to moc ve školách nebo třeba tak moc nebralo jako nějaká osvěta...

Výchovné potřeby informantky shrnují:

(Lucka)...já myslím, že potřebuje hlavně lásku, ten vztah...to si myslím, že je hlavní...

(Renata)... zásadně >lásku, bezpečí a pocit jistoty<... (.) a samozřejmě oba rodiče...

(Lucka) ...zas člověk se toho nesmí bát, protože to dítě je jasný, že nemůže být ovlivňovaný jenom prostě pozitivníma věcmi ten svět není pozitivní jako, (.) a když je nějakýma negativníma tak musí vědět proč, tak to se nenaučí rozlišovat dneska...

Specifickou oblastí je potřeba pomoci při výchovné péči. Ačkoli ji totiž všechny informantky vnímají jako nesmírně důležitou, v současnosti nemají jistotu jejího zajištění.

(Lucka)...to záleží jestli zůstanem v Brně nebo pojedem někam dál, tak kdybysme žili v nějakým jiným městě, kde nemám žádnou rodinu a kamarády a tak si myslím, že určitě budu potřebovat prostě někdy pomoci...můžou určitě nastat situace kdy prostě pohlídat to dítě a potřebuje někoho, na koho by se měla obrátit no a kdybych byla v Brně, tak si myslím, že tady mám rodinu, ti kamarádi a tak, že by pomohli, že by to nebyl problém, ale mimo Brno by to bylo těžký ...

(Alice)...jako nemám nikoho...ta jedna třeba((kamarádka)) nemá ještě dítě, ale myslím si, že by se do toho moc nehrnula...možná Ivanova sestra, to nevím, to nedokážu posoudit...

Informantky rovněž zmiňují potřeby dítěte v souvislosti s atmosférou doby.

(Lucka)...ten svět je takovej rozmanitější, komplikovanější, že to může být horší pro to dítě pokud ty rodiče si vezmou z toho to dobrý a dokážou to přenášet na to dítě a tak je to pro něj třeba lepší než dřív... prostě hodnoty poznat jako co je důležitý, co není důležitý...že (3) není pro něj třeba dobrá konzumní společnost stačí mu miň, aby nezahlcovali třeba hračkama a tak prostě dokázali si vybrat...

(Alice) ...myslím si, že to mají asi jiný jako třeba teď, to tak ty předškolní tak asi jak se k tomu kteréj rodič postaví, že, někdo kdo třeba radši bude budovat kariéru, tak asi ty děti potom to mají náročnější v tom, že nemají na ně rodiče tolik času... oni teď mají ty počítače a ty televize a ... takže to bych třeba nechtěla, aby moje dítě jako skončilo...člověk si říká jako že fakt ty zásady asi musí být že jasný, jako ten počítač tu omezenou dobu jako, ale radši ven ...

I v takto raném stadiu vývoje dítěte, o němž je řeč, informantky počítají s rolí partnera.

(Lucka) ...bude doktor, takže asi nebude mít tolik času, ale taky si myslím, že se na to určitě strašně moc těší až, že pak veškerej svůj čas, kteréj bude mít volnej, tak, že věnuje tý výchově...já si myslím, že by to mělo být jako půl na půl ((hovoříme o výchově a jejím podílu mezi oběma partnery)), když to neberu kvantitativně, třeba na čas...jako ne veškerej svůj volnej čas, ale prostě jako hodně velkéj podíl...

(Renata) ... ne, zásadně by měli vychovávat oba dva, ale měli by se domluvit ty rodiče na tom, že když něco řekne už jednou jeden rodič, tak ten druhý nesmí tu autoritu prostě zrušit tím teda, že top buď povolí, nebo zakáže naopak ...

V této kategorii považujeme za zcela naplněný vliv obecně přijímaných faktorů, které ve výchově hrají podstatnou roli. Jedná se především o tlak sociálního prostředí ve formě veřejného mínění, vliv primární rodiny, proměnu modelu primární rodiny a emancipace žen (kladen důraz na roli partnera při výchově), vliv zmíněných zkušeností s vlastní výchovou apod. Z toho vyplývá, že klíčovým předpokladem pro návrh funkčního systému výchovné péče pro tuto věkovou kohortu je důsledné provádění analýzy potřeb a přizpůsobování systému jejich případným proměnám.

7. vliv budoucí perspektivy (kariéra, zázemí apod.)

Oblast budoucí perspektivy je u nastávajících matek zmiňována opravdu hojně. Za nejpodstatnější faktory, které u informantek vnímáme patří především oblast kariéry. Ta se zdá informantkám dnes velice problematická a v uvažování o ní začínají zpravidla ještě před početím dítěte.

(Lucka) ...já jsem si říkala jako když počkáme, tak určitě si potom budu chtít najít nějakou práci no a pak, abych jako že jo, abych měla nějakou mateřskou výši, abych se měla kam vrátit (.) a to jako když třeba začnu pracovat, tak co když mě to začne bavit a třeba se mi nebude chtít, a potom to dopadne jako u většiny ženskéjch v dnešní době, že se to oddaluje a oddaluje...tak jsem si říkala, že když to tak cítíme oba dva už, tak (.) tak proč ne a že se to vždycky nějak snad zvládne...

Roli ženy však informantky vnímají na dnešním trhu práce jako nesmírně komplikovanou.

(Alice) ...je těžký dneska najít práci, i když člověk nemá děti a je v tom věku, kdy třeba ten zaměstnavatel si myslím, že je mít bude a s dětma se říká, že je to ještě horší, takže já si nedělám žádný iluze ale prostě, co bude, to bude...

(Lucka) ...ten návrat do toho zaměstnání po třech letech nemusí být úplně ideální ve všech případech a zvlášť třeba i pro ten pocit tý ženy, že vypadla prostě z toho oboru úplně, že už nemá tomu oboru co dát pak si myslím, že to není dobrý, takže když některá žena pak cítí, že by byla prostě tak stresovaná, že ty tři roky a potom se vrátí do zaměstnání, takže už vůbec nebude vědět o čem je tam řeč, tak si myslím, že je daleko lepší, aby to nějak skloubila, to mateřství a kariéru...

Jako jedno z řešení se dnes nabízí institut mužské mateřské dovolené, ten ostatně zmiňovaly informantky poměrně často.

(Lucka) ... proč ne, ale zas to kojení si myslím, že by asi jako nezvádl, takže si myslím, že třeba ten první rok určitě, tak to tak myslím, že i je, že může až po tom prvním roce vlastně nastoupit...já si myslím, že ta dnešní společnost to prostě potřebuje...když ta společnost se takhle vyvíjí tímhle směrem, tak proč ne, pokud by fakt ženský měly mít pocit nějaký ukřivděnosti...je důležitý, aby to dítě se mělo jednu stálou pečující osobu a jestli je to matka nebo otec (.) takže to beru pozitivně ...

(Alice) ...((bránil by se partner jít na rodičovskou dovolenou?))měl takový krizový období jako v práci, kdy přemejšlel, že by byl třeba jako doma...to byly spíš jenom takový jako teorie, no ... ale jako umím si představit, že by se to i takhle dalo vyřešit...

Informantky tedy počítají s obtížnou situací, mateřství však dávají přednost. Možnost seberealizace zde však je rovněž.

(Alice) ...já bych chtěla být minimálně ty 3 roky jako na mateřské, s tím, že říkám pokud bych měla pocit nějakýho osamění nebo kdybych potřebovala třeba se zrealizovat, kdyby třeba ta babička byla k dispozici na nějakýho půl dne, tak třeba bych chodila na půl úvazku, docela ráda bych, aby z toho člověk úplně nevypadl, já nevím 2 x do tejdne nebo...

(Renata) ... seženu si práci, jo na dopoledne, třeba, protože myslím si, že žádná matka by to ani psychicky nevydržela... já si myslím, že ta žena potřebuje potom jaksi znovu začít žít a zapojit se do normálního života nejenom mezi dětma a maminkama, ale taky v normálním pracovním kolektivu ...

Vzniklé dilema mezi kariérou a rodinou řeší všechny. Přednost dostává vždy rodina.

(Alice) ... tak asi se částečně musí ((kompromisy mezi rodinou a kariérou)) dělat, aby člověk pak mohl fungovat dál, no...tak teď asi ta rodina určitě ((má přednost)) ...že zas jako ta kariéra pro nás není nějaká důležitá, třeba jako já si myslím, že ani jeden z nás není nějaký, že by se šplhalo někam nahoru jako (.) samozřejmě, že jsme zvyklí teď na nějaký jako= na nějakou úroveň a v podstatě jako pokud bysme na ní zůstali jako, že není problém třeba ty 2, 3 děti jo

(Renata) ...takže (2) bych si to představovala úplně normálně jak to chodí: tři roky mateřská (.) jo (2) prostě bych s tím dítětem chtěla být samozřejmě co nejdýl doma, protože tu péči potřebuje ...jo potřebuje tu maminku mít u sebe...

Nejistou pozici informantky vnímají v již nastolených podmínkách výchovné péče. S ohledem na skloubení kariéry a mateřství hledají pomoc v nejbližším okolí, ta je ale k dispozici jen ve velmi omezené míře.

(Lucka) ... ta rodina, pomůže partner a když nemůže rodina a nebo partner ... dneska se chodí do důchodu docela pozdě, takže ta babičky se nemůžou o ty děti starat celodenně tak, ta role státu, he tam určitě strašně moc podstatná, v dnešní době obzvlášť...

(Renata)no, samozřejmě otec, moje rodina, to je úplně evidentně jasný (.) ty mně pomůžou vždycky...

(Alice) ...tak asi bych byla ráda jako za každou pomoc, ...

(Lucka) ...když se to nezlepší...no tak to bude špatný, tak se asi bude rodit pořád tak málo dětí, jak se rodí...to částečně určitě souvisí že prostě, že teď je to bud mateřství nebo kariéra, takže spousta lidí to odsouvá, to mateřství, si chtějí nejdřív vybudovat nějakou pozici...

Oblast budoucích perspektiv se jeví jako velice složitá. Ačkoli je totiž pro ženy mateřství významnou hodnotou, uvědomují si, že je třeba pro další život vytvořit adekvátní podmínky. Mateřství má pak v aktuální situaci tendenci ji komplikovat. Významná je především vazba na trh práce. Vzhledem k požadavku doby na co nejrychlejší návrat do zaměstnání je zde zřejmý požadavek na pomoc při zajištění výchovné péče. Rodina je pro informantky významnou hodnotou, kterou upřednostňují před vším jiným. Je tedy zřejmé, že pomoc přijmou pouze

v případě, kdy vyjde vstříc jejich výchovným potřebám. Ideálně by sice vyhledali pomoc nejbližších, především rodiny. To však zřejmě není v dnešní době možné plošně garantovat (permanentní zvyšování hranice odchodu do důchodu, zvýšená pracovní mobilita apod.) a proto se s poptávkou obrací na stát. Ten však s adekvátní nabídkou nepřichází.

8. postoje k existujícímu systému péče

Výchovnou potřebu vnímají informantky již před narozením dítěte, nabídka tomu nicméně příliš neodpovídá.

(Lucie)...já si myslím, že ta potřeba je strašně moc, já jsem se na to hrozně těšila (.) na to, že se tam setkám s jinýma těhotnýma... to si myslím, že potřeba tu je a že to je docela nedostatečný...

Jako neuspokojivý vnímají především informační systém.

(Lucka)...jsem se o tom dozvěděla no od holek, který byly těhotný o něco dřív než já...oni o tom říkaj v poradně, ale zrovna mně o tom tenkrát nikdo jako zapomněli nebo tak jako nedali mi žádný letáčky ale tak já bych se asi o tom nějak dozvěděla přes internet nebo tak...

(Renata)...ted'ko jdu na první právě zítra ve středu (.) mám první to školení maminek (.) možná už jsme měla chodit dávno, ale doktorka lékařka mi přiznala, že na mě trošku zapoměla (.) takže mi to nenavrhl, takže já nestihnu všech deset sezení, nebo kolik jich má být (.) stihnu asi polovinu, tak ale já myslím, že to zvládnou ...

Zmiňuje se rovněž role státu, který by mohl určitý okruh výchovných činností zajistit.

(Lucka)...měl by udělat takovou nabídku ((stát)), aby prostě si každá ta maminka mohla nebo každá ta rodina mohla z toho vybrat, co jim vyhovuje neměl by jí vnucovat, ale prostě vytvořit nabídku...aby třeba fungovaly jako byly takový chuivy, který byly nějaký jako něčím prověřený nebo tak něco, třeba samozřejmě v Brně, třeba když potřebuju paní na hlídání, tak mám spoustu kontaktů...ale kdybych byla v nějakým cizím městě tak tak bych chtěla mít nějakou garanci, že když se obrátím tady na toho člověku, že třeba budu chtít večer někam jít a aby ten člověk byl nějak prověřený, aby to nebyl nějaký pedofil...můžou nastat různé situace, že jo, může být člověk nějak indisponovanější, nějak zdravotně, takže může potřebovat na nějakou dobu, aby jako to dítě i mohl dát do nějaký instituce a jesle asi ideální nejsou tady jako jak vypadají jako v současnosti, tak tam bych svoje dítě asi nedala...

Tuto myšlenku podporuje i Alice.

...myslím si, že určitě těch pár ženskejch, který tam jako jsou asi na ty děti jako nemá moc ((není slyšet)) se jim věnovat tak, jako se jim můžeš věnovat ty nebo když teda máš nějakou tu paní na hlídání.....ale zas bych nechtěla mít třeba nějakou holčinu jako která to dělá pro peníze... že si to tam odsedí a nevíš nikdy, že(.) tak třeba spíš někoho takovýho bych vítala spíš někoho staršího v důchodovém věku ... nebo někoho, kdo třeba už má nějakou zkušenost s dětma...

Zajímalo nás co konkrétně na podobě dnešních jeslí informantkám nevyhovuje.

(Lucka)...jako to, zdravotní, ten hlavní důraz jako hygiena a zdraví a tak to si myslím, že pro ty děti není třeba to nejdůležitější...hodně důležitý, aby pak mělo kontakt žejo, s nějakou blízkou osobou, aby k ní mělo důvěru a tak že tam je sestřička, s bílým pláštěm není ideální, třeba myslím, že ideální to funguje ve Finsku, kde jedna paní na mateřské dovolené, se stará o čtyři děti v domácím prostředí a funguje to tak nějak přirozeně...

(Renata)...určitě kvalitnější (3) určitě kvalitnější přístup učitele k dítěti ... měli by být více kvalifikovaní a více (.) hlavně více (.) jako psychi= psychologicky školený...

Zdálo se nám, že některé z informantek sice hovoří o potřebě státem garantovaného systému, nicméně jim nevyhovuje jeho dosavadní podoba.

(Lucka)...bych to spíš jako směřovala jako do tý jako domácí péče nebo...jo asi spíš nebo jako takovou formou...

Jedna z myšlenek je i vpuštění trhu i do této oblasti.

(Lucka)...to se uvidí jestli maminky prostě jako budou chtít ted tam ty svoje děti dát, já si myslím, že by tady měl bejt takovej jako volnější trh a co se uchytí, tak to se prostě uchytí, když se zjistí, že jesle že o to zájem není, tak prostě by nebyly, ideální by bylo víc takových jakoby minijesliček než jedny velký jesle (.) což by chtělo asi otevřít trošku soukromýmu sektoru...pustila bych do toho trh, ale velni pečlivě bych kontrolovala jako kdo si takýhle minijesle může prostě otevřít a kdo ne..

Role státu není ovšem vnímána jen jako role realizátora péče.

(Renata) ne, ne, já bych toto nedělala, ((ke státem vytvořenému systému péče)) ne (.) takhle malý, ne, ne (.) já si myslím, že ta maminka, pokud má možnost s tím dítětem být tak by s ním měla být...

V tomto případě by pak měly přicházet podpory či jiné finanční pobídky.

(Alice)...od státu opravdu nic nečekám, jenom platíme ((smích)), nic nedostáváme...třeba už i ty mateřský, to je takovej nejdiskutovanější problém, jako že fakt to je taková nízká částka, že plno lidí to řeší= nebo je to nutí, aby šli do tý práce, ale pak prostě samozřejmě jako je to na úkor těch dětí...

(Renata)... a samozřejmě peníze jsou potřeba, pokud je matka sama, tak by opravdu měla dostávat větší příspěvky a nespolehat na to, že jí bude doplácet všechno otec, protože u některých lidí... ty otcové jsou tak nezodpovědní, nedokážou si představit, co ta matka sama musí s tím dítětem všechno ...tak si myslím, že tam by rozhodně takovým maminkám opuštěným měl stát finančně pomáhat...

Další nikoli nepodstatnou kapitolou je dotování podpory dětí z veřejných rozpočtů a postoje veřejnosti vůbec.

(Alice)...protože když člověk pak slyší, že se tamhle nalejou miliony do golfového hřiště, který má být pro mládež, ale hraje tam půlka magistrátu, tak ((smích)) tak jako kdyby se za to vybuodovalo něco jiného, tak by to asi bylo lepší, no... tak líbí se mi třeba, když jsou ty parky udržovaný jako někde nebo se mi líbilo třeba ve Francii jako když jsme byli, tak vyloženě tam byly jako ty prolízačky třeba jako že dospělí se třeba v neděli sešli a měli nějaký cvičení v tom parku nebo tak... a děcka si tam hráli a tak, tak to se mně líbilo, no... si myslím, že to je dobrý, no, tady té záležitosti se nevěnuje nějak pozornost, což je škoda, no...

...je to tady jako omezující v tom, že třeba se ve všech hospodách kouří...když potom jdeš jako s nějakým půlročním miminkem, tak jako prostě se koukáš na to, ...bylo dobrý udělat taky nějaký oddělení, kde se nekouří třeba, ...

Závěrečná kategorie vyznívá poněkud katastrofálně. Informantky uvádějí, že vnímají potřebu zajištění určité části a formy péče od státu. Ta se jim však v žádné podobě nedostává. Neexistuje funkční systém péče, který by zohledňoval jejich potřeby, neexistuje soustava finančních podpor a jiných pobídek, které by byly považovány za účinné a efektivní. Podporu nelze v obecném slova smyslu spatřovat ani ve veřejném mínění. To přikládáme faktu, že ačkoli se téma týká každého z nás, je málokdo má aktuální pnutí ho řešit. Tedy krom těch, kteří nemohou (matky se v tomto ohledu stávají latentní populací a od dětí v tak raném stadiu vývoje je rovněž příliš očekávat nelze). Určitý bazální systém péče sice existuje, ale naráží na informační neúčinnost. Neexistuje systém péče, jenž by byl implementován na základě potřeb cílové populace.

Shrnutí a diskuse

Na tomto místě by měla následovat interpretace nejdůležitějších zjištění. Jak jsme však v úvodu předznamenal, tuto část prozatím vynecháme. Nejprve by totiž bylo žádoucí provést triangulaci

dílčích kategorií a jejich následnou modifikaci a reinterpetaci. Teprve poté je účelné provádět systematizaci zjištění a jejich provazování s existujícími teoriemi. Výsledkem by pak mělo být ukotvení poznatků a tvorba nové „ground theory“.

V závěru potom budeme moci odpovědět na vytyčenou kognitivní otázku s doporučit další postup (např. východiska pro další fázi šetření).

ZDROJE:

1. ALLEN, E., MAROTZ, L. *Přehled vývoje dítěte od prenatálního období do 8 let*. Praha: Portál, 2002. 187 s.
 2. BRYMAN, A. *Quantity and Quality in Social Research*. London: Routledge, 2001. Pp. 45-71: The nature of qualitative research.
 3. GILLHAM, B. *The Research Interview*. London: Continuum, 2000. Pp. 45-52: The Use of Prompts and Probes; pp. 25-36: The Interviewer as the Research Instrument.
 4. DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Univerzita Karlova, 2000. 374 s.
 4. HENDL, J. 1997. *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha, Karolinum 1997.
 5. KOLLÁRIKOVÁ, Z., PUPALA, B. *Předškolní a primární pedagogika*. Praha: Portál, 2001, 455 s.
 6. KUCHAROVÁ, V. Některé obsahové změny postojů k manželství a rodičovství. In MAREŠ, P. *Modernizace a česká rodina*. Brno: Barrister & Principal, 2003, 348 s.
 7. KVALE, S. *Interviews. An Introduction to Qualitative Research Interviewing*. Thousand Oaks: Sage 1996. Pp. 124-135: The Interview Situation.
 8. Les chiffres clés de l'éducation en Europe, Chapitre C - Education préprimaire [online]. Bruxelles: Eurydice, 2002, 16 s. [cit. 2003-11-30]
- Dostupný z >http://www.eurydice.org/Doc_intermediaires/indicators/fr/frameset_key_data.html>
9. MELHUIŠ, E. C. Předškolní péče a výchova: Poučení z 20. pro 21. století. *Pedagogika*, 1993, č. 4, s. 449–458
 10. MILES MATTHEW, B., HUBERMAN, A. M.. *Qualitative Data Analysis*. Thousand Oaks: Sage, 1994. Pp. 27-34: *Focusing and Bounding the Collection of Data - Sampling: Bounding the Collection of Data*
 11. *Národní zpráva o stavu předškolní výchovy, vzdělávání a péče o děti předškolního věku v České republice*. Praha: MŠMT, 2000, 58 s. [cit. 2003-06-04]
- Dostupný z ><http://www.msmt.cz/files/pdf/zprava1.pdf>>
12. *Předškolní výchova a primární vzdělávání v zemích Evropské Unie*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 1996. 120 s.
 13. ROZTOČIL, A., A KOL. *Porodnictví*. Brno: IPVZ, 2001, 333 s.
 14. SMOLÍKOVÁ, K. A KOL. *Rámcový program pro předškolní vzdělávání* [online]. Praha: Výzkumný ústav pedagogický, 2001, 30 s. [cit. 2003-06-04]
- Dostupný z ><http://www.msmt.cz/DOMEK/default.asp?ARI=101231&CAI=2836>>
15. STRAUSS, A., CORBINOVÁ, J. *Základy kvalitativního výzkumu. Postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Boskovice: Nakladatelství Albert, 1999. 228 s.
 16. STRAUSS, A., CORBIN, J. *Grounded Theory in Practice*. Thousand Oaks: Sage, 1997.

PŘÍLOHY

- záznamy rozhovorů

Záznam rozhovoru č.1 - Lucka:

1. Jak se podařilo navázat kontakt s interviewovanou osobou:

Informantka mě napadla především díky naší dřívější známosti z doby našich společných studií na FF MU. Během nich jsem s ní byl v poměrně intenzivním kontaktu a tudíž jsem věděl, že je to osoba, která splňuje naše požadavky na zdroj dat. Vzhledem k tomu, že na realizaci rozhovoru byl v té době ještě relativně čas, neinicioval jsem kontakt přímo – čekal jsem až ji potkám. To se stalo 5.3. 04 ve studentském klubu na FF. Během přátelského rozhovoru jsem ji v této souvislosti oslovil, krátce vysvětlil podstatu a účel rozhovoru, s čímž ona bez námitek souhlasila.

2. Jaká byla její první reakce na žádost o rozhovor:

Zprvu koncentrovaný pohled, po kterém následovalo pousmání a souhlas bez zaváhání. Stalo se tak ještě předtím než jsem měl možnost vysvětlit samotné důvody a rámcový obsah rozhovoru. Ani poté však nezaváhala.

3. Jak byste obecně popsal/a spolupráci s ní v průběhu rozhovoru:

Spolupráci s informantkou mohu hodnotit jako jednoznačně dobrou. Byla velmi komunikativní, nebylo však třeba ji příliš korigovat či kotvit. Reagovala na položené otázky, nesnažila se unikat (sofizmata, fráze apod.). Nenarazili jsme na „tabu“ témata; zdálo se mi, že i v případě, kdy jsme se dotkli tématu, o němž informantka prozatím nepřemýšlela, se nad ním dokázala zodpovědně zamyslet, přičemž se však nezdráhala říct „nevím“.

4. V kterém ohledu byla komunikace obtížná?

Zpočátku to byla především nejistota začátečníka – obava, zda to vypadá tak, jak to má vypadat, což komunikaci jaksi „šponovalo“. Později to bylo v oblastech, která jsem již důvěrně znal z předchozího (přátelského) vyprávění informantky, ale vzhledem k tomu, že jsem z těchto oblastí potřeboval získat data, ptal jsem se na ně znovu... Spíše než informantce to však, zdá se, nevyhovovalo mně.

5. Vytvořilo něco komunikační bariéru (bylo něco tabu)?

Ne, nic takového jsem nevnímal.

6. Co působilo z jejího sdělení a ze způsobu sdělování nevěrohodně:

Především několik racionalizací v oblasti ovlivňování partnerovy zájmové orientace apod., informantka popisovala jeho svobodné rozhodování, cítil jsem však, že tomu tak úplně nebylo.

7. Co Vás již při rozhovoru zaujalo jako významné, zajímavé nebo důležité:

Především markantní vliv primární rodiny, školního prostředí a významných autorit v životě vůbec.

8. Shrňte nejdůležitější body rozhovoru:

Viz. struktura rozhovoru – dařilo se pohybovat v navržené struktuře.

9. Jaké nové otázky Vás napadly v průběhu rozhovoru či po jeho ukončení:

Nenapadaly

10. Jak obtížné bylo rozhovor vést?

Jak jsem již uvedl, zpočátku jsem měl problém rozhovor „autenticky“ uchopit, později to však probíhalo relativně bezproblémově. Avšak krom oblastí, ve kterých jsem se již ptal na věci, které jsem znal a které mi tím jaksi „vnitřně“ neseděly (měl jsem z toho pocit jakési hry, sesbírání data x přirozenost). Celkově se mi to však obtížné nezdálo, většinou se mi dařilo držet strukturu rozhovoru takovou, jakou jsem chtěl mít, v případě jejího odchýlení jsem se příliš neztrácel – dokázal jsem se zorientovat, případně se vrátit či improvizovat k věci...

Rozhovor vedl/a a terénní poznámky zaznamenal/a: Jan Kolář

Dne: 22.3. 04

Podpis:

Socioekonomický dotazník:

Věk: 24

Stav těhotenství (doba, průběh): 33 týden, rizikové těhotenství (od 30. týdne na lůžku)

Věk partnera: 26

Současný rodinný stav:

1. svobodný/á **2. ženatý/vdaná** 3. rozvedený/á 4. vdova/vdovec
(do kategorie 1 patří všichni, kdo nespadají do žádné z následujících kategorií)

Forma soužití:

1. společně nehospodaříme, ani nebydlíme 2. společně nebydlíme, ale hospodaříme
3. společně bydlíme, ale hospodaříme **4. společně bydlíme i hospodaříme**

Bydliště:

1. velké město (nad 100 tis. obyvatel) 2. střední město (30-100 tis. obyvatel)
3. malé město (do 30 tis. obyvatel) 4. vesnice

Vzdělání:

1. základní, nevyučena 2. základní, vyučena 3. střední bez maturity.
4. střední s maturitou **5. vysokoškolské**

Vzdělání partnera (nebo otce dítěte):

1. základní, nevyučen 2. základní, vyučen/a 3. střední bez maturity.
4. střední s maturitou **5. vysokoškolské**

Ekonomický status:

1. zaměstnaná 2. nezaměstnaná **3. studuje**
4. v domácnosti 5. na mateřské

Profese: PdF + FF – francouzština a pedagogika: 5.ročník

Ekonomický status partnera: 1. zaměstnaný 2. nezaměstnaný 3. v domácnosti
4. studuje 5. vojenská služba, popř. jiné

Profese partnera: LF všeobecné lékařství: 6 ročník

Je věřící? (ona) 1. ne **2. spíše ano** 3. praktikující věřící
(on) 1. ne **2. spíše ano** 3. praktikující věřící

Konfese:

Sama by se zařadila do:

1. nižší třídy 2. nižší střední třídy **3. vyšší střední třídy** 4. vyšší třídy

Svou rodinu řadí do:

1. nižší třídy 2. nižší střední třídy **3. vyšší střední třídy** 4. vyšší třídy

Rodinu partnera by zařadila do:

1. nižší třídy 2. nižší střední třídy 3. vyšší střední třídy **4. vyšší třídy**

Vzdělání otce:

1. základní, nevyučen/a 2. základní, vyučen/a 3. střední bez maturity.
4. střední s maturitou **5. vysokoškolské**

Vzdělání matky:

1. základní, nevyučen/a 2. základní, vyučen/a 3. střední bez maturity.
4. střední s maturitou 5. vysokoškolské

Vzdělání otce partnera:

1. základní 2. střední bez mat. 3. střední s mat. **4. VŠ**

Vzdělání matky partnera:

1. základní 2. střední bez mat. 3. střední s mat. **4. VŠ**

U vdaných:

Věk v době sňatku: 24

Věk partnera v době sňatku: 26

Byla žena/partnerka v době sňatku těhotná? **1. ano** 2. ne

Záznam rozhovoru č. 2 - Alice:

11. Jak se podařilo navázat kontakt s interviewovanou osobou:

Kontakt se podařilo navázat lehce, s Alicí se již nějakou dobu známe (je to spolupracovnice mojí matky), navíc nás spojuje těhotenství a bydlení(Alice bydlí o pár bloků ode mě v podobném typu bytu)

12. Jaká byla její první reakce na žádost o rozhovor:

Alicina reakce byla vcelku pozitivní, trochu se však bála, jak to zvládne.

13. Jak byste obecně popsal/a spolupráci s ní v průběhu rozhovoru:

Spolupráce byla velmi dobrá, Alice otázky chápala a k odpovídání jsem ji nemusela pobízet.

14. V kterém ohledu byla komunikace obtížná?

Komunikace nijak obtížná nebyla.

15. Vytvořilo něco komunikační bariéru (bylo něco tabu)?

Fakt, že otec nastávajícího otce je alkoholik-moc jsem se na něj potom nechtěla ptát.

16. Co působilo z jejího sdělení a ze způsobu sdělování nevěrohodně:

Nic mě nenapadá.

17. Co Vás již při rozhovoru zaujalo jako významné, zajímavé nebo důležité:

Zajímavé mi přišlo to, jak sama nastávající matka hodnotí svou vlastní výchovu-jako „standardní“, „takovou normální“, několikrát to v průběhu rozhovoru zmiňuje.

18. Shrňte nejdůležitější body rozhovoru:

Fakt, že otec nastávajícího otce je alkoholik; vztah s matkou nastávajícího otce-vcelku pozitivní, i když někdy se zdá být budoucí babička až příliš upnutá na svého budoucího vnoučka, také je zajímavé, že po tak dlouhé době vztahu s jejím synem si stále ještě vykají; pohodový partnerský vztah; postoj nastávajícího otce k péči o dítě-kladný, je ochoten pomoci i s činnostmi, jež spousta mužů může považovat za „ženské“; ochota svěřit dítě do péče jiné osoby (důvěryhodné)-sama nastávající matka měla, když byla malá, chuť.

19. Jaké nové otázky Vás napadly v průběhu rozhovoru či po jeho ukončení:

Otázky týkající se poslední části rozhovoru tzn. týkající se samotné výchovné péče o budoucího potomka.

20. Jaké kategorie, konstrukty, ikony se na první z rozhovoru asociaci vynořily:

Nic mě nenapadá.

21. Jak obtížné bylo rozhovor vést?

Vedení tohoto rozhovoru bylo vcelku jednoduché, zpočátku jsem ale přece jenom měla trochu trému.

Rozhovor vedl/a a terénní poznámky zaznamenal/a:

Dne: 23.3.2004

Podpis: Lucie Kozáková

Socioekonomický dotazník:

Věk: 31

Stav těhotenství (doba, průběh): 18 týden, bez komplikací

Věk partnera: 33

Současný rodinný stav:

1. svobodný/á 2. ženatý/vdaná 3. rozvedený/á 4. vdova/vdovec
(do kategorie 1 patří všichni, kdo nespadají do žádné z následujících kategorií)

Forma soužití:

1. společně nehospodaříme, ani nebydlíme 2. společně nebydlíme, ale hospodaříme
3. společně bydlíme, ale hospodaříme **4. společně bydlíme i hospodaříme**

Bydliště:

1. velké město (nad 100 tis. obyvatel) 2. střední město (30-100 tis. obyvatel)
3. malé město (do 30 tis. obyvatel) 4. vesnice

Vzdělání:

1. základní, nevyučena 2. základní, vyučena 3. střední bez maturity.
4. střední s maturitou **5. vysokoškolské**

Vzdělání partnera (nebo otce dítěte):

1. základní, nevyučen 2. základní, vyučen/a 3. střední bez maturity.
4. střední s maturitou **5. vysokoškolské**

Ekonomický status:

1. zaměstnaná 2. nezaměstnaná 3. studuje
4. v domácnosti 5. na mateřské

Profese: pracovnice v cestovní kanceláři

Ekonomický status partnera: **1. zaměstnaný** 2. nezaměstnaný 3. v domácnosti 4. studuje
5. vojenská služba, popř. jiné

Profese partnera: projektový manažer

Je věřící? (ona)
(on)

1. **ne** 2. spíše ano 3. praktikující věřící
1. **ne** 2. spíše ano 3. praktikující věřící

Konfese:

Sama by se zařadila do:

1. nižší třídy 2. nižší střední třídy **3. vyšší střední třídy** 4. vyšší třídy

Svou rodinu řadí do:

1. nižší třídy 2. nižší střední třídy **3. vyšší střední třídy** 4. vyšší třídy

Rodinu partnera by zařadila do:

1. nižší třídy 2. nižší střední třídy **3. vyšší střední třídy** 4. vyšší třídy

Vzdělání otce:

1. základní, nevyučen/a 2. základní, vyučen/a 3. střední bez maturity.
4. střední s maturitou **5. vysokoškolské**

Vzdělání matky:

1. základní, nevyučen/a 2. základní, vyučen/a 3. střední bez maturity.

4. střední s maturitou

5. vysokoškolské

Vzdělání otce partnera:

1. základní 2. střední bez mat. 3. střední s mat. **4. VŠ**

Vzdělání matky partnera:

1. základní 2. střední bez mat. 3. střední s mat. **4. VŠ**

U vdaných:

Věk v době sňatku:

Věk partnera v době sňatku:

Byla žena/partnerka v době sňatku těhotná? 1. ano 2. ne

Záznam rozhovoru číslo 3 - Renáta:

1. Jak se podařilo navázat kontakt s interviewovanou osobou:

S navázáním kontaktu s interviewovanou osobou v době našeho osobního setkání jsem neměla větší problémy. Renata byla velmi otevřená a sdílí.

2. Jaká byla její první reakce na žádost o rozhovor:

Renatu jsem kontaktovala telefonicky poté, co ji k účasti na výzkumu přiměla její přítelkyně. První reakce na mou prosbu o účast ve výzkumu byla, že se jí do toho moc nechce a že to dělá jen kvůli té své přítelkyni, což mě zpočátku celkem odrazovalo a do poslední chvíle jsem měla strach, aby k setkání a interview došlo.

3. Jak byste obecně popsal/a spolupráci s ní v průběhu rozhovoru:

Respondentka spolupracovala velmi dobře.

4. V kterém ohledu byla komunikace obtížná?

Před začátkem natáčení mi v rámci navazování kontaktu sdělila některé informace, o kterých jsem věděla, že nechtěla mluvit později do diktafonu. Snažila jsem se na tyto otázky nepřímo zavést hovor, ale když se k nim nevyjadřovala, rozhodla jsem se z etických důvodů nezneužívat své vědomosti nabyté před natáčením a tyto informace zamlčet.

5. Vytvořilo něco komunikační bariéru (bylo něco tabu)?

Na tuto otázku odpovídám v předchozím bodě.

6. Co působilo z jejího sdělení a ze způsobu sdělování nevěrohodně:

Trochu bych zpochybnila vztah, který podle svých slov má se svojí matkou – měla jsem pocit, že je jejich vztah spíše chladný a cítila jsem, že se rozebírání svého vztahu s matkou nechce zabývat. K tomuto názoru přispívá i fakt, že o matce hovořila jen velmi sporadicky v poměru k tomu, kolik toho řekla o svém otci, se kterým od páté třídy nežije a se kterým se stýká pouze občasně.

7. Co Vás již při rozhovoru zaujalo jako významné, zajímavé nebo důležité:

Velmi mě zaujalo, s jakou otevřeností hovořila o svém osobním a intimním životě, za což jsem jí moc vděčná. Zajímavý je jistě i její celkový postoj k realitě, který se na první pohled zdá být velmi racionální. Ale jak je zmíněno na několika místech v analýze toto zdání může klamat a může se jednat jen o určitou pózu, která člověka chrání před tím, aby se psychicky nesložil.

8. Shrňte nejdůležitější body rozhovoru: otec dítěte a jeho příběh, příběh rodiny respondenty, příběh těhotenství

9. Jaké nové otázky Vás napadly v průběhu rozhovoru či po jeho ukončení:

Napadla mě spousta otázek, zejména doplňujících, které by šly více do hloubky vztahů – vztahové věci mi totiž přišly řešené sice v mnoha případech podrobně, ale nicméně povrchně.

10. Jaké kategorie, konstrukty, ikony se na první z rozhovoru asociaci vynořily:

11. Jak obtížné bylo rozhovor vést?

Nebylo obtížné

Rozhovor vedl/a a terénní poznámky zaznamenal/a:

Lucie Petrlíková

Dne: 23. března 2004

Podpis:

Socioekonomický dotazník:

Věk: 22

Stav těhotenství (doba, průběh): 31 týden (normální průběh)

Věk partnera: 26

Současný rodinný stav:

1. svobodný/á 2. ženatý/vdaná 3. rozvedený/á 4. vdova/vdovec
(do kategorie 1 patří všichni, kdo nespadají do žádné z následujících kategorií)

Forma soužití:

1. společně nehosподаříme, ani nebydlíme 2. společně nebydlíme, ale hospodaříme
3. společně bydlíme, ale hospodaříme 4. společně bydlíme i hospodaříme

Bydliště:

1. velké město (nad 100 tis. obyvatel) 2. střední město (30-100 tis. obyvatel)
3. malé město (do 30 tis. obyvatel) 4. vesnice

Vzdělání:

1. základní, nevyučena 2. základní, vyučena 3. střední bez maturity.
4. střední s maturitou 5. vysokoškolské

Vzdělání partnera (nebo otce dítěte):

1. základní, nevyučen 2. základní, vyučen/a 3. střední bez maturity.
4. střední s maturitou 5. vysokoškolské

Ekonomický status:

1. zaměstnaná **2. nezaměstnaná** 3. studuje
4. v domácnosti 5. na mateřské

Profese: řízení podnikání obchodu

Ekonomický status partnera:

1. zaměstnaný 2. nezaměstnaný 3. v domácnosti
4. studuje 5. vojenská služba, popř. jiné

Profese partnera: projektant silnoproud

hol= přerušeni uprostřed slova
práce= náhle ukončené a nepřerušené slovo
> < vyslovováno rychleji než okolní řeč
< > vyslovováno pomaleji než okolní řeč
(()) poznámka výzkumníka

Rozhovor č. 1 - Lucie

V: tak, číslo rozhovoru jedna, jmenuju se Jan Kolář, místo vedení rozhovoru je Brno a jsme v bytě u respondenty (.) tak, prosím tě, Lucko, ještě než začneme, tak já bych potřeboval s Tebou project takovej, my tomu říkáme socioekonomické dotazník to sou takový ty informace, který se daj víceméně vyplnit buďto formou ano, ne, nebo ti dám nějakou nabídku a ty si tipneš, co by se nejvíc hodilo na tebe((socioekonomická část přeskočena, doplněna do připraveného dotazníku))

(1)V: hele Lucko, ten rozhovor, co spolu děláme, samozřejmě je anonymní a cokoliv by se pak mělo použít tak vyloženě s tvým souhlasem, ten přepis já ti potom ukážu, a pokud z toho přepisu potom budeme nějaký data dávat do nějakých závěrečných zpráv a tak dál, tak to budou vyloženě jenom výtažky z toho rozhovoru s tím, že to všechno bude zanonymizovaný a ty nám pak řekneš, bud na konci toho rozhovoru nebo nám potom podepíšeš třeba souhlas s tím přepisem nebo tak něco

(2)L: hmmm třeba i nějaký takový ty intimní věci, který bys tady třeba případně nějaký ((souběžný smích)) řekla, tak ty vyloženě= končí u mě a u pánaboha takže žádná takováhle obava nemusí bejt na místě (.) chceš teda, aby tě v tom rozhovoru jsem tě nazýval luckou nebo chceš tam dát nějakou přezdívku? (.) smích

(3)L: nee, klidně mě můžeš nazývat Luckou (.) smích

(4)V: no, já už teda vlastně tak hezky i začal, takže tahle otázka byla asi fakt zbytečná (.) (5)L: smích

(6)V: no, já bych jinak měl černý svědomí, tak já jsem to prostě říct musel (.) Lucko, prosím Tě, téma toho našeho rozhovoru je (.) něco ve smyslu, jak se nastávající matky dívají na výchovu svých taky nastávajících potomků (.) vlastně, nebo to téma je součástí takový širší práce, kterou dělá jedna moje kamarádka a to je, vůbec, vlastně (.) ono se to blbě pojmenovává, ale říct, aby to bylo srozumitelný (.) no prostě, my jako republika jsme ze všech stran hodně kritizovaný za stav vůbec předškolní výchovy, nebo zařízení, který provádí předškolní výchovu, abych byl přesnej (.) tak jsme hodně kritizovaný (.) a teď jde o to že (.) je hodně kritizovaná taková ta systémová politika nicméně nikdo se nezabývá tím, jak vůbec ty nastávající matky tedy ty lidi, který o tom, tu výchovu budou nejvíc využívat, tak jak se na to teda dívaj oni, jaký maj potřeby a to je právě tématem toho našeho jakoby předvýzkumu a taky tématem toho našeho rozhovoru, takže já se tě budu ptát na takový ty věci který by mohly ovlivnit výchovu toho tvýho potomka, nebo jak ty vůbec vnímáš potřeby toho potomka s ohledem na ten jeho pobyt v tom systému předškolních zařízení, jestli to říkám srozumitelně, jo

(7)L: ehm

(8)V: s tím, že se tě taky budu občas ptát na věci, který jako s tím nebudou přímo souviset, ale ono to vždycky něco naznačej, takže některý ty věci, ty si nemusíš ani uvědomovat, ale stejně potom v tom rozhovoru, v té analýze té práce se to potom nějak ukáže, že to nějakou souvislost má, takže abys pak nekoukala, že se ptám na něco úplně jinýho, abys pak neřekla, že jsem nějaký divnej třeba nebo tak podobně...

(9)L: smích

(10)V: jo!? v pohodě?

(11)L: ehm

(12) takže můžem hloubkově? připravená?

(13) jo, v pohodě... (.)

(14) Lucko, prosím tě, jak se tak vůbec stalo, že jsi otěhotněla? ((L + V: smích))

(15)L: No tak, kde začít, že jo?

(16)V: mě zajímá takovej ten příběh toho, (.) vyloženě mám tady poznámku, aby mi respondentka popsala příběh toho svýho těhotenství (.) příběh jednoho těhotenství (.) tak povídej jak to je... (.) ((L+H smích))

(17)L: ještě před těhotenstvím jsme nějak uvažovali s tehdejším přítelem, tedka manželem, protože (2) jsme spolu docela dlouho, už v podstatě devátý rok

(18)V: hmm

(19) L: rodina je pro nás docela podstatnou hodnotou, děti a tak, takže jsme se rozhodli mít dítě, i když ještě oba dva studujeme i když se to asi zdálo mnoha lidem takový trochu šílený a tak, když ještě nejsme úplně zabezpečený, hlavně ekonomicky a vůbec na druhou stranu si říkám, že některý věci se oddalovat nemají a vzhledem k tomu, že těch dětí chceme mít víc a už jsme to tak cítili, i ten vztah to tak jako potřeboval tak (.) protože něco aby se jako změnilo v tom vztahu, tak jako jsme si říkali, že budto manželství, ale to jsme ani spolu jako ani nechtěli, takže (.)

(20) V: ale, jste sezdaní, ne?

(21) L: jo, nakonec jo, nakonec jsme se vzali, (.)protože nám to nepřišlo protože je to asi jednodušší v tý naší společnosti, ale předtím jsme jako plánovali, že budem mít ty děti aniž bysme se nák brali, ale nakonec jsme to přehodnotili a vzali jsme se a (.) i když možná trochu netradičně ...smích ty děti pro nás prostě byly hodně důležitý, takže jsme se tak jako rozhodli, že si pořídíme to dítě ještě za studií, s tím teda že to teda tak vychází, že manžel bude končit tak zhruba v té stejné době ((porodu)), takže by se snad o nás pak mohl nějak ekonomicky postarat a já jsem si říkala, že snad zvládnú za jeden rok se starat o dítě a napsat diplomku, takže, takže tak nák no, (.) a tak se nám to podařilo ((smích)) a čekáme miminko ((smích)) (22) V: no ty si říkala, ty si zminovala to rozhodování vůbec a mluvila jsi o tom proč právě v tuhle dobu a já si říkám jste v pátáku oba dva to už je jenom chlup do ukončení toho studia a proč teda jako právě ted v tom pátáku, to se nedalo třeba ještě rok počkat?

(23) L: ((smích)) (.) no, protože já jsem si říkala jako když počkáme, tak určitě si potom budu chtít najít nějakou práci no a pak, abych jako že jo, abych měla nějakou mateřskou výši, abych se měla kam vrátit (.) a to jako když třeba začnu pracovat, tak co když mě to začne bavit a třeba se mi nebude chtít, a potom to dopadne jako u většiny ženských v dnešní době, že se to oddaluje a oddaluje (.) a já zas vím, protože manžel chce dělat gynekologii a porodnictví, tak vím jak třeba pak klesá ta šance otěhotnět a tak (.) tak jsem si říkala, že když to tak cítíme oba dva už, tak (.) tak proč ne a že se to vždycky nějak snad zvládne

(24) V: jo jo, jasně, jasně, tomuhle rozumím (.) a vyvíjelo se nák to vaše rozhodování než jak říkáš jste dospěli k tomuhle rozhodnutí říkala jsi, že jste spolu 9 let, tak v průběhu těch devíti let, byla tam nějaká změna jako v tom patrná? (.) jako že ty jsi předtím, říkala jako že to bude rozhodně v tuhle dobu a ted si říkáte jako nenene ted mi to koneckonců popisuješ je takováhle šance, třeba Martin ještě neměl, můžu mu říkat Martine?

(25) L: jojo, jasně

(26) V: třeba tolik zkušeností s tou gynekologií, takže třeba ještě nevěděl ty reprodukční strategie vyvíjelo se to teda nějak v čase?

(27)L: No, já si myslím, že se to vyvíjelo, ja myslím, že Martin to měl tak jako naplánovaný, že pro něho byla hlavní a důležitá ta škola, že pro něho strašně moc znamená, že chtěl udělat tu medicínu si to přál od malička, (.) takže chtěl tadyto všecko, jako prostě být doktorem a potom teda se vzít až bude doktor a mít ty děti až bude doktor... a já jsem byla taková v tomhleto jako že myslím jako alternativnější, že jsem vždycky počítala s možností, že bych mohla mít dítě i za studií, ale tak samozřejmě jsem ho nák si myslím (.) nesnažila přesvědčit nebo nějak ovlivnit, aspon doufám, to by asi ani nešlo, ((významný pohled značící, že by to nějak jít mohlo)) ((smích)) (.) tak to bych si ani já nedovolila, to si myslím, že by nebylo fér prostě tady to (.)

(28)V: jakto, že by to nebylo fér? smích

(29)L: tak to, no některým ženským to třeba občas připadá úplně v pohodě, ale když je to naopak když to ten manžel nebo ten partner neudělá tak jak chtějí oni, tak to jim přijde nefér, (30)V: tak právě proto se na to ptám

(31)L: no já si myslím, že to rozhodnutí musí vycházet jako od obou, že to není dobrý jako ani pro tu výchovu dítěte a tak...((5 sec nesrozumitelných)) tak potom jsme teda už tak nějak (.) prostě chtěli oba, to bylo tak na jaře minulýho roku, já jsem ještě měla podstoupit nějaký poslední očkování proti žloutence, tak to nebylo dobrý, takže ((smích)) jsme to museli trochu oddálit, ale pak už jsme fakt chtěli a prostě jsme si říkali už má Martinovi končit škola, přece jenom už zbývá ten poslední rok a vyšlo by to, takže se to narodí až bude mít po poslední státnici, takže už nám to přišlo takový jako(.)

(32)V: čili jste se shodli, ačkoli byly okolnosti proti vám, jako třeba očkování proti= tak jste nakonec zvítězili (.) ((smích))

(33) L: no, počkali jsme no to on zas jako chtěl abych si nechala poslední očkování, protože to by byla škoda ((smích))

(34) V: tak lékař doma, že jo? ((smích)) (.) hele, bavíme se o tý výchově (.) a jak tě vůbec vychovávali tvý rodiče?

(35)L: Moji rodiče? (.) no řekla bych docela hm (.) liberálně (.), možná trochu alternativně, já myslím, že nejsem neměla nikdy takovou tu nějakou klasickou výchovu, protože naši jsou docela taková jako mladiství duchem ačkoli mě měli docela tak jako, na tu dobu docela pozdě, protože tatka než dostudoval tak někdy kolem tý 25, tak si myslím, že ta výchova byla taková taková docela (.) pohodová, (.) no, nevím jak to nazvat, prostě abych se vyjádřila tak nějak výstižně (.) ještě tam asi je důležitý, že jsem vyrůstala v podstatě jako jedináček (.) naši to tak nikdy nechtěli, ale okolnosti to tak, tak zapříčinili, že mi umřela sestřička za takových docela jako (.) ne moc příjemných okolností ((pět sec nesrozumitelných - vztah k tehdejší zdravotní a porodní péči)) a naši už potom děti mít nemohli, což si myslím jako že každý nese docela těžce, ale oni se zase snažili, abych nevyrůstala jako takový ten rozmazlený jedináček na kterýho se upnou, takže jsem vždycky měla hrozně moc zájmů, kamarády, jsem se stýkala s jinými dětmi (.) mě nevychovali tak jenom jako nějak bez kontaktů s jinými dětmi a tak (.) a možná tady tu roli sourozenců mi nahradil můj bratranec, kterej je o 10 dní starší jenom (.)

(36)V: to bylo nějak plánovaný? ((smích))

(37)L: to nevím jak to tenkrát naplánovali, je to možný ale každopádně jsme dělali spolu jako stejný sporty vždycky a hodně jsme se stýkali a máme spolu do teď spolu strasne peknej vztah (.) ale v tý výchově to tam asi bylo, jako jiný, že jsem byla sama, ale jinak ta výchova byla vždycky taková jako řekla bych demokratická, liberální (.)

(38)V: mohla jsi do ní mluvit, jo?

(39)L: hm smích (.) no to si všichni myslí

(40)V: s úspěchem? ((smích))

(41)L: Tak když jsem byla malá tak jsem (.) tak to bylo všechno tak jako v pohodě no, a potom v tý pubertě nastal takovej jakoby zlom, kterej mě možná do teďka trochu mrzí, protože jak všichni proti něčemu brojili a bojovali, tak já jsem v podstatě, když to takhle vezmu, tak ani neměla proti čemu protože naši neměli nějaký zastaralý názory nebo tak, tak docela v pohodě, ale ne zas, že by mi nechávali nějakou volnost nebo tak úplně, to zas jako ne ale jako (.) mohla jsem jim spoustu věcí říct, nemusela jsem jim lhát nebo tak, ale já jsem měla potřebu nějakýho vzdoru, takže jsem vzdorovala proti těm věcem, (.) bylo to takový opačný, že jsem jakoby těm věcem cítila mít potřebu najednou takovou tu klasickou usazenou rodinu, tu, proti čemu ostatní brojili, smích, takže jsem najednou cítila tadytu potřebu a takže jsem se začala docela v jednom období hádat, hlavně teda s mamkou zase jsem v tý době třeba našla bližší vztah k tátovi nebo (.) no a pak jsem taky v tý době jsem měla tak nějak jako náky psychologické problémy a tak (.) a (.) no, ještě to pak bylo daný tím, že jednu dobu mamka ((5 sec nesrozumitelných)) že pak nějak odešla z práce, začala študovat jazyky a k tomu si přivydělávala a já jsem měla to období, kdy jsem se cítila, když jsem měla hodně těch (.) kamarádů jsem se někdy doma cítila taková trochu osamělá, protože to bylo v době, kdy jsem ještě s tátou neměla takovej blízký vztah, tak možná to taky trochu zapříčinilo

(42)V: takže ta výchova byla taková jako trochu citově chladnější?

(43)L: Néé, to vůbec, to bylo vřelý, to si myslím, že jo, to bylo hodně vřelý

(44)V: a tam jako, ten vztah s tátou, proč vlastně byl v tý pubertě, proč byl takovej dobrej? (45)L: Ne, on dobrej byl vždycky, ale (.) to asi jako každá holka v tom věku, že jo, má blíž jako má blíž k mami, (.) a potom když jsme se začaly s mamkou hádat, tak tatka byl vylozene takovej ten, že jsem najednou poznala i nějaký jeho jiný jeho vlastnosti, který bych nikdy jako neřekla (.) a byl vždycky takovej ten racionální a uklidnoval mě a takový jako dobrý rozhovory jsme spolu měli (.)

(46)V: No Lucko a co ve škole?

(47)L: Ve škole? ((smích)) jako? jako jak mi to šlo ve škole?

(48)V: Nejen jako ti to tam šlo, ale prostě tak jako, ono se říká, že škola je taková ta etapa, říká se, půl života, že v tý škole to dítě do 18 let tráví většinu svého času, že to prostě formuje jeho nejvíc vůbec jeho osobnost, tak mě zajímá ta škola, jak zformovala tvou osobnost (.) (49)L: No, škola no já jsem ve škole neměla jako nějakým prostě základka úplně v pohodě, ((sms zpráva v pozadí)) to jsem byla až takový to jako vzorný dítě, co dávají jako za příklad, taková ta premiantka ale zase třeba jako s kamarádama jsem měla dobrý vztahy, nebyla jsem braná za nákou šrotku, to zas ne, protože oni věděli, že mám spoustu zájmů a tak (.) potom se to trochu jako zvrtilo na gymplu, možná to jak jsem začala mít takový ty problémy a tak, a možná to souviselo spolu, že to najednou bylo, já jsem dělala francouzský gymnázium a tam ty děcka z tý naší třídy si myslím, že byli všichni hrozně chytrí a tak, a jsem se musela víc učit než na tý základce, tak možná i to jako mělo nějaký vliv, tak jako už jsem, (.) a pak jsem začala, že jo, v 16 s tím mužem ((nesrozumitelné - upřesnění, že jde o nynějšího)), no no, (50)V: nonono

(51)L: tak to jsem chodila už hodně za školu a tak, ale on mi dost pomoh v přírodovědných předmětech, na který jsem nikdy nějak moc nebyla takže jako školní prospěch se zhoršil, ale jinak

(52)V: jo, i když pomáhal, tak se zhoršil ((smích))

(53)L: ale, jinak no prostě protože jsem začala no, kašlat na nějaký věci, matika a tak, i když to byla možná trochu škoda, protože jsem na to bunky jako měla, ale spíš tak jako nějak zásadově, že já nemám potřebu se zabývat těmahle věcmi podřadnými, (.) no ale nějak jsem ten gympl vystudovala, jako v pohodě, maturita v pohodě, s odřenejma (.) smích to bylo spíš takový období od toho druháku třeba do pátáku (.)

(54)V: jojo, a co učitelé?

(55)L: učitelé?

(55)V: hm

(56)L: hm učitelé dobrý (.) smích tak jako nějaký jako ovlivnění třeba jestli nějaký cítím? (.)

(57) V: učitelé (.) některý lidí si pamatujou jednoho takovýho toho učitele, kterej potom vystupuje s takovou tou nálepkou, no jako že pak řeknou, no to byl vůl a pak si pamatujou nákyho učitele, kterej zase třeba naopak má dobrou nálepkou, (.) já to třeba tak mám, tak jestli to třeba nemá nějak podobně?

(58) L: Mám, já jsem měla strašný štěstí na učitele, no na základce jsme měli takovou takovýho mladýho, předtím učitelku, ta odešla na mateřskou, potom nastoupil jako mladej učitel jako třídní a bylo to skvělý, my jsme jezdili na různý výlety a takovou nápln, že to třeba bylo dělaný ve spolupráci s DDM, ((pojem)) se to jmenovalo myslím a jezdili jsme fakt každej rok a bylo to takový spíš jako bys někam jel s nějakou partou, nebo třeba tahle paní učitelka nás vzala na chatu, (.) na chatu, to byla chata rodičů jejího nastávajícího a tam jsme byli celá třída a bylo to jako hrozně dobrý a na gymplu jsem měla taky měla štěstí a tam mě zase ovlivnila třeba hrozně moc paní Oslizlá, manželka pana docenta nebo profesora to byl poradce prezidenta, jednu dobu, učil na JAMU, ted šéf provázku

(59)V: aha, tak to vidíš takový neznalosti ((smích)),

(60)L: tak ta jeho žena, on mě moc neovlivnil (.) ona učila češtinu a taky měla takový jako kulturní přehled (.)

(61)V: takže žádnýho vola jsi prostě nepoznala?

(62) L: ale vola? to asi ne, no...

(63)V: tos měla teda štěstí, teda..

(64)L: teda kromě nějakou informaci, to bylo takový okrajový (.)

(65)V: ale nějakýho vola, kterej by negativně ovlivnil tvůj život, tos nepotkala

(66)L: to ne, spíš pozitivně, právě...

(67)V: já bych ti takovejch volů vyjmenovat, teda to se máš, to ti závidím (.) hele a už si říkala, že jsi ((nerozumím kdy))začala chodit s Martinem to se mi zdá hrozně brzo ((smích)), teda ne brzo, tak v tomhle věku se normálně chodívá s partnerama opačného pohlaví, ale málokdy to dopadne, že by se spolu vzali a měli spolu děti, tak to určitě není úplně tradiční...

(68)L: no=

(69)V: jak vypadal ten tvůj partnerskej život? jak vypadá, no= (.) jak začala tak třeba jako to začalo a jak to skončilo

(70)L: smích, ještě to neskončilo(.)

(71)V: to může přece bejt i tak, že někoho znáš už od útlýho dětství, pak máš třeba spoustu jiných partnerů a pak zjistíš, že ten první byl úplně ten nejlepší

(72)L: nenene, (.) no ne, my jsme byli celou dobu spolu (.) a bylo to takový tak pěkně (.) hrozně romantický ze začátku a (.) ten vztah byl hrozně hezkej a (.) tak nějak mám pocit, že se to všechno vyvíjelo hrozně přirozeně, že prostě jsme spolu prvně chodili, nějaký to otukování a tak potom, jsem měla hned od začátku pocit, jako, že bysme se znali už strašně dlouho a přitom jsme se moc neznali, předtím než jsme spolu začli chdit, nebo znali jsme se od vidění ze školy, pak jsme zjistili, že jsme do sebe oba dva strašně dlouho zamilovaní ((smích)) ale jako ani jsme se jako to neodvážili si to říct, protože jsme si mysleli, že ten druhý by určitě nechtěl, jsme se tak jako styděli (.) a pak když jsme se dali jako dohromady, tak jsme o sobě nic ani toho nevěděli (.) no bylo to v pohodě (.) no pak potom se to tak vyvíjelo, postupně, sme se spolu začali potkávat to (.) a pak jsme spolu, (.) to když jsem začala chodit na vejšku, tak jsme spolu začali vlastně spolu bydlet a tak (.) a předtím my jsme už tak jako byli střídavě u mejch rodičů nebo u jeho a tak (.) když to bylo všechno takový trochu pozvolný, ale tak nějaký krize tam byly taky určitě (.) já jsem taky v jedný fázi měla takovej ten pocit, že jsem vlastně nic moc jinýho nepoznala a měla jsem nějaký ten s nějakým tím, co jsem chodila předtím ještě ((smích)), ale tak to se nějak vyřešilo a nakonec nás to nějak posilnilo, tady tohle (.)

(73)V: co vás nezabije, to vás posílí ((smích)) to je dobrý (.) hele jak si říkala jako jak ses koukala jestli on se kouká a (.) on se taky koukal jestli ty se koukáš (.) když ses na něj koukal tak ten druhý se otočil, kdo to nezažil, vid? ((smích)) hele, mě by zajímalo Lucko, co vůbec ten Martin je tak vlastně jako za člověka, mohla bys mi říct takovej nákej jeho příběh, co jako o něm víš ((lucka smích)) a myslíš jako, že by mě mohlo zajímat

(74) L: no, tak už o něm vím strašně moc ((smích))((aby taky ne, že?)), asi nejvíc ze všech, ale (.) tenkrát strašně dlouho o něm vždycky (.) jako jak je martin?, martin je takovej hodnej, a jeho to pak začalo i strašně štvát, jako že na jiný vlastnosti prostě nikdo nepříjde, jenom že je hodnej a on fakt byl, nebo je hrozně hodnej (.) no, (.)i když někdy taky jako ((smích)) to není tak ideální, ale (.) (2) myslím, že je takovej jako (1) klidnej, taková klidná povaha i když někdy taky úplně ne třeba když to srovnám se mnou, tak nemá rád změny, je takovej jako spíš stálejší (.) ale (.)je daleko trpělivější si myslím to jako souvisí s těma jeho koníčkama, tak třeba kreslí, kreslí komiksy a tak, dřív si skládal letadýlka a taková ta= (.) a jinak to je hrozně těžký tak jako říct tak jako najednou (.) co si myslím, že nejdůležitější, ale, ale (.) je takovej hodnej ((smích)) ne, ale= (.)

(75)V: hele, a kdybych se tě zeptal, kvůli čemu (.) a úplně bych se jako odtrhnul od tebe (.) si s ním vydržela těch devět let (.) a vůbec neber jako v potaz ty svoje vlastnosti jako že ty seš taková(.) jako prostě(.), tys teda říkala zovna, že ne, že třeba jako nemáš ráda změnu, (.) prostě vůbec, úplně se na sebe vyprdni a zkus říct jako kvůli čemu ty jsi s ním vydržela

(76)L: ((smích)) kvůli čemu?

(77)V: no, proč má on to štěstí, že jsi s ním vydržela 9 let ((smích))

(78)L: no já myslím, že to jsou aj takový věci, který nejdou racionálně postihnout, jako že mi je s ním prostě hrozně moc dobře, jsem ráda, že jsem v jeho přítomnosti, si nedokážu představit, se jako náč tak jako harmonizujem vzájemně to myslím, že jako (.) racionálně prostě (.) nejde postihnout

(79)V: no, to vůbec nevadí, to nemusí bejt jenom racionální ((smích))

(80) L: tak jako tak, že mě pořád něčím jako přitahuje, mám ho ráda

(81)V: jojojo a jak pak vypadá taková pohoda?

(82) L: pohoda?

(83) V: jako když si představím nás dva prostě v nějaký situaci= nebo nemusíš prostě ani vás dva, ale prostě kdybych se tě zeptal jak si představuješ pohodovej život, co to je pohodovej život, co bys tak jako řekla sama za sebe?

(84) L: tak, když prostě když člověk cítí, se cítí se v nějaký harmonii ((poznámka nesrozumitelná - smích)) nepotřebuje žádný moc věci a ani, se prostě cítí jenom příjemně, takovej pocit tak to je pohoda ((smích))

(85)V: pohoda, to je dobrý, to pro mě je třeba jako pohoda když jsem zajištěnej citově, materiálně a nevím co všechno prostě=

(86) L: to je pomíjivý

(87)V: no jo, já si toho prostě hrozně vážím, protože já jsem hrozně neskromnej v tomhleto (88)L: ne, to právě já jsem neskromná, protože tohle je těžký (.)

(89)V: jako že spíš ty pomíjivý věci se daj sehnat než ty nepomíjivý?

(90)L: nono, nonono

(91)V: to je pravda, aspon se něco naučím, že? hele, (.) taková otázka, ono to skoro vypadá až jako obligátně, mně se hrozně líbí co si tak jako myslíš, nebo když by ti někdo položil otázku, jako že ti jí ted pokládám, jaký jsou klíčový okamžiky v tvým životě, co bys odpověděla?

(92)L: klíčový okamžiky?

(93)V: těch známých osobností se ptaj, takový ti Markové Ebenové a tak dál (.) jaký byl klíčový okamžik ve vašem životě, tak co je to u Tebe?

(94) L: tak to určitě bylo když jsem viděla Martina ((smích)), ne ale fakt, já si myslím, že jo, že bych ten život měla úplně jinej

(95)V: jojo

(96) J: kdybych ho nepoznala

(97)V: a nákej jinej ještě?

(98)L: ještě jinej? (.) pak asi ty hádky doma, takový to nepřijemný období, to bylo jako klíčový, ale= to bylo, to možná ještě dřív začalo, kolem těch 16, to se nějak prolínalo, když jsme spolu začali chodit a (.) předtím (2) pak možná když se úplně vrátím do toho dětství, tak takový to klíčový, že já jsem vždycky docela špatně nesla, že vyrůstám jako jedináček, vždycky ani mi to nebylo příjemný takový to, tak kolik máte sourozenců, mně z toho bylo vždycky hrozně smutno, tak možná potom, když jsem se třeba dozvěděla, že jsem měla nějakou sestřičku mít chtěla a tak (.) a celou tadytu historii co bylo kolem toho,

tak to bylo pro mě vždycky hrozně, i tedka když jako se o tom s mamkou bavíme, tak je to pořád takový téma jako relativně, ne úplně v pohodě, ale tak už se s tím nějak začínám vyrovnávat a i když třeba je jí to líto, tak třeba tedko (.) už bude zas babička, tak musí brát ((ne úplně srozumitelný - vztahuje se k vyrovnávání matky se ztrátou dítěte)) tak určitě to bylo jako důležité, tady tohlencto

(99)V: a co říká na to, že bude babička, těší se?

(100)L: no tak je ráda, moc, mamka má moc ráda děti, stejně jako já, si myslím, že se těší no, strašně se těší, že nějaký kluk konečně ((smích))

(101)V: jo, vy už víte? co to bude?

(102)L:jojojo, to jsme si nechali říct

(103)V: jak to, ono je to vlastně takový, že se lidi hádaj jestli je lepší to říct, nebo lepší to neříct, co si myslíš o tom ty?

(104)L: no, (.) to je otázka, že jo, ono vůbec jako tyhle ty vyšetření třeba v tom těhotenství, někdo proti ultrazvukům a tak, já jsem si to taky prožila tadyto období jako v tom těhotenství, když jsem si načítala různou literaturu a ((nesrozumitelné, jde o řadu názorů)) nebo to neříct, je prokázáno, že to třeba neškodí, ale tak jako těch výzkumů nebylo zas tolik, aby to bylo= (.) ale zas na druhou stranu prostě už ta společnost je v nějakým takovým stádiu vývoje, že tohlencto je možný si nechat říct a (.) tak já třeba strašně ráda, protože my jsme si mysleli, já nevím proč jsme si mysleli, že čekáme holčičku, tak jsme jí v měsíci říkali Aničko a tak, pač s tím dětátkem komunikuješ, když je v tom bříšku a tak a pak jsme se dozvěděli, že je to kluk a najednou jsme se hrozně jsme se těšili na to, že se to jako dozvíme, co to je teda a já jsem si najednou vůbec nemohla představit, že budu vychovávat chlapečka, prostě, že to nezvládnou a tak a tedka jsem strašně ráda, že to víme, že už ten chlapeček nebude zženštilej, tím že mu říkáme Aničko ((smích))a (.)

(105)V:jo

(106) (.)a že už si to člověk vlastně představuje tak jako konkrétně, jinak už nazývá to dítě v tom bříšku má, s tím, že je to ten chlapeček a tak (.)

(107)V: takže myslíš si, že ten stav, kterej ted vlastně jako zažíváš v tom těhotenství že to dítě ovlivňuje, v tom

(108)L: no, tak to určitě, to si myslím, že=

(109)V: tak oni se o tom furt hádaj, myslím ne? že někdo říká, jako že vyloženě je to až ode dne porozození, někdo tvrdí, že to je od nějakýho xtýho měsíce

(110)L: no, to já si myslím, že to je jasný, že ten člověk i to dítě to musí cítit a já jsem četla jednu takovou knížku hovorů s nenarozeným dítětem a tam vyloženě prostě maminka v meditaci jako zapůsobila, co říká to dítě, tak jak pak mi to přišlo až takový úplně ((smích)) fantastický a tak, ale tak proč ne, tyhle věci nejsou zas tak prozkoumaný a já si myslím, že to dítě prostě žije už normálně, proč by nevnímalo, jako určitě tam vnímá, to jo

(111)V: hele tak už bude sociální vědce po tomhleto ((smích))

(112)L: no jasný slyší a i s tou hudbou jako že to je dokázáno že poslouchá, tak tady naše dětátko už má taky svý cédéčko, který mu vždycky použijeme

(113)V: tak to teda abych si dával pozor teda, co říkám, aby mi to pak třeba ještě někdy nevyčetlo ((smích))

(114)L: no právě

(115)V: no tak aby pak mi neřeklo, no tatínku, ty jsi teda poslouchal pěkný věci ((smích))

(116)L: no tak to ((nesrozumitelné)) ((manžel poslouchá jazz)) já si myslím, že je to pro něj ještě náročný,

(117)V: něco jednoduššího, jako nějakou Dádu=

(118)L: radši nějaký relaxační

(119)V:a tak hele, když se ještě vrátím k tomu vašemu vztahu s Martinem, tak jak to tam vypadalo s těma rodinama, co na ten váš vztah vůbec od začátku říkali (.) jestli se vůbec třeba znaj vzájemně ty vaše rodiny, co říkali vůbec na toho druhýho partnera?

(120)L: já si myslím, že to bylo strašně v pohodě, hnedka od začátku a (.) myslím že mamka o něm říkala, to byl takovej její postoj s tím, že ona má ráda mě, tak má ráda i lidi, který maj rádi mě a tak že takhle vždycky ale martina brala, že určitě se jí jakoby zamlouvá ((smích)) nebo vůbec v nějakým určitě hrozně pozitivní vztah hned od začátku a navíc spolu naši taky začali spolu chodit hned v těch 16 ((smích)), i když ta mamka určitě nevěděla jo, že nám to takhle dlouho vydrží tenkrát nemohla vědět, ale tak historie se opakuje zajímavě a (.) Martinovy rodiče byli taky strašně tolerantní, nikdy jsem žádný konflikty neměla, poznali se docela, bych řekla až pozdě, když jsme spolu chodili myslím tak tři nebo čtyři

roky, ale to protože to ještě předtím nebyla žádná taková vhodná příležitost to bylo až divný, že až tak pozdě, ale tedka se spolu normálně jako stýkají (.)

(121)V: navštěvují

(122)L: no tak, to většinou když jsme tam my, jako že by se navštěvovali takhle úplně sami to ani ne, především z časových důvodů a tak, ale všichni jako, tykají si, tak to jo a já si s nima taky tykám (.) všichni, takže, no=

(123)V: a teď jsou ty vztahy jaký teda?

(124)L: teď jsou ty vztahy (.) no, jo, moc dobrý (.) bych řekla, jako že úplně jako, (.) teď s tím, že já tady musím ležet a manžel se musí strašně učit na (.) na státnice a k tomu jsme se teď jeste jako stěhovali a tak, takže toho bylo fakt hodně a ta rodina pomáhá úplně jak může, můj tatínek mi vozí každý den oběd z menzy a ((smích))a tak a jako a tchyně mi chodí uklízet a moje maminka žehlit a tak, takže, takže prostě

(125)V: a tchán sem chodí taky nebo? ((smích))

(126)L: tchán nám byl minulý čtvrtek nám uvařil večeři ((smích))

(127)V: takže se do toho vyloženě vejdou všichni teda

(128)L: no a tatka můj s těma obědama pomáhaj s takovýma malýma věcmama (.)

(129)V: a dalo by se třeba říct jestli nějaká ta rodina z těch vašich, myslím tím primární rodinu jestli nák to vaše soužití teď ovlivňuje víc než ta druhá? nebo (.)

(130)L: tak asi víc jako jsme v kontaktu s našima to si myslím, že jo, a to možná souvisí i (.) já nevím s čím to souvisí tak protože Martin má ještě sestru, takže se s ní jako dělí, že jo má ty svoje děti, a s našima se tak nák stýkáme, stýkáme víc (.) ještě možná proto, že naši maj chatu nebo takový domek, kam na celý léto třeba jezdíváme ((10sec nesrozumitelných)) nebo třeba taky to, že bydlíme v bytě po babičce z naší strany takže naši sem chodí jako,

(131)V: jo, a je váš ten byt, nebo?

(132)L: ještě ne, no momentálně se přepisuje nájemní smlouva, (.) a je státní teda ten byt a vypadá to, že, tak doufáme, že nám to vyjde, že nám to přepsali že to teda bude v pořádku

(133)V: a tak jako znejistuje vás to nějak nebo ovlivňuje to nějak ten průbeh toho vztahu nebo toho těhotenství, aby vám pak, když děti o tom ví, nevyčetlo někdy třeba jako, že jste byli nervózní z toho bytu

(134)L: ((smích)) no no, tak je člověk nervózní ze spousty věcí v průběhu toho těhotenství jde jenom o to, tomu dítěti to musí člověk tak jako vysvětlit ((smích)) proč by ne (.) tak mě to trošku znervózňuje, ale tak říkám si proč bych se měla bát, to by neměl být fakt problém, ale to by se pak člověk mohl bát tolika věcí, že (.) no (.)

(135)V: kdo se bojí, nesmí do lesa ((smích))

(136)L: no

(137)V: hele a o těch rodinách ještě a těch vztazích jako k vám a ty rodiny jako spolu jako, jak to šlapalo v těch rodinách a jak to tam šlape teď, říkáš to srozumitelně?

(138)L: jo, jako mezi jednotlivými rodiči?

(139)V: nonono, ty vztahy v těch rodinách, když ještě nebyla vlastně ta vaše rodina s tím Martinem, tak jak to vlastně fungovalo v těch rodinách těch primárních prostě, no

(140)L: jojojo jo, tak třeba naši si myslím, že se maj pořad strašně moc rádi a že maj hrozně pěkný vztahy cestujou hodně, to jako třeba soš s batohem a do takovejch zemí, jako třetího světa, jednou za rok takhle někam vyjedou

(141)V: ty vado

(142)L: nebo teď byli zrovna na kolech na Kypru, tak si půjčili od nás stan ((smích))no a myslím si, že maj moc pěkný vztah a maj teda hrozně moc koníčku, takže jsou takový jako, jako mladí duchem tatka trénuje baseball, malý chlapečky, shodou okolností ve věku školkovém a no a Martinovo rodina, tam taky, že je to docela v pohodě, akorát teda jeho tatínek je nemocnej teď, docela jako vážně, tak to je takový nepříjemný, ale jinak si myslím, že maj hrozně pěkný rodinný vztahy (.) no jako tam to bylo vždycky rodiče zaměřený hodně na tu rodinu, zatímco naši měli spoustu prostě zájmů a tak, tak tam bylo hlavní jako ta rodina, takový ty návštěvy s těma jinýma rodinama a tak=

(143)V: takže to docela šlapalo teda, ve dvou rodinách, taková harmonie z toho je cejtít (144)L: no (.) já si myslím, že na dnešní dobu možná až (.)

(145)V: žádný hádky?

(146)L: tak jo, jasně, že se hádali=

(147)V: jako ale náky rozvody, a takovýhle věci, že by tam lítaly vzduchem? =

(148)L: ((smích))to ne, to ne (.) když jsem byla malá, tak jednou mamka přerazila pravítko krejčovský a (.) to se vždycky nějak vyřešilo

(149)V: jako o koho? ((smích))
(150)L: no asi o stůl
(151)V: nebylo to o tebe?
(152)L: nene, jednou mě seřezala vařechou, když jsem byla malá=
(153)V: a dodneška to lituje =
(154)L: no, (.) určitě
(155)V: ale to je dobrý=
(156)L: já myslím možná, že mě měla seřezat častěji (.) ne=
(157)V: a budeš řezat malýho, nebo?
(158)L: no, (2) no to ne asi ((smích)), ale zas si myslím, že moc jako liberální zase, že to dítě prostě musí cítit nějaký hranice, že to je pro něj strašně důležitý, aby prostě cítilo, ale že by zrovna řezání, to ne...
(159)V: hele, a tys ty hranice cejtila, když je to pro tebe tak docela důležitý?
(160)L: ty hranice? (1) no (4) když jsem byla malá tak asi jo, ale potom najednou možná v tý pubertě to bylo taky takový, že jsem měla pocit, že mám strašně jako velkou volnost, a že se v tom ještě nedokážu prostě pohybovat že jsem potřebovala takový ty mantinely, to proti všemu ti ostatní prostě brojili, jako, větší mantinely ale tak to bylo všechno založený jako na (.) na tom, že jsme se o všem bavili otevřeně, že to nebylo jako to musíš a neřekne ti proč, jsme o všem diskutovali, ale možná naši si mysleli moc brzo, jo to bylo asi důležitý, že jsem hrozně samostatná, což jako já jsem tak fakt vypadala (.) oni se nemuseli starat jestli si dělám úkoly do školy, jestli to já jsem byla až moc pečlivá, ale možná jsem ale nebyla až tak samostatná nebo byla jsem, ale mě pak asi začalo štvat, že ostatní jako holky mi říkali, ty jako ty vaříš jako tatkově a staras se jako o domácnost nebo tak a já, mě to do té doby mi to přišlo úplně normální, ale pak mě možná ovlivnili ty moje kamošky nebo tak, který měly doma navařeno že my jsme to měly tak jako=
(161)V: některý děti mívají takový ty tendence být v určitém věku dospělejší než jsou tak tys měla tendence jakoby opačný, být méně dospělá než jsi=
(162)L: no, než jsem byla, no (.) já to měla všechno nějak tak otočený, potom
(163)V: hele, a co se týče tvý výchovy (.) víš třeba o něčem, co ve svý výchovy potom, nebo svý výchově, výchově myslím pak jako malýho určitě zopakuješ, co prostě jsi sama zažila na sobě a fakt se to osvědčilo a pak zase naopak, co ti příliš nesedlo, že bys teda určitě chtěla jít jinou cestou, nebo tak něco (.)
(164) no, asi tu otevřenost (.) takový to vysvětlování a jako ne úplně ty příkazy a zákazy a myslím, že jsem měla i hodně takový jako hodně podnětný prostředí, takový ty kroužky třeba a mamka když jezdila na různé cesty, tak mě brali s sebou a (.) a na zahradě jsem byla a tak a ještě s babičkou jsem hodně bývala, jsem měla takovej hodně, hodně takovej blízký vztah ke svý babičce z mamčině strany, a to mám do dneška, protože to si myslím, že mě strašně ovlivnilo tak, to bych třeba byla ráda, kdyby moje dítě mělo taky takovej vztah jako ke svojí babičce ((mojí poznámce nerozumím)) a co bych třeba (2), tak to můžu zopakovat, to o tý demokratičnosti nebo tak a asi bych přece jenom nepodcenovala takový to jako, že takový zázemí jako rodinný, že u nás to pak my jsme byli už jako určitýho právě věku už jsme byli takový spíš kamoši jako tak tohleto bych možná tak dala, ale zase, já bych zase chtěla mít těch dětí víc, tak aby měly takový to pevnější rodinný zázemí, to já jsem třeba pořád obdivovala na Martinové rodině, ale teď mi přijde, že tam to bylo až moc, že byli zaměřený na tu rodinu jako a (.) a (.) víc takovej ten jako možná rodinný krb jako i jako i v tý takový ty klasický podobě (.)
(165)V: takže byly tam takový ty rozdíly teda říkáš mezi tou Martinovou rodinou, která byla pro tu rodinu a ty vaši zase byli otevřený jako na venek, tak jako něco mezi, jo?
(166)L: nonono, v podstatě jo, no já si třeba myslím, že teď to třeba ideálně ty naši, že teďka jako fakt, že s mamkou si třeba rozumíme, že třeba máme podobný prostě zájmy, chodíme na podobný filmy třeba koncerty a jako že se můžem o spoustě věcí jako bavit a takový, že teď si zas jako myslím, že teďkon mám i trochu jako bližší vztah a to teď třeba má třeba zase s mým tatkou třeba zase přes sport, protože jeho tatka je spíš kultura a takový to intelektuálně a s našim tatkou a s našima jedem prostě na kola a tak, že zas (nesrozumitelných 5 sec) se mu líbí zas na našich, takže si myslím, že není zas dobrý jenom se upnout jenom na tu rodinu, protože to zas může být pak jako nepříjemný
(167)V: a u Martina, když by ses měla zamyslet, je to dost dozpátku, 9 let je přece jenom, ale (.) čím tě nejvíc přitáhá?
(168)L: ((smích))
(169)V: říkalas, že to byl klíčovej okamžik v tvým životě, když ho prostě viděla (.) co tě tam na něm tak jako že přitáhlo?

(170)L: oči! ((smích))

(171)V: oči prostě?

(172) L: no to tak bylo takový iracionální tadyto, já jsem pak ani nevěděla, no tak jenom prostě=

(173)V: hele a co bylo první, co tě v těch chvílkách napadlo, vidím oči? tak co tě napadlo při pohledu do těch očí?

(174)L: ((smích)) (3) ((smích)) no asi, že by to bylo fajn s takovým člověkem, ale to nevím, to jsem nad tím asi vůbec tak jako takhle neuvažovalo tenkrát, protože já jsem si myslela, že s nějakou blbou prvačkou (.) by nikdo nechtěl ((smích)), takže jako spíš, to bylo spíš takový jako že idol nebo tak ale=

(175)V: takže takový to, to je ON, to tam nebylo=

(176)L: ale tak jako bylo, to jo, to jo

(177)V: ale myslím takový to, to je ON, navždycky, vždy můj.

(178)L: tak to já jsem si ani vůbec netroufala jako ani představit jako

(179)V: no možná se to týká toho, co se budu ptát teď (.) dokázala bys zkonfrontovat Martina vůbec s jako nějakým ideálním obrazem může, jakej ty vůbec vnímáš jako ideální obraz vůbec muže, tak když to srovnáš s tím Martinem, tak do jaký míry se to prolíná, co tam je navíc, nebo co tam chybí?

(180)L: tak co se týče toho ideální, tak v tý citový oblasti jasně, možná, s tím že (.) třeba v tý naší rodině, jako i širší, že (.) všichni měli fakt hodně zájmů, hudba a tak, tak mi pak přijde, že Martin jako neměl nikdy tolik jako koníčku a tak že mě připadlo, že jako, jsem ho musela v hodně věcech jako přemlouvat, že až spolu jsme začali jezdit na kole, teď je to jako on když jezdíme na kole, kterej všechno vede a plánuje a tak, ale když jsme spolu začali chodit, tak neměl ani kolo a musela jsem ho přemlouvat k tomu nebo s běžkama a tak, a (.) no, no, to jedno, tak jako, že jsem měla pocit, že ten chlap by měl být jako takovej víc vůdčí a aktivnější, že on jako, že jsem měla pak jednu dobu pocit, že třeba spoustu věcí, který jsem dělala, tak potom jako už nedělám, jako protože, prostě jsme spolu třeba tak nesportovali nebo to tak to je tím, že on žil jako v rodině, která prostě nebyla tak aktivní, ale tak to jsou takový v podstatě malichernosti, tak že to není vůbec podstatný, ale že možná tady v těch věcech jsme potom v jednu chvíli jako byla vůdčí já, než jsem ho třeba tak jako

(181)V: takže kdyby byl takovej jako víc akční, tak je to ideální?

(182)L: no, třeba víc akční, třeba jako sportovně, nebo tak, ale on za to nemůže, prostě že nedělal od malička nákej sport

(183)V: no v pohodě, to přece není nic negativního

(184)L: ((smích))

(185)V: no a třeba čeho si teď na sobě nejvíc ceníte a (.) naopak co by vám teď třeba nejvíc vadilo? nebo vadilo, co vám nejvíc vadí?

(186)L: ((smích)) co nám vadí? (.) no tak mě vadí jako možná (5) trošku pořád to peciválost tam vidím, třeba mám jako někdy pocit, že čas se dá využít jako aktivněj ((smích)) a Martin zas potřebuje takovou jako svou pohůdku (.) větší, i když ((smích)) jako to není, že by byl fakt jako nějak úplně neaktivní, teď třeba z těch sportů basket, chodí hrát basket, to ho strašně baví a tak, ale někdy mám, mám pocit, že (.) a to je (.) to je z těch rodin jo tadyto=

(187)V: no já jenom, že tady teď zrovna není, tak pro mě nevypadá jako pecivál ((smích))

(188)L: jojo, teď se učí ale někdy si třeba pustí televizi, a třeba v naší rodině se vůbec tak nedívalo na televizi, takže mi přišlo úplně jako vždycky v tu neděli přes den tu televizi, jako to bylo úplně nemožný, jako proč, když se má jít ven nebo dělat něco aktivního

(189)V: a budou se tvoje děti dívat na televizi?

(190)L: Moje děti? no, tak já (.) já jim to nechci zakazovat úplně, ale nechci aby to pouštěli jako, (.) fakt bych byla radši, aby se něco dělalo jako aktivně radši na výlet nebo tak, (.) no ale zase na něm obdivuju takovou jako trpělivost, nezbrkllost, to si myslím, že je dobrý

(191)V: a co on na tobě ocenuje nejvíc? ((smích))

(192)L: že jsem taková střelená ((smích)) (.) ne, to je, to je těžký říct, že jo nebo

(193)V: no, ono to je těžký, ale co ((smích))

(194)L: no, tak jako ocenuje jako, a to na celý naší rodině, ale tak prvně znal jenom mě, že mu přišlo, že jsem jako jiná než ostatní, že mám svůj názor jako třeba jako a teďka už myslím, že jsem hrozně konzervativní a tak, ale byla jsem vždycky taková fakt jako, že jsem tak taková alternativnější trochu než ostatní (2)

(195)V: hele a= já vždycky když se ptám, tak se zeptám hele, že jo?! ((smích)) nevadí ti to? (196) L: ne nevadí.

(197)V: já asi jak jsem naučenej, když jsem byl malej kluk tak dávali v televizi Jů a Hele tak zažilas to taky, nebo seš o tolik mladší?

(198)L: jo to sem zažila, ale na tohle jsem se nadívala, tady na to

(199)V: ((nesrozumitelný, ale o nic nejde)) (.)hele, a v tom vašem soužití (.) na čem ten Martin nejvíc trval, když ses tak jako kdy jste si sbližovali ty svoje hodnoty, tak na čem nejvíc trval, co ti nechtěl pustit, v čem jako nechtěl jít moc do kompromisu, a co naopak ty a jak to dopadlo?

(200)L: hm(5)

(201)V: těžký, vid?

(202)L: no, to jo ((smích)) tak, asi aby měl takovej ten svůj abych mu nezasahovala jako do všeho jako, aby měl ten svůj klídek a pohodu a tak, ale nebo, co se týče jako budoucího života nebo tak?

(203)V: no, (.) to je úplně jedno, to je prostě vyloženě jste nějak hodnotově zaměřený a potom když s tím člověkem žiješ, tak si sladujete takový ty svoje vzájemný hodnoty a přejímáte nějakou svůj společnej prostor, nebo tak se to říká v těch odbornějch knížkách, tak mi to klidně vyvrat, pokud je to jinak a ted ale, vždycky si ten partner chce jako zachovat prostě něco svýho, co tomu druhýmu nechce dát, tak jak vlastně ted říkáš jako ten martin, že má svůj prostor, že ti ho nechtěl dát celej no a co to teda bylo jako konkrétně ty hodnoty na těch dvou pólech?

(204)L: no, ale my jsme si asi ani nějak nemuseli násilně zachovávat, on prostě občas potřebuje takovej jako ten ten svůj svět, že dřív psal jako básně, ted kreslí ty obrázky a (.) to je něco, co je jeho, do čeho já mu ne= teda ne že by mi to neukázal, nebo nedal přečíst, to ne=

(205)V: no, to přehnal, že jo? ((smích))

(206)L: jako to ne, ale prostě aby měl, aby měl jako tak, ten svůj svět, na kterým se může= (.)

(207)V: jo, a ty?

(208)L: a já? (.) a já zas jako (3) ((smích)) to je zvláštní (3) hm (3) no zas jako abych prostě mohla udržovat náky svoje prostě aktivity dělat a tak (.), ale to není něco, co bysme si brali nevím, ted mě nenapadá nic=

(209)V: nevadí, jdeme dál

(210)L:=abych nebyla pecivál a tak ((smích))

(211)V: to jsi vlastně říkala, abys mohla bejt akčnější a kreativnější=

(212)L: no, abych prostě nespada do toho, abych si zachovala náky=

(213)V: no, ted než se ten malej narodí,

(214)L: no

(215)V: čekáte ještě nějakou změnu? ((smích))

(216)L: no doufám, že už jenom to ??? , ted už bylo změn, stěhování a tak , že

(217)V: aby nebylo ted další stěhování=

(218)L: no, to už doufám, že nebude

(219)V: no a ted jsme se bavili o tý minulosti, a ted si vezmeme takovou tu oblast přítomnou (.) jak vůbec to probíhá, tak jako to tvoje těhotenství, co se tak jako v něm děje, já nevím co tady děláš během toho dne,jak to působí a co ted to bydlení a třeba jak zdravotní ti slouží, nebo vlastně studuješ furt, jak to zvládáš s tou školou a takhle?

(220)L: zvládala jsem to všechno tako jako až překvapivě dobře do té doby než jsem musela zalehnout, tak ted už jako tři týdny v podstatě tedy kromě toho, že do školy nějaké věci, že píšu a ((nesrozumitelná poznámka-smích)) tak nic jinýho dělat nemůžu no, ale předtím jako jsem normálně chodila do školy, dokonce zkoušky se mi povedly líp než kdy jindy a tak jako, tak všechno probíhalo dobře, ale tak jako, aby nebylo toho dobra zas moc, tak přišlo ale tak jde to no, tak se nechávám obskakovat všema okolo, je to pro mě docela těžký no, a, jinak to těhotenství jako je, bylo, protože tedka v tomhle momentě to zas tak příjemný není, ale tak je v podstatě, že jo protože přece mám miminko, ale tak moc pěkný období jako jo, to jo tak jak, určitě jsem se musela trochu omezit, jako nějakých v sportech, musela jsem jako trochu zpomalit ale tak, vůbec je to šťastný období

(221)V: a změnily se třeba přes tu dobu nějaký zájmy , říkala jsi, že jsi musela vypustit nějaký věci, ty sporty a takhle, tak třeba jestli jsi nezměnila ještě něco jinýho, že by tě třeba v souvislosti s tím porodem začalo zajímat něco jinýho?

(222)L: no tak začala jsem se zajímat trochu víc o ty věci s tím miminkem, takže ale jinak jsem třeba jsem cvičila jógu před tím těhotenstvím, tak tu jsem vlastně cvičila pořád a jsem se pak začala zajímat o takový možná (.) duchovnějši věci a medicínu, tak jsem začala do toho manželova oboru jako nahlížet a tak

(223)V: necháváš se ode něj poučovat nebo mu do toho kecáš jako? ((smích))

(224)L: ne, já mu do toho kecám, já mam takovej ten názor jako to jako toho přirozenýho běhu a tak než ten takovej drsně lékařskej takže to je taková konfrontace asi jako když porodní asistentky s lékařama se baví

(225)V: kdo vyhrává? ((smích))

(226)L: no, určitě já ((smích)) ne, tak já se taky nechám poučit o spoustě věcí

(227)V: a třeba jak ty vztahy, jak jsi říkala, že o tebe všichni pečujou, všichni tě obskakujou, tak koho se to třeba týká nejvíc? a jestli to třeba vadí nebo nevadí ((smích))

(228)L: no to doufám, že ne (.) jo, tak ted ty vztahy si myslím, že třeba s našima se hrozně jako zlepšily no, zlepšily, oni byly dobrý už předtím, ale ted je to tak jako no, a (.) vůbec, že jsem si tedko uvědomila jak je že nějaký období, kdy jsem měla pocit, že ta (2) že jako prostě ((nesrozumitelný)) tak jako ne že úplně tak jako úplně ty široký vazby, prostě tu rodinu zas tak jako ani nevyužívat, tak jako oddělit, jako oprostit se od toho a ted naopak jsem si uvědomila jak je důležitý, jako ta rodina ?? a jak si pomáhají, tak předtím měli i babičku nemocnou a tak a jako jak si tak všichni navzájem pomáhají a ted mi třeba naši pomáhají a až třeba zase budou na stáří, tak já jim pomůžu takovou nějakou tu pospolitost, že tak by to asi mělo fungovat, jako, že je to důležitý prostě v tý rodině tohle si myslím, že jsem si hodně tedka uvědomila, a ono je to tak ještě s těma babičkama, vlastně obě dvě byly nemocný ta než umřela, tak vlastně sem chodil tatka pečovat o babičku a ted chodí o mě a tak no(.)

(229)V: jojo, koloběh života=

(230)L: koloběh života

(231)V: a nějaký vnější okolí, třeba janevím kamarádi nějaký?

(232)L: kamarádi?, no (2) tak kamarádi nám v podstatě zůstali ti co jsme měli, i když se to možná se to trošičku protřídilo že tak ted se stýkáme už jako jenom s některýma a prosím?

(233)V: se kterýma, jako kdo z nich třeba během času vypadl tím sítem?

(234)L: no tam třeba vypadli, u Martina měl takovou partu jako z gymplu, kluci, se kterýma chodí na basket a tak jako do hospody tak jako užívaj, já jsem je nikdy tak jako úplně ted jako poslední dobou neměla ráda, nebo ne, to se tak nedá říct, ale nelíbilo se mi úplně a ted myslím, že i ten Martin, jde s nima na ten basket, ale už s nima jako do tý hospody nejde, na tak dlouho no

(235)V: a to jako tak samo, nebo jsi tak mohutně intervenovala? ((smích))

(236)L: ne, tak to=, to bych nikomu nedokázala, to on by si zase jako prosadil, že jde s nima ((nesrozumitelné 1 sec)) to on by si nenechal takhle, ale tedka tak náč sám (2) ((smích)) no a já si myslím, že jako asi s kamarádkama, co jsem měla mám asi jako stejnýma, ale spíš jsem jako třeba poznala, že tak jako pomůžou, že v týhle situaci a teda, že se na ně můžu spolehnout no, v nouzi poznáš přítele?

(237)V: jo, a poznáš?

(238)L: jo, myslím, že jo

(239)V: jo, takže pomáhaj třeba

(240)L: jo, určitě

(241)V: hm, no a (.) ta příprava na ten porod tvoje pro ty matky to bejvá takovej ten významnej okamžik, tak připravuješ se na to jako, nebo prostě to přijde a=

(242)L: ne, tak já čtu různou literaturu a chtěla jsem zrovna v tomhle období tak jako už po tom zkouškovým a tak, tak že chodit do všech těch různých kurzů a tak, ale prostě už to nějak nevyšlo, takže

(243)V: ((nesrozumitelně))

(244)L: no jasně takže (2) takže se připravuju tady takhle tak jako z knížek teoreticky, prakticky bohužel nezvládam, ale tak jako manžel budoucí porodník to musíme nějak zvládnout

(245)V: jo, jo jasně ((smích)) a taková ta příprava jako praktická, třeba zvládla si ještě něco předtím? myslím jako něco z tý praktický nebo i teoretický přípravy, předtím než si musela takhle ulehnout na tom lůžku ((smích))

(246)L: nono, tak zvládla jsem dvě hodiny jógy pro těhotný, což je docela málo a nic jsem pak nezvládla, protože bylo to zkouškový a tak a takže jsem si to jako nechávala až na tohle období a jako knížky, knížky jako čtu

(247)V: no a jak teda vnímáš vůbec, potřebuješ jako něco, nebo myslíš, že je potřeba něco takovýhleho, náky takový zařízení nebo různý ty kursy nebo taková ta nabídka pro ty těhotný?

(248)L: jo, já si myslím, že ta potřeba je strašně moc, já jsem se na to hrozně těšila (.) na to, že se tam setkám s jinýma těhotnýma a že tak jako, to mi přijde trošku, že kolem sebe tolik zas jako těhotných nemám ale, to si myslím, že potřeba tu je a že to je docela nedostatečný tady nedostačující=

(249)V: hm, hm, jak ses o tom dozvěděla vůbec?

(250)L: já jsem se o tom dozvěděla no od holek, který byly těhotný o něco dřív než já, já učím francouštinu a shodou okolností moje studentky rodily šest týdnů třema měsícema nebo před dvouma, takže mi o tom tak jako říkaly o těch kursech,

(251)V: no no a kdyby jsi neměla ty holky tak bys teda nevěděla co nebo?

(252)L: no tak oni o tom říkaj v poradně, ale zrovna mně o tom tenkrát nikdo jako zapomněli nebo tak jako nedali mi žádný letáčky ale tak já bych se asi o tom nějak dozvěděla přes internet nebo tak

(253)V: no, kdo chce teda informace mít, ten si je najde?

(254)L: no, asi jo

(255)V: no dobře, a ta příprava na ten porod to je věc, která se týká ted jako těch plus minus devíti měsíců, že jo, ale připravuješ se tak jako intenzivnějš asi o trosčku pozdějš ale kdybich se tě zeptal na přípravu na příchod toho dítěte do tý rodiny tak jako asi taková jako ta doba, která se dá jako orámovat ještě daleko obecnějš, tak funguje něco u tebe nebo u vás s Martinem něco jako příprava na příchod dítěte do tý domácnosti

(256)L: no určitě, my jsme si koupili kolíbku ((smích)) ne tak jasně, tak jako různě sbírám informace od těch kamarádek a skříně a mamka a tchyně vytáhla jako ještě oblečky po Martínkovi ne tak já se to snažím jako z tý literatury číst hodně a tak nějak jako no tak jak přichází samo sebou v průběhu toho těhotenství, takže se určitě se nějak na to připravujem, s martinem taky jako že člověk musí uvědomit jak to bude potom=

(257)V: co se vlastně změní ten den, kdy se jednoho dne ten malej, jak se vůbec bude jmenovat?

(258)L: Ondra

(259)V: ten malej Ondra prostě tak jako narodí a až přijedeš z tý porodnice a tak tady mám Ondru ((smích))

(260)L: no tak asi už nebude tolik času žejo na všechno a asi se tolik nevyspíme jako tedka a ale já bych zas tak jako nechtěla, aby (.) těžko říct, to uvidíme, prostě to záleží jakej bude, že jo, jestli bude ukřičenej nebo kolik té péče bude potřebovat a to jako nějak do podrobnosti asi plánovat ani nejde, že jo, já bych třeba hrozně ráda potřebuju 15 kreditů, tak zvládla nějaký zkoušky a tu diplomku a takovýhle věci a prostě se to nějak musí ten život uzpůsobit tak ted jsem ráda, že máme aspon dvoupokojový byt, protože dřív jsem myslela, že budeme bydlet dál v garsonce, tak to by bylo asi docela složité tak myslím, že si budem muset asi víc naplánovat ten den, ale furt věřím, že se to dá zvládnout prostě, to brát tak nák přirozeně, jestli si pořídíme šátek na dítě a budem ho nosit v šátku ((smích)) a těch činností, budeme dělat myslím aj s tím dítětem

(261)V: a jste na něj připravený?

(262)L: no, jako, psychicky? nebo materiálně? no, tak jako psychicky určitě a materiálně, to nám ještě spousta věcí chybí, to ještě musíme to ještě musíme dořešit a dozařidit

(263)V: ještě musíte oblečky vystopovat náky..

(264)L: nono, to máme náky oblečky a kolíbku a tak a ještě zbývá spousta věcí, který musíme dokoupit, no to já jsem taky plánovala, že to= asi budu muset zaangažovat náky chůvy?? no

(265)V: tys mluvila, že jako všechno bude jako nějak v pohodě ,ale přece jenom jako, může se stát něco co vás zaskočí?

(266)L: no

(267)V: no počítáte vůbec s něčím takovým, že by vás něco mohlo zaskočit?

(268)L: no, tak určitě tak jednak, jednak člověk nikdy neví jestli se dětátko narodí zdravý já radši zaklepu, aby se snad jo jako

(269)V: já taky zaklepu

(270)L: a to jo, určitě tam může být spousta důvodů nebo třeba budu muset ležet ještě potom, cokoliv se může stát , ale to nemá

(271)V: ono není smyslem malovat kritickej scénář, ale přece jen jako takový ti lidi štěstí přeje připraveným se říká, takže je to takový jako že kdo je připravenej, je v pohodě, ale přece jenom jsou lidi, který jsou se vším hned jako hotoví, nás nemůže nic zaskočit, ale ty rány pak bejvaj daleko větší, jako co=

(272)L: nonono, ne tak to samozřejmě může, ale to víme, nějaký období kdy jsme si všechno pořad plánovali, jak to bude, a ono to pak je úplně jinak, takže to nemá cenu, asi ztrácet tím tedka energii

(273)V: jak je na to připravenej myslíš Martin?

(274)L: jo, já si myslím, že dobře, že to s dětma malýma, že to umí že má vztah k malejm dětem, že vlastně možná, i když nevím jestli to nějak ovlivní, tak jsme oba dva jsme fungovali jako dobrovolníci v projektu 5P, tak jsme si starali jako o děti problémový ze sociálně slabších rodin a my zrovna jsme měli tři roky dvě holčičky malý jako sestřičky , takže jsme si něco jako vyzkoušeli už tam, a tak si tak jako

myslím, že Martin na to připravený jako je (275)V: a jak si představujete výchovu Ondru, on se vám narodí a budete, máte nějaký , ty seš pedagožka, profesionálka, máte výchovný metody jako jak na to, nebo?

(276)L: ono je lepší to do toho nezapojovat, jako ty výchovný metody já si myslím, že člověk to má tak náh no já si myslím, že je důležitý, aby prostě mezi náma se cítilo, že je v harmonickém prostředí, aby jsme se, teď se hádáme občas, tak bysme to asi určitě to neměli ventilovat před tím dítětem, tak spíš jako si uvědomit, který věci jsou fakt podstatný a který jako se dají opomenout a (.) tak, že bysme měli předtím nějaký model výchovy, tedka už jako rozmyšlený tak to nemáme, ale tohodlenctoho se prostě nebojím (.) to bude

(277)V: no a tak jako když by mělo být třeba řečeno jakou máš představu o tom, co to dítě vlastně bude tak jako chronologicky, udělat v tom roce ((nesr.)) ((smích))

(278)L: no, tak z nějaké vývojové psychologie jako Martin z pediatrie, to máme ((smích)) jo, to si myslím, že jo, tak jako máme i literaturu, tak to nastudujem

(279)V: no já bych se tě zeptal, tak až mu bude rok, tak co tak jako myslíš co budeš ty vůči němu

(280)L: no až mu bude rok, tak už myslím, že ho posadíme na kolo a už pojedem

(281)V: ((nesr. myslím si, že je to vtip))

(282)L: jo, já si myslím, že jo, že v jednom už je to dobrý, že už se těší až někam

(283)V: jojo, to jako, že ho prdnete do toho,

(284)L: no jasně, do toho koše, no

(285)V: já myslel, že si ze mě děláš srandu, že= ((smích))

(286)L: ne, na to si ještě počkáme

(287)V: jako, že někam do Rumunska někam nebo tak

(288)L: a (.) to si myslím, že už bude takový veselý období, že už jako bude začínat chodit a mluvit a už bude takový jako

(289)V: co vůbec potřebuje nejvíc dítě, když se narodí?

(290)L: no, já myslím, že potřebuje hlavně lásku, ten vztah

(291)V: to je všechno?

(292)L: no, to si myslím, že je hlavní, potřebuje plínky a postýlku a= tak a myslím si, že hlavně jako ??? ty lidi okolo aby ho měli rádi, aby na něj měli dostatek času

(293)V: a (3) jak třeba s odtupem času vnímáš ty svojí výchovu?

(294)L: já? (3) no, já si myslím, že jako (2) nic není ideální, ale (2) že ta výchova nebyla špatná, ((nesr. 5 sec.)) no spousta věcí, já jsem si říkala, že by se dala jako změnit a myslím si, že jako v globálu, že v určitým období je člověk přenáročněj na ty rodiče, má pocit, že to nedělaj úplně perfektně že je to špatný a tak, a nic nejde jako fakt dělat perfektně ((nesr. 8 sec.)) že ta výchova nebyla špatná, byla určitě zajímavá ((smích)), myslím, že a já jsem jako hrozně ráda, že nemám takový ty rodiče, který jako, taková ta mamina ((nesr. 5 sec.)) a že prostě tedka je to hrozně dobrý.

(295)V: hele a potřebovali třeba ti tví rodiče v tý tvý výchově od někoho pomoci?

(296)L: no, tak jako, v naší rodině to tak vždycky bylo, že třeba pomáhala babička hodně že o mě se starala vlastně když jsem se narodila, tak jsem žila s babičkou, s prababičkou, tak čtyři generace a ((smích)) a babička nám pomáhala a zase babička mamky pomáhala mojí babičce ještě tak vždycky to tak jako vždycky fungovalo, takže když jsem chodila nikdy jsem nechodila do družiny nikdy, chodila jsem za babičkou, pak jsem odpoledne trávil s ní a vodila mě do klavíru a tak no

(297)V: a v čem bys potřebovala ty?

(298)L: v čem bych potřebovala pomoci? no u nás to záleží jestli zůstanem v Brně nebo pojedem někam dál, tak kdybysme žili v nějakým jiným městě, kde nemám žádnou rodinu a kamarády a tak si myslím, že určitě budu potřebovat prostě někdy pomoci, že člověk je dobrý, aby ta maminka byla s tím dítětem co nejvíc ale myslím si, že můžou určitě nastat situace kdy prostě pohlídat to dítě a potřebuje někoho, na koho by se měla obrátit no a kdybych byla v Brně, tak si myslím, že tady mám rodinu, ti kamarádi a tak, že by pomohli, že by to nebyl problém, ale mimo Brno by to bylo těžký, jako zvlášť k tomu zaměstnání jako, protože Martin jako lékař tak nepočítám, že prostě bude mít moc času pro tu rodinu, protože když ho bude mít, tak ho určitě věnuje té rodině=

(299)V: dá se nějaká pomoc od státu, co myslíš?

(300)L: no,

(301)V: jako jakou by měl ten stát mít v tý péči?

(302)L: no měl by udělat takovou nabídku, aby prostě si každá ta maminka mohla nebo každá ta rodina mohla z toho vybrat, co jim vyhovuje neměl by jí vnucovat, ale prostě vytvořit nabídku

(303)V: to znamená, jaká je třeba tvoje představa?

(304)L: tak moje představa je taková, aby třeba fungovaly jako byly takový chůvy, který byly nějaký jako něčím prověřeny nebo tak něco, třeba samozřejmě v Brně, třeba když potřebuju paní na hlídání, tak mám spoustu kontaktů, tak vím na koho se, to mi doporučí máma, ale ji poznám sama ale kdybych byla v nějakým cizím městě tak tak bych chtěla mít nějakou garanci, že když se obrátím tady na toho člověku, že třeba budu chtít večer někam jít a aby ten člověk byl nějak prověřený, aby to nebyl nějaký pedofil jako abych se mohla takhle na to spolehnout, kdyby to nešlo přes známosti a můžou nastat různé situace, že jo, může být člověk nějak indisponovaný, nějak zdravotně, takže může potřebovat na nějakou dobu, aby jako to dítě i mohl dát do nějaký instituce a jesle asi ideální nejsou tady jako jak vypadají jako v současnosti, tak tam bych svoje dítě asi nedala

(305)V: co ti na tom vadí nejvíc?

(306)no taková ta přemíra jako to, zdravotní, ten hlavní důraz jako hygiena a zdraví a tak to si myslím, že pro ty děti není třeba to nejdůležitější

(307)V: a co by pro ně bylo důležité? ((smích))

(308) L: tak hodně důležitý, aby pak mělo kontakt žejo, s nějakou blízkou osobou, aby k ní mělo důvěru a tak že tam je sestřička, s bílým pláštěm není ideální, třeba myslím, že ideální to funguje ve Finsku, kde jeda paní na mateřské dovolené, se stará o čtyři děti v domácím prostředí a funguje to tak nějak přirozeně

(309)V: rozumím tomu dobře, že tu státní sféru, ten systém vnímáš jako že je potřeba ale že tě štve ta odoba, tak že bys to spíš jako směřovala jako do tý jako domácí péče nebo

(310)L: jo asi spíš nebo jako takovou formou=

(311)V: čili by ty jesle podle tebe bejt, nebo?

(312)L: no tak můžou bejt jako, ale tak to se uvidí jestli maminky prostě jako budou chtít ted tam ty svoje děti dát, já si myslím, že by tady měl bejt takovej jako volnější trh a co se uchytí, tak to se prostě uchytí, když se zjistí, že jesle že o to zájem není, tak prostě by nebyly, ideální by bylo víc takových jakoby minijesliček než jedny velký jesle (.) což by chtělo asi otevřít trošku soukromýmu sektoru, tady s tím hlenctím

(313)V: takže bys do toho pustila trh prostě?

(314)L: ((smích)) pustila bych do toho trh, ale velmi pečlivě bych kontrolovala jako kdo si takýhle minijesle může prostě otevřít a kdo ne (2)

(315)V: no a co teda budeš dělat, vlastně ty potřebuješ úplně něco jinýho ((smích)) a oni ti nabízej úplně něco jinýho, kdyby třeba nějakou krizovou, já nevím, že nemá ráda, a jako nebudem malovat čerta na zed, ale prostě (.) to byl stát, kterej ti tu péči nabízí takovou jako bys potřebovala budeš v malým městě, kde nebudeš mít číslo na ty paní, co by ti mohli o něj pečovat, co budeš tady vlastně jako dělat? potřebuješ jít někam dál, protože potřebuješ pracovat

(316)L: tak, to bych si dala inzerát, a asi bych si jich pár prověřila sama jako místo státu, ale je to jako těžký tohlecko k tomu bych se i v tom malým městě se snažila náč jako se kontaktovat, snad nějaký mateřský centra existujou a co nejrychleji si prostě tam najít jakoby nějaký kamarádky, nebo kamarádky, prostě známý, jako maminky, který by mně potom jako poradili, jako nějak rychle jako napojit na nějakou takovou jako síť, no složitý a nepřijemný (317)V: jojo, jasně (.) no a zkusíme pokračovat v tom malování čerta na zed, co je takovej (.) když se třeba díváš okolo sebe a na tom hřišti jak ty matky vychovávají ty svoje malý děti, jak si tam hrajou na tom pískovišti a takhle (.) která ta matka, nemyslím samozřejmě na tom pískovišti, která ta matka tě dokáže nejvíc naštvat, co tě třeba nejvíc naštvá, když to vidíš?

(318)L: no, mě naštvá matka, která na to svoje dítě kašle, nic mu nevysvětlí a taková jako odtažitá, nebo třeba ve vlaku když dítě já nevím se ptá té maminky na něco a ona si tam čte a vůbec se mu nevěnuje a potom mu odsekne, tak to se mi nelíbí

(319)V: ještě něco?

(320)L: no nějaká taková (.) no asi tak jako matky, který (2) který svoje vlastní dítě, (.) který nedokážou ovládnout samy sebe a pak to přenášej na to dítě, a ani si to neuvědomujou

(321)V: takže je důležité si to uvědomovat?

(322)L. no, určitě, si myslím, že pro tu výchovu je důležité uvědomit jako taková sebereflexe než začnu působit na někoho jinýho

(323)V: co na tu výchovu vlastně vůbec jako nepůsobí, co to dítě neovlivňuje vůbec?

(324) L: co to neovlivní? ((smích)) no, já myslím, že všechno ovlivní nějak

(325)V: no to je drsný, no to už se toho bojím teda ((smích))

(326)L: ale zas člověk se toho nesmí bát, protože to dítě je jasný, že nemůže být ovlivňovaný jenom prostě pozitivníma věcmá ten svět není pozitivní jako, (.) a když je nějakýma negativníma tak musí vědět proč, tak to se nenaučí rozlišovat dneska, ale tak může se stát třeba když je matka ve stresu z těhotenství, tak by potom to měla tomu dítěti jakoby vysvětlit, tak jako podvědomě jo

(327)V: a jaký ty děti maj dneska vlastně podmínky v tom životě, jak to vnímáš?

(328)L: tak záleží žejo, záleží hodně na těch rodičích (.) tak s tím že ten svět je takovej rozmanitější, komplikovanější, že to může být horší pro to dítě pokud ty rodiče si vezmou z toho to dobrý a dokážou to přenášet na to dítě a tak je to pro něj třeba lepší než dřív

(329)V: a co to je, to dobrý?

(330)L: prostě hodnoty poznat jako co je důležitý, co není důležitý a (.)

(331)V: a jaký to jsou hodnoty, promin? ((skočil jsem do řeči))

(332)L: ((smích)) no aby to dítě prostě vedli k nějakým (3) no k tomu, že (3) není pro něj třeba dobrá konzumní společnost stačí mu mín, aby nezahlovali třeba hračkama a tak prostě dokázali si vybrat, to co by ((slovo nesrozumitelné))((zvonek v pozadí)) jako, že spousta možností nových pro to dítě určitě je=

(333)V: mám jít otevřít ((ke zvonku))

(334)L: jo

(335)V: dobře ((přerušeni komunikace - odchází otevřít dveře)) (7)

(336)V: kde tady je vypínač?

(337)L: tam jak jsou ty kabáty, tak na tom (.)

(338)V: aha (2)

(339)L: a je dole, to je na bzučák (8) ((pokračování komunikace))

(340)L: takže nenechat se pohltit tím světem a nepřijímat všechno, co tady je, vybrat z toho to, co je dobrý pro to dítě no, a pokud to dítě rodiče nechají na pospas tadytému šílenému světu, tak (2) to asi dobrý není (.) protože ho zahltní, hrozně moc=

(341)V: hm, to je to se docela bojím, chtěla bys bejt dneska vůbec dítětem? ((smích))

(342)L: tak kdybych měla, záleží jaký bych měla rodiče no

(343)V: jo ((smích))

(344)V: ale v týhle době, kdybys měla úplně ideální rodiče stejně jako jsi měla a kdybys měla mít v týhle době stejně ideální jako byli u tebe, tak chtěla bys bejt?

(345)L: ne, já jsem ráda, že jsem žila v tý době, která byla, mně přišla taková střídmejší že pak na spoustu věcí bylo daleko víc času než teď

(346)V: no a ty jsi říkala, že jsi tak jako oceňovala jako spoustu těch podnětů a tak a těch podnětů je ještě daleko víc přece, tak=?

(347)L: no, ale já si myslím, že to bylo tak akorát, ty podněty, co jsem měla

(348)V: už je toho moc prostě

(349)L: no, já si myslím, že by třeba asi neměli ani tolik času na mě

(350)V: no, a až budeš vychovávat, o koho se při tý výchově budeš moct nejmíc opřít? kdyby při těch tvých potřebách, kdyby to prostě dopadlo, já jsem furt takovej jako depresivní, že se bavím o těchle věcech, co by se objevilo, kdyby to nevyšlo, o koho by ses mohla opřít, nebo o koho se budeš moct opřít?

(351)L: já myslím, že asi, asi o tu rodinu protože si myslím, že i pro ně je to prostě důležitý, že třeba Martinovy rodiče, třeba budou mít víc času, tak to záleží ale ale (2) otevřels? ((dveře návštěvě))

(352)V: já jsem otevřel no, jsou otevřeny dveře, no=

(353)L: jo, že nejde?

(354)V: tak já se podívám ještě jednou (13)

(355)L: jo už jdou že jo? ((k návštěvě)) (8)

(356)L: jsou dole, že? ((k návštěvě)) (9) ((v pozadí hlasy návštěvy))

(357)V: ona byla o patro víc ((smích)) tak potom nám to ještě poví ((smích)) (2)

(358)V: kde jsme skončili?

(359)L: o koho se budu moct opřít, takže myslím že že o ty rodiče určitě, jako že je to pro ně důležitý, jako že se na to těší a a tak no (.)

(360)V: no, (1) jak třeba to teď vnímáš tu nabídku tý pomoci, jako třeba není nad dobrou nabídku, ale někoho třeba nabídka jako skoro až svazuje, že ho otravuje a třebas když si představím svoji maminku, která mi bude nabízet péči o mého potomka, tak to bude HROZNY, tak jak to třeba bude u tebe?

(361)L: ne, já si myslím, že naši se mi nebudou jako vůbec vnucovat, že to není vůbec, že to tak nefunguje, že by se nějak vnucovali ale člověk tam cítí, že by toho vnučka jim taky jako půjčovat, občas

a ale zase já to tak beru, že prostě jednou člověk žije v té rodině, jednou nějakou rodinu má, a je její součástí, tak s podle toho musí něk jako, (.) chovat a ze strany Martina, Martinových rodičů, tam je to možná víc, tak jako že budou ((nesrozumitelné slovo)) a ((smích - ahoj, k návštěvě)) a ((smích))

(362)V: vypadá to, že nás budeš pak informovat ((k návštěvě)) ((smích)) (2)

(363)L: jo, já myslím, že to nebude zas jako náky, že by =akorát mě trochu štve, že mně Martina maminka ((nesrozumitelné, ale jde o oblečení pro dítě, kterým je respondentka zásobována až nepatřícně)) v tom to trochu ((nesr. slovo)) že zas tolik toho nepotřebuju, a že mi všechno vyvaří jako a já ((nesr.)) nebo teď mně dokonce, že mi dokonce nějaká její známá, která bydlí v Praze a má neteř v Českých Budějovicích, z Českých Budějovic pošle prostě nějaký oblečky a šatičky a to ještě ta známá plánuje další děti, takže já pak zase jí to budu muset vrátit a tak, no a tak jsem se snažila naznačit, že holt, je to takový moc komplikovaný, tak a ona ne, že už je to naplánovaný, tak to mě trochu štve, ale takovej už je holt život, no=

(364)V: ((nedůležitá poznámka nesr.))

(365)L: nene, tak to jenom miminko (.) já totiž plánuju víc dětí, tak bych si to pořídila jako sama radši

(366)V: no a co se vlastně stane až se to dítě narodí?

(367)L: ((smích)) stane

(368)V: no, já jsem se už na to ptal, tak jako furt tě otravuju, já vím, ale když si prostě přitáhneš toho Ondráška z té, z té porodnice, co se vlastně všechno stane s ním? tys už říkala, co bude v těch nastávajících dnech, ale co se stane vlastně v tom vašem životě jako? (369)L: no, (.) no tak budem muset být určitě s manželem k sobě tolerantnější a

(370)V: vy nejste?

(371)L: ale tak sme, ale tak se občas hádáme kvůli prkotinám

(372)V: tak potom ani kvůli těm prkotinám=

(373)L: NO, prostě ne už na sebe asi nebudem mít tolik času, ale zase ((nesr.)), tak bude to jiný no, ale tak to nevím, no, (.) uvidíme, co se stane

(374)V: a (.) co třeba ten martin, jak se na té výchově má podílet, bude doktor

(375)L: no, bude doktor, takže asi nebude mít tolik času, ale taky si myslím, že se na to určitě strašně moc těší až, že pak vešker svůj čas, kterej bude mít volnej, tak, že věnuje té výchově

(376)V: a co uděláš když ne, když ti bude chodit furt do té nemocnice a= a bude mít ty služby a=

(377)L: tak když bude chodit jenom do nemocnice za prací ((smích)) tak to chápu, no, když tam bude chodit za sestřičkami tak to bude blbý no (.)

(378)V: co uděláš?

(379)L: co udělám? no, (2) >to nevím, teď ne<

(380)V: to si nezažila v životě, vid, tohleto

(381)L: ((smích))

(382)V: to jsi ještě v tom životě nezažila

(383)L: ne, zatím ((nesr.)) ((smích))

(384)V: no a jakej by měl vůbec ten chlap tak jako jakej by měl mít podíl na té výchově toho dítěte?

(385)L: no, já si myslím, že by to mělo být jako půl na půl, když to neberu kvantitativně, třeba na čas ale (2) jako určitě by se na tom měl podílet, i když třeba ne tolik času, tak potom ((nesr.)) (2) jako ne vešker svůj volnej čas, ale prostě jako hodně velké podíl

(386)V: no, ale když jsem se na tohleto ptal jednou svý babičky, aj mamči tak mi říkali, že ten chlap jako v té výchově prostě tu roli nějak moc nehraje, já se s nima tenkrát moc nerozuměl, ale oni, když byly vůbec ochotný připustit, že ten chlap se tou výchovou zabývá, když je to dítě prostě větší až když mu je třeba pět let, tak jako jo, on ho třeba vezme na ten basket, učit jezdit na kole a takovýhle vyloženě ty chlapecký věci ale že prostě, když je to dítě malý, tak jako ten chlap tam tu roli vlastně jako roli nemá, protože třeba nebude dělat jako, že koupat ho ve vaničce, utírat zadečky a takovýhle věci, (.) co si o tom myslíš?

(387)L: no, to Martin mě určitě naučí koupat ho ve vaničce, protože já jak jsem nezvládla ty kurzy oni, se to učili v pediatrii, tak to mě to ještě bude učit, (.) no, to určitě bude koupat ve vaničce a já si myslím, že je důležitá ta péče i toho otce, i pro ten fyzický kontakt toho dítěte já myslím že i teďka to musí cítit prostě, že ho, že to pozná

(388)V: a těm chlapům se do toho ale dneska moc nechce, tak proč si myslíš, že to je?

(389)L: to nevím, ale Martinovi se do toho chce, proč se do toho nechce jinejm=

(390)V: a chceš, abny se mu chtělo?

(391)L: no, no určitě

(392)V: je to důležitý? a proč je to vlastně důležitý? jsi říkala, že kvůli tomu fyzickému kontaktu

(393)L: no, ale tak, prostě že, já nevím, to dítě musí prostě vidět tak má dva rodiče, když vyrůstá v úplný rodině, že jo, tak má dva rodiče, oba dva, tak by mělo , tak by mělo vědět, že prostě oba dva se že oboum dvoum na něm záleží

(394)V: no ona s tím souvisí i ta mateřská, bude Martin na mateřský?

(395)L: no to asi nebude, protože si myslím, že vzhledem k tomu, jaký povolání si vybral tak to si myslím, že z té medicíny takhle vypadnout, že to není úplně neideálnější a když si třeba představím, že by měl jiný povolání, tak proč ne, ale zas to kojení si myslím, že by asi jako nezvádl, takže si myslím, že třeba ten první rok určitě, tak to tak myslím, že i je, že může až po tom prvním roce vlastně nastoupit, nebo po ((nějakým měsíci - nesr.))

(396)V: a co si o tom myslíš, o tom, že by ten chlap byl na tý myteřský jako, že to je jenom taková ta věc, taková ta populistická jako že se o tom mluví, jako prostě aby byly ty pohlaví jako zrovnoprávněný, tak je to o tom, nebo je to takhle potřeba vyloženě

(397)L: já si myslím, že ta dnešní společnost to prostě potřebuje si třeba myslím, že jako je ideální, aby to dítě, tam byla ta role té jako matky jako důležitá to souvisí s tím kojením a takovou tou péčí, ale, ale (2) když ta společnost se takhle vyvíjí tímhle směrem, tak proč ne, pokud by fakt ženský měly mít pocit nějaký ukřivdnosti tak, jako proč ne? a (.) myslím, že ten první rok je důležitější s tou matkou a potom, potom klidně, tak tam je důležitý, aby to dítě se mělo jednu stálou pečující osobu a jestli je to matka nebo otec (.) takže to beru pozitivně (398)V: hele a má to třeba nějakou i roli, co se týče toho návratu potom do zaměstnání? pro tu ženskou myslím

(399)L: hm, tak já si myslím, že ten návrat do toho zaměstnání po třech letech nemusí být úplně ideální ve všech případech a zvlášť třeba i pro ten pocit tý ženy, že vypadla prostě z toho oboru úplně, že už nemá tomu oboru co dát pak si myslím, že to není dobrý, takže když některá žena pak cítí, že by byla prostě tak stresovaná, že ty tři roky a potom se vrátí do zaměstnání, takže už vůbec nebude vědět o čem je tam řeč, tak si myslím, že je daleko lepší, aby to nějak skloubila, to mateřství a kariéru

(400)V: a jak to udělat?

(401)L: no, jak to udělat, to už je každého konkrétní záležitost, ale určitě jako si myslím, že ta rodina, pomůže partner a když nemůže rodina a nebo partner, takže ta rodina, dneska se chodí do důchodu docela pozdě, takže ta babičky se nemůžou o ty děti starat celodenně tak, ta role státu, he tam určitě strašně moc podstatná, v dnešní době obzvlášť

(402)V: no, to si říkala, že to je blbý docela

(403)L: že je to blbý? jako?=
(404)V: že ta role státu, že to selhává=
(405)L: nonono no tak jasně, tak by se to mělo zlepšit, no=
(406)V: no ale když se to nezlepší?
(407)L: a když se to nezlepší? no tak to bude špatný, tak se asi bude rodit pořád tak málo dětí, jak se rodí
(408)V: takže si myslíš, že to je o potom výsledek ((nesr.))
(409)L: já si myslím, že to částečně určitě souvisí že prostě, že teď je to bud mateřství nebo kariéra, takže spousta lidí to odsouvá, to mateřství, si chtějí nejdřív vybudovat nějakou pozici a pak už je třeba pozdě třeba i z biologického hlediska, což si ty ženský neuvědomují prostě tak pak můžou být i zdravotní problémy nebo tak
(410)V: no teď, bavíš se o tý kariéře, mluvíme o tý kariéře promin (.) ty plánuješ, jak, jakým způsobem svůj návrat do zaměstnání
(411)L: ((smích)) já žádný nemám, já se nemůžu nikam vrátit ((nesroz.))
(412)V: ty vlastně teď ještě nejsi dostudovaná, ale tak předpokládám, že tvé dítě až bude po mateřský, tak už nějaký zaměstnání budeš mít, protože dostudovaná budeš, tak doufám
(413)L: no, to je ten zbytek těch třech let, tak to bych pak si chtěla pořídit další, potom, takže (414)V: takže to vlastně budeš v tom případě budeš notorická plodička dětí, jestli tomu dobře rozumím ((smích))
(415)L: no, ale ((smích)) ale ne kvůli sociálním dávkám že jo jako ((smích)) ale tak chtěla bych mít těch dětí víc no, mě to přijde, že je těžký dneska najít práci, i když člověk nemá děti a je v tom věku, kdy třeba ten zaměstnavatel si myslím, že je mít bude a s dětma se říká, že je to ještě horší, takže já si nedělám žádný iluze ale prostě, co bude, to bude, a tak kdyžtak si říkám, že můžu učit francouštinu nebo dělat nějaký překlady nebo třeba něco zkoumat, prostě to nechávám otevřený tady tohlesco, a ty děti jsou pro mě=
(416)V: dobře, (.) tak jo Lucko, já ti moc děkuju, za to, cos mi tady všechno řekla moc se omlouvám za to, že jsem to takhle protáhnul, ale ty seš taková mnohomluvná, já to nějak neumím kotvit, no já si to zas

přepisovat no (.) dělali jsme to hodinku a půl, snad to nevadí (.) hele, teď co s tím, já si to přepíšu celý potom, pokud budeš chtít ten přepis vidět, tak já ti to ukážu, můžeš mi tam opravit i nějaký pravopisný chyby a takový věci pak z toho přepisu budu dělat nějakou takovou analýzu pokud bys chtěla, tak tu ti můžu ukázat taky, nicméně (.) bych tohleto přepsal, uložil ve svém počítači, pod nějakým zaheslovaným souborem, ten přepis bude vyloženě archivovanej, aby nikomu nemohlo bejt jasný, že to seš zrovna ty souhlasíš s tím takhle?

(417)L: souhlasím

(418)V: a můžu to pak použít třeba do nějaký výzkumný práce, jako tam to prostě nebude figurovat jako nějaké dominantní rozhovor, bude to tam srovnaný i s nějakýma dalšíma, ale bude to tam použitý třeba, já nevím, formou nějakých útržků a takovýchlech věcí

(419)L: no, jasně

(420)V: čili v pohodě

(421)L: hm, jo

(422)V: tak jo, tak ještě jednou děkuju moc, at ti to všecno vychází

(423)L: děkuju

(424) ((konec rozhovoru))

Rozhovor č. 2 - Alice

(1)V: tak číslo rozhovoru 2, já se jmenuju Lucie Kozáková, rozhovor vedeme u mě doma, nastávající...přezdívkou nastávající matky je Alice, u mně doma to znamená v Brně ((smích)) a je dneska 23. března

(2)V: tak začnem, to téma ještě ti jednou zopakuju a to je vnímání potřeb výchovné péče o děti do tří let nastávajícími matkami, my jsme si to téma vybrali proto, protože v různých studiích mezinárodních nás odborníci kritizují právě za tu péči o děti v tomhleto věku, pak s téma mateřskýma školkama už je to pozitivní, ale tohleto kritizujou, tak nás zajímalo, jak to prostě vnímají přímo ti, kterých se to týká, to znamená ty maminky a v současné době teda nastávající

(3)A: ehm

(4)V: tak (.)tenhle rozhovor bude archivovaný v rámci filozofické fakulty ((smích)), a to jak zvuková nahrávka, tak potom přepis, nicméně je to úplně anonymní a hm (.)použije se to jenom(.)nic z toho nevyplývá, já v té diplomce bych použila jenom fragmenty rozhovoru. Tak

(5)A: ehm ((zájem)) ((Manžel V přináší čaj))

(6)V: jasný, tak jo, tak teď začnem už ten samotnej rozhovor

(7)A: ehm

(8)V: zkus prostě tak nějak odpovídat (.)jako(.)jak se ti to bude zdát, jak budeš chtít, tak začnem tím těhotenstvím, tak zkus mně popsat, jak se to tak jako stalo, žes otěhotněla ((smích)), co tomu předcházelo

(9)A: tak stalo se to teda plánovaně, protože už vlastně rok a půl jsme nebo rok jsme se snažili o to otěhotnění, ale pořád se nějak nedařilo, až teda se jednou zadařilo ((smích))

(10)V: jasně, a to rozhodnutí vyšlo to spíš z tebe nebo z partnera?

(11)A: já myslím, že z obou tak současně současně

(12)V: i ta doba, jako tak

(13)A: jo, my jsme spolu 11 let, takže vlastně(.)už se to k tomu tak chýlilo

(14)V: a jak jste se seznámili, můžeš to popsat blíže, tady ten váš vůbec jako ten průběh toho vztahu?

(15)A: my jsme se seznámili ve škole a vlastně na vysoký a přes nějaký známý, jsme měli nějakou akci, takže tam jsme se poznali hm a průběh toho vztahu, byly nějaký období jako takový tak asi jednou jsme měli takový takovou nějakou krizi, asi roční, že jsme se i jako rozešli, ale potom jsme se zase dali dohromady

(16)V: dobře, tak jo, zkus se zamyslet nad tím, jaká byla tvoje výchova, jak vypadala, jak bys ji charakterizovala

(17)A: tak já bych řekla, že taková asi normální jaká bývala dřív jako v době socialismu ((smích))

(18)V: hm

(19)A: takže celkem jako moji rodiče nejsou jako nějaký konfliktní typy, že by třeba u nás probíhaly nějaký nějaký hádky nebo něco takovýho, my jsme byly tři holky

(20)V: ehm

(21)A: takže úplně normálně bych řekla(.)školka, škola, jako žádný takový problémy

(22)V: ne? ehm

(23)A: tak jako bych řekla takovej standart ta výchova
(24)V: takže tak s odstupem času kdybys to měla tak jako zhodnotit
(25)A: no, já si myslím, že dobrý, že to bylo v pořádku ((smích))
(26)V: a teď když se zamyslíš vůbec nad tím svým dětstvím, jak probíhalo, třeba co se týče, nevím, co se týče přátel, takovej průřez jako z dětství do současnosti
(27)A: jako jestli třeba mě někdo zbyl jako z dětství?no tak v podstatě jako vždycky jsme se přátelili že jo s nějakýma lidma z toho nejbližšího okolí jako třeba z domu nebo potom ze školky, ze školy, z gymplu, že jo, no a teď jako co se týká mě tak spíš jako s lidma ze střední školy, ale samozřejmě když někoho potkám, tak jako jsou celkem vřelý vztahy z toho dětství
(28)V: tys vlastně vyrůstala v jiným městě, než v Brně, takže to bylo menší město, že jo?
(29)A: menší město, no
(30)V: a třeba když se podíváš na svou školu, mělas tam nějaký takový důležitý momenty, třeba někdo má vzpomínky na nějaký učitele, který ho ovlivnil, třeba negativně, pozitivně nebo takový nějaký důležitý momenty?
(31)A: fakt nic jako tak bych řekla výjimečného, akorát možná tak bych řekla profesně nebo kdo mě hodně ovlivnil, tak byl náš učitel na angličtinu jako na gymplu, takže vlastně díky němu jsem se rozhodla potom že na studium a takovej to taky byl dobrej chlap, že jako byl vzorem pro nás
(32)V: jo
(33)A: no, byl sice teda hrozně přísněj, ale takovej spravedlivej jako ((smích))
(34)V: ehm a ty máš vlastně angličtinu češtinu
(35)A: ehm
(36)V: a v práci třeba později?
(37)A: tak v práci (.)
(38)V: hnedka vlastně po škole jsi začala dělat?
(39)A: hned jsem začala dělat v cestovní kanceláři
(40)V: hm
(41)A: no a potom jsem odešla a přešla jsem do jiné, takže (.jako třeba nějak zásadně, že by někdo mě ovlivnil, to asi ne, ale spíš jako tak člověk sbírá ty poznatky od někoho, jako že se přizpůsobuje tomu kolektivu
(42)V: jasný(.) co třeba partnerskej život tvůj ještě předtím, tak vy jste spolu dlouho, že jo
(43)A: no my jsme spolu dlouho, ale tak musím říct, že předtím jsem s nikým nežila, takže to nemůžu jako posoudit
(44)V: takže spíš jenom takový chození jako
(45)A: no, spíš jenom chození a nějaký(.)ale většinou jsem jako měla spíš takový dlouhodobější vztahy
(46)V: jo?
(47)A: no a tady ten je teda asi nejdelší
(48)V: a ten předtím třeba nejdelší
(49)A: předtím nejdelší tak to bylo ještě od nějakých třinácti let jako, že jsem začala chodit, ale spíš to bylo takový kamarádění a pak chození teda s jedním klukem, ale taky třeba 5 let jako
(50)V: 5 let, tak to je dost ((údiv))
(51)A: no
(52)V: a proč jste se rozešli?
(53)A: no on potom měl nějaký problémy jako že dost pil a tak jako
(54)V: hm
(55)A: a šel na vojnu, takže se to pak jako nějak ukončilo, já jsem šla zas na vysokou
(56)V: ehm, dobrý
(57)V: kdyby sis teďka měla vybavit nějaký klíčový okamžiky v tom dosavadním životě
(58)A: (2)klíčový okamžiky? (3)tak to nevím, teda ((smích)), to nevím
(59)V: třeba v té rodině nebo v tom partnerským životě
(60)A: to teda nevím
(61)V: všechno to tak jako plynulo, v tom životě?
(62)A: jo, přesně tak (2)fakt nevím, jsme taková celkem jako normální rodina, takže fakt nevím, co na to říct
(63)V: jasně
(64)A: celkem jako fakt nemám jako takový zásadní zlomový momenty, který jako , který by mě nějak
(65)V: jo a

(66)A: ovlivnily
(67)V: a třeba příběh toho partnera, Ivana, že jo?
(68)A: no, Ivana
(69)V: vůbec třeba jakou on měl výchovu a to dětství, jestli tam bylo něco takový důležitý
(70)A: no, já si myslím, že u něj zásadní věc, že má otce alkoholika, že jako to ho možná jako poznamenalo, že vlastně ta rodina nikdy nebyla stoprocentně fungující
(71)V: ehm
(72)A: třeba jak u nás, jako že by to bylo všechno jako bych řekla v nějakým standartu, ale on má ještě vlastně mladší sestru, takže oba dva tím byli nebo jsou vlastně poznamenaný, já nevím citově
(73)V: hm
(74)A: nebo
(75)V: jasně
(76)A: no, ale tak zaplaťpánbůh už se teda oba dva jako osamostatnili a už nejsou v tom zmatku
(77)V: ehm
(78)A: zůstala jenom matka, takže, těžko se z toho dostává, že
(79)V: ehm, jasně, ehm (2) když jste se teda seznámili spolu, tak co bylo takový první čím tě prostě přitáhl ((smích))
(80)A: tak já nevím jako já jsem ho ani tak moc jako ze začátku nechtěla ((smích)) ((není slyšet))někoho jiného, ale tak byl takovej vytrvalej tak pak se mu to podařilo, tak potom jsem se tak (.) jakože ze začátku jsme se taky tak jako kamarádili ale pak jsme teda spolu začali chodit, no tak nějak postupně
(81)V: jasně
(82)V: a v těch prvních chvílích když si s ním začala chodit, co tě třeba tak napadalo? ((smích))
(83)A: ježíš to už je tak dávno (.)nevím, ale tak on je dost inteligentní člověk, takže to se mi na něm třeba líbilo jakože je teda chytrej a je takovej citlivej, což třeba hodně kluků není nebo se to snaží zastírat někdy, on teda celkem jako to je na něm pozitivní takže
(84)V: hm (.) a kdybys ho měla konfrontovat s nějakým svým ideálním obrazem partnera, který
(85)A: tak jeden čas jsem měla takovej ideál takovýho ideálního partnera samozřejmě tenkrát jsem si myslela že bez jiného nemůžu žít, ale když ho dneska vidím tak opravdu to by třeba nebyl pro mě partner pro život to je takovej spíš sobec jako nebo kariérista což teda není absolutně Ivan, jakože v něm mám teda jako oporu jako já nevím (.) v domácích pracech, že nemá nějaký zábrany mně pomáhat a není nějaký sobec a
(86)V: takže co ti imponovalo tady na tom teda původním, když
(87)A: tak jednak teda vzhled a takový charisma a jako a
(88)V: a teďka když se zamyslíš nad tím vaším nynějším soužitím tak jak se snášíte?
(89)A: s Ivanem? tak my se snášíme hodně dobře, někdy si i říkám že to je takový jako zvláštní že se třeba jako skoro vůbec nehádáme tak ani si nepamatuju jako kdy jsme se naposled pohádali, třebas jsou určitý momenty kdy člověk vypění samozřejmě ale jako konflikty nebo tak že by u nás byly to jako v podstatě jako nejsou a říkám, že je jako hrozně třeba citlivej nebo teď když jsem těhotná jako tak třeba plno věcí nemůžu tak mě hrozně moc pomáhá no
(90)V: hm
(91)V: a je třeba něco na čem přesto trvá co je takový
(92)A: na čem by trval? tak zase von se nevošídí v takových třeba koníčkách jakože si na to udělá čas a
(93)V: a jaký má koníčky?
(94)A: cyklistika teď momentálně nebo sport no všeobecně (.) takže třeba teď byl tejden pryč jako sám na dovolený tak třeba jsme nebyli společně, ale tak mně už to zas tak nevádí po těch letech no
(95)V: a je něco na čem trváš ty, co by sis nenechala vzít?
(96)A: na čem trvám já (2) tak já teda fakt hodně cením to, že mě teda pomáhá a na tom teda trvám, že opravdu teda jako si nemyslím, že třeba jako takový domácí práce by byly jako ženská záležitost, takže to trvám jako třeba na takovýchto věcech že třeba jako ta pomoc jako že si myslím že je to dílem obou
(97)V: taky trvám ((smích))
(98)A: takže to je taková věc a jinak já jako nemám nějaký vyhraněný zájmy že bych třeba se něčeho nemohla vzdát jako takže celkem se snášíme v tomhle
(99)V: a je něco na čem jste se jako nejvíc shodli úplně?
(100)A: na čem jsme se nejvíc shodli? (2) tak jako jsme měli takový společný zájmy jako v tom cestování to teda když jsem nebyla těhotná jsme hodně procestovali svět takže tam si myslím, že jsme se hodně

shodli, jako třeba ve výběru těch míst a taky celkem to probíhalo v pohodě jako že jsme ((není slyšet))nějakým krizovým situacím ale

(101)V: teď už se musíš víc omezovat, jako cítíš to tam v tom těhotenství?

(102)A: teď jsme to rozebírali v práci, že jako nějak vůbec nějak nepocít'uji nějakou lítost nad tím, že bych třeba nemohla někam jet nebo že kolegyně jedou a já nejedu, tak to už jsem říkala, že už toho člověk pojezdil dost v naší branži tolik, že mě to vůbec už nějak nebere a když vidím lidi s těma batohama tak si říkám k sakru, chudáci ((není slyšet))((smích)) já už mám na to teďka právě kolegyně byla pryč tak jsem z toho byla ((není slyšet)) a tak říkám kam letěla a kam poletím já, říkám do porodnice ((smích))

(103)V: jak spolu dlouho vlastně žijete s Ivanem?

(104)A: no my jsme teda spolu celkem 11 let a žijeme spolu asi takových 8 v Brně

(103)V: vždycky v Brně?

(103)V: no

(103)V: teď když se zamyslíš nad svou rodinu a Ivanovou, tak jak brali ten váš vztah od začátku přijali to nebo=

(103)V: tak naši (.) tehdy mně bylo třeba 20 když jsem spolu začali bydlet protože jsem bydlela nejdřív na koleji, pak jsem koleje nedostala takže jsme se dohodli nejdřív, že budeme bydlet v bytě po jeho babičce, takže naši jako ze začátku byli takoví jako obezřetní tak abych nepřišla jako do toho jiného stavu ((smích)) ((není slyšet)) no takže kvůli tomu, ale v podstatě jinak to brali celkem dobře, si myslím, že si naprosto důvěřujeme, že věděli třeba, že nebudu dělat žádný blbosti no a u nich teda maminka to bylo v pořádku ta to podporovala no a otec ten byl zásadně proti no a=

(103)V: měl důvody nějaký?

(103)V: no tak ve svém alkoholickém opojení měl představu, že za nás bude všechno platit a podobně takže bez něj prostě se neobejdeme

(103)V: hm (.) tak a poznali se vaši vlastně?

(103)V: poznali se s mamkou hned a s otcem se neznají

(103)V: jo

(103)V: pořad ne neznají prostě

(103)V: jo takže teďka na svatbě se poznají? ((Alice měla pár týdnů před svatbou, jak jsem se předtím dozvěděla))

(103)V: tak tatínka jsem nepozvali, protože nemůžeme riskovat, že by to přežil

(103)V: jasně

(103)V: v úplné střízlivosti a alkoholické výstupy, no (2)

(103)V: a cítíš ((není slyšet)) a maminka třeba stýkají se s vašima?

(103)V: tak vzhledem k tomu, že naši bydlí jinde, tak třeba když přijedou sem na návštěvu, tak přijde nebo třeba když jednou do roka mají naši narozeniny nebo něco tak přijede

(103)V: takže přes vás spíš se znají, jakože?

(103)V: no

(103)V: tykají si?

(103)V: tykají si

(103)V: a všichni si tykáte už?

(103)V: ne, já si s Ivanovou matkou netykám zatím

(103)V: a nemáš z toho takovej divnej pocit?

(103)V: tak ani ne, protože si už tak vykáme dlouho, že kdysi ona mně to nabízela a já jsem říkala až po svatbě, protože jsme svatbu plánovali už tak před pěti rokama ((smích)) pak z toho nějak sešlo, takže já myslím, že kdyby v podstatě jsme si začaly tykat že se pro mě v podstatě nic tak jako nezmění, protože se známe jako velice dobře

(103)V: hm (.) takže to manželství pro vás nebylo jako jako nějaký důležitý

(103)V: ne, celkem ne, jako já bych v podstatě jsme to teďka jako začali plánovat, protože sestra jako taky chodí s přítelem a tak jsme se domluvili, že to uděláme dohromady no a do toho teda jsem otěhotněla, takže to teda zrovna jako nějak vyjde jako že

(103)V: a jinak jako dokážeš si představit, že byste žili

(103)V: jo

(103)V: spolu dál s dítětem prostě bez manželství

(103)V: určitě zase tady v tom jsem možná taková jako staromódní, že si říkám, že kdybychom teda jako měli to miminko, že už bysme se asi vzali, ale se to vlastně vyřešilo, že už to bylo tak jako naplánovaný

(103)V: přijde ti to lepší jako to zabezpečení nebo pro to dítě jako to, že bude mít rodiče

(103)V: tak přijde mě to asi tak no, spíš pro to dítě jako aby neměl ((Alice už věděla, že to bude chlapeček))chaos v těch jménech ((není slyšet)), že tatínek s maminkou se nevezali proto a proto

(103)V: jasně to jsme na tom podobně ((smích))

(103)V: tak kromě té svatby ještě nějaká jako změna nastane do porodu nebo=((smích)) (103)V: opustím práci v červnu

(103)V: těšíš se?

(103)V: tak jako těším se, ale předtím budu asi u našich potom taky asi měsíc, ale potom z toho mám jako docela strach, protože Ivan dělá většinou až jako tak do osmi do sedmi do večera takže to spíš asi budu tady a budu asi taková osamocená jako

(103)V: hm a kamarádky spíš máš jako v Pelhřimově nebo

(103)V: ne spíš mám tady v Brně, ale v podstatě všechny jsou jako zaměstnaný takže si spíš asi udělám nějaký kamarádky na pískovišti ((smích)) aspoň doufám (.)

(103)V: no takže kamarádky třeba teď jako nejsou v podobný situaci, že by čekaly dítě nebo= (103)V: ne teď nemám vlastně žádnou v takový situaci

(103)V: a nějakou, která už by měla rodinu nebo=

(103)V: takový, co mám nejbližší tak jedna nemá a dvě mají, jako ale už větší-jedna má 6let a jedna 12

(103)V: hm a ty co nemají a nečekají tak třeba věkově jsou jako stejně?

(103)V: věkově stejně, ale zatím teda neplánuju

(103)V: zatím neplánuju?

(103)V: no zatím ne, jak mi bylo řečeno ((smích))

(103)V: a průběh těhotenství (.) jako máš pocit, že všechno v pohodě?

(103)V: mám pocit, že je všechno v pohodě, doktoři mi to tvrdí, takže uvidíme

(103)V: tak to jo

(103)V: a víte, co to bude?

(103)V: jo, kluk ((smích))

(103)V: a přijde ti teda dobrý si to nechat říct nebo jak jste to=

(103)V: já v tom nevidím nic tak jako špatného, když ti to řeknou, aspoň se člověk může už na ten pocit připravit (.) jako třeba já jsem žila v domnění, že budu mít tu hodnou holčičku a vyfotili mi tam zlobivého kluka ((smích)) ((není slyšet, týká se průběhu ultrazvukového vyšetření)) nechal vyfotit, podle toho teda, co tam předváděl ((smích)) byl stále v pohybu ((smích))

(103)V: ještě se zeptám (.) jo, na bydlení, takže (.)to je státní byt, že?

(103)V: státní byt

(103)V: tak zdraví v pohodě, práce, kdybys měla nějak zhodnotit

(103)V: no, myslím, že v pohodě ((smích)) (2)jsou to nervy, ale v pohodě, bych řekla

(103)V: přijde ti to teďka jako hodně toho na tebe jako při tom těhotenství, vnímáš to jinak než předtím?

(103)V: když jsme tam jako v plným počtu v práci, tak je to dobrý a když třeba teď byla kolegyně (.) byla tři týdny skoro na dovolený, tak je vidět třeba, že ten záběr je větší a je třeba člověk víc unavený nebo tak, ale když to porovnáš s tím, když jsme tam v tomhle počtu byli i před tím těhotenstvím, tak je to tak asi nastejno-když je tam míň lidí, tak je větší bláznec a

(103)V: jo a vadí ti to nějak teďka, jako že by ses bála jako, jestli už to není moc, jestli to třeba jako nějak tomu miminku neškodí nebo=

(103)V: ne ani ne (.) jako snažím se třeba jako nestresovat jako dřív, člověk třeba jako vypěnil, pak si říkal, že zbytečně, tak se snažím to tak nějak jako korigovat a nemluvit sprostě((smích))

(103)V: máš pocit, že ti nějak jako ulevujou spolupracovníci a šéfová? ((smích))

(103)V: nemusím přeskakovat okýnkem, abych zamkla dveře ((smích)), ale jinak myslím, že v podstatě ne, ani jako sama já bych nechtěla jako když mně nic není, jako aby na to nějak dopláceli, takže i třeba takový jako vyšetření jako se snažím dávat jako abych v té práci nechyběla nebo takový ty těhotenský cvičení jsem si dala až na večer, abych nemusela chodit z práce, no, protože to není nemoc a nechci, aby na to jako dopláceli ostatní, no

(103)V: hm

(103)V: protože ty podmínky máme všechny stejný a vím, že když někdo fakt chybí, tak jsou to pak docela nervy

(103)V: a jako myslíš, že kdybys třeba opravdu sama cítila, že už je toho na tebe moc a řekla to, že ti vyjdou vstříc?

(103)V: já si myslím, že jsme dobřej kolektiv, mám chápavou šéfovou ((smích)), takže jako bylo mi i nabídnuto jako já nevím kdybych potřebovala jít třeba na ty cvičení během pracovní doby, že to není

problém, že se to dá zvládnout, ale říkám, je to z vlastního nějakého přesvědčení, radši pokud mně teda nic není se to snažím teda takhle řešit jako mimo

(103)V: jasně

(103)V: máš pocit, že se nějak jako změnily tvoje zájmy?

(103)V: no tak myslím, že nějak zásadně ne, protože říkám, já nemám nějaký vyhraněný koníčky, protože jako třeba že bych nemohla dělat sport nebo něco, akorát teda zálibu mám na zahrádce, takže tam teda člověk nemůže tak řídit jak dřív

(103)V: jasný

(103)V: takže to budu muset nějak korigovat, abych si neublížila

(103)V: a s kamarádama ty vztahy (.) třeba změnilo se něco, že byste se stýkali třeba míň nebo=

(103)V: k tomu že třeba jsem teď měla takový období, že jsem byla večer unavenější, tak jsem to řešila tak, že třeba jako jsem večer nechodila já nevím třeba jako do kina teď večer

(103)V: jo

(103)V: jako že bych to už nezvládla nebo že už o tý půl osmý člověk usíná u televize teď teda ne, ale takový ty první tři měsíce((smích))

(103)V: ((není slyšet, něco o tom, že za chvíli už bude půl osmé))

(103)V: už mám svoji dobu (.) ne, spíš jako třeba ty první tři měsíce že jsem byla, jako že večer jsem byla dost unavená hodně, no takže jako jsem přestala chodit třeba jako do kina nebo na takový ty jako akce no a jinak si jdem sednout třeba někam na kafe odpoledne nebo na pizzu nebo někam

(103)V: jasný

(103)V: takže v podstatě se tak nějak stýkáme pořád stejně no

(103)V: jo (.) máš nějaký tipy na nějaký nekuřácký kavárny? nebo já mám pocit, že je toho strašně málo v Brně

(103)V: já se snažím teda nechodit do nějakých putyk, jako kde to je teda vyloženě zakouřený

(103)V: tady na Šelepku ((smích))

(103)V: ale říkám si, že když tam člověk sedí třeba jako hodinu, tak že to zas nemůže tak ublížit

(103)V: jasný

(103)V: jo když to není vyloženě nějaká palírna ((smích))

(103)V: tak jo

(103)V: a jinak materiální zabezpečení máš pocit že v pohodě?

(103)V: já si myslím, že jo, že dobrý

(103)V: jo

(103)V: připravuješ se nějak aktivně na porod a na kojení a péči novorozence a=

(103)V: ((není slyšet)) připravuju a budu teda chodit na nějaký to cvičení a v rámci toho jsou lekce a ((není slyšet))mluvit, protože říkám, jsem taková tabula rasa, za nás se to moc ve školách nebo třeba tak moc nebralo jako nějaká osvěta

(103)V: hm

(103)V: takže v podstatě jako tak to člověk nasbírá nějaký jako informace a sestra moje je vlastně lékařka a teď má taky ročního chlapečka a takže takový nějaký záležitosti řešíme spolu třeba

(103)V: jo

(103)V: co rodiče třeba, snaží se vám nějak v tom rodiče (.) jak to vůbec přijali to těhotenství?

(103)V: tak naši měli radost, že jo, protože věděli (.) nebo oboje rodiče měli radost, protože teda jako věděli, že se snažíme (.) a takže naši bych řekla tak jako normálně a Ivanova matka zase ((není slyšet))emocemi ((není slyšet)) ((smích)), takže ona se na to jako dost fixuje (103)V: fakt?

(103)V: že bude mít ty vnoučátka, jako že už by chtěla asi

(103)V: tak je vám to nepřijemný?

(103)V: třeba někdy no ze začátku to bylo takový že ještě jsem vlastně nevěděla pořádně jestli jako člověk nebo jak to bude probíhat, no když byl nějaký první měsíc nebo tak a když ona třeba mně volala s takovým jako ((napodobení babyččina afektivního tónu)) ((smích)) ((není slyšet)) pusinku, tak to jsem teda jako mírně rostla, protože ((není slyšet)), aby to nezakřikla ještě

(103)V: no jasně

(103)V: a takovýhle jako přehnaný reakce jsem moc nevívala a teď už to tak jako беру s nadhledem, no

(103)V: nakupujou třeba nějaký věcičky babyčky?

(103)V: ne, naši vůbec a myslím, že Ivanova matka taky ne a spíš já jako že jsem něco třeba jako koupila, když byla nějaká výhodná koupě (.) tak já mám výhodu, že všechno jako dostanu od sestry po tom chlapečkovi, takže v podstatě jako nemám potřebu akutně něco nakupovat, no

(103)V: tak to je hezky načasovaný ((smích))

(103)V: takový ty věci jako fakt vydrží jako postýlka a kočár, takže to jako postupně nějak jako=

(103)V: už máte ten kočárek?

(103)V: jo, kočárek mám

(103)V: a máte ho doma nebo=

(103)V: ne, já jsem ((není slyšet))hned jsem ho odvezla k našim a ale já tam pak stejně budu, takže ani bych ho neměla doma moc kam dát, takže jsem to vyřešila takhle, no

(103)V: hm, jo (.) jo takže budeš u vašich teda potom, až se to narodí

(103)V: no já budu rodit asi jako doma u našich a = nebo jako v nemocnici a potom bych byla třeba ten měsíc jako bych byla u našich

(103)V: jo

(103)V: zas mají zahradu, takže je to dobrý jako že=

(103)V: a s Ivanem nebo by dojížděl na víkendy?

(103)V: já si myslím, že by dojížděl na víkendy, říkal, že by si vzal jako tejden nebo 14 dní dovolenou a potom by teda jako byl v práci

(103)V: hm (.) proč ses rozhodla rodit teda tam?

(103)V: no jednak proto, že máme teda tu doktorskou rodinu, takže tam mám takýs jakýs zázemí nebo teda domluvit s někým, jakože bude k ruce, no a vzhledem k tomu teda, že ((není slyšet))neznám a člověk slyší různé historky, tak jsem dala přednost tady tomu a jednak teda potom, že budem moct zůstat u našich

(103)V: jo

(103)V: že tady bych byla fakt jako sama nebo by mamka zase jako musela přijet k nám a taťka je takovej že jako by si uvařil ten čaj akorát ((smích)) takže jsem to vyřešila takhle, no (103)V: takže ty vztahy jsou dobrý

(103)V: jo, si myslím, že určitě (2) tak neříkám, že by člověku třeba někdy nějaká ta péče nešla na nervy, ale já si myslím, že jo, se to dá zvládnout ((smích))

(103)V: tak teď bysme se teda přenesly do té doby, až se to dítě narodí, tak co myslíš, že bude= jak si to představuješ tady to období?

(103)V: tak já si to představuji zatím tak předběžně, třeba ten první jako ten první měsíc si myslím, že to bude v pohodě protože ((není slyšet)) lidí, takže bych byla jako u těch našich si myslím, že to bude jako dobrý a no a ségra vlastně je taky jako na mateřský takže můžem být i u nich potože bydlej na vesnici a je to jako takový v pohodě, no potom mám teda jako trochu strach třeba až budu tady, jako že budu se třeba cítit dost osamělá

(103)V: hm

(103)V: je fakt teda jako, že Ivan chodí pozdě domů a tak to asi ukáže čas, no (.) a tak jako mám vždycky kam teda jako se k těm našim vrtnout třeba na chvíli nebo tak, ale zase tak člověk jako ví, že už taky jako mají roky a zas mají rádi ten svůj klid a to nebude moct bejt napořád nebo teda na nějakou delší dobu

(103)V: jo (.) a myslíš, že třeba navážeš kontakt s nějakýma maminkami nebo budeš se snažit tady jako ((není slyšet))v nějakých takových těch centrech jako pro maminky nebo=

(103)V: tak třeba jsem se tady jako dívala, budu chodit právě na to cvičení, že tam jsou jako i s kojencema nějaký jako masáže

(103)V: do Větrníku? ((jedno z brněnských center pro matky s dětmi))

(103)V: no, masáže a cvičení a takový různé věci, takže to bych chtěla určitě něco takovýho zkusit a ségra právě chodí s malým plavat, takže si to pochvalovala, tak jsem si říkala, že bych právě zkusila nějaký plavání, no

(103)V: to jsem slyšela, že je dobrý, no naši kamarádi chodí a jsou úplně nadšení no (.) myslíš, že bude chodit aji Ivan?

(103)V: to nevím, protože z těch časovejch důvodů asi moc ne, ale ((není slyšet))třeba byli tady tejden někde tady u Svojanova jako na takovém kurzu tak to byli celá rodina, takže to si myslím, že třeba na to by si čas udělal, jako že bysme jeli všichni

(103)V: a slibuješ si tady od toho, že by ses teda seznámila s nějakýma těma maminkami?

(103)V: já si myslím, že určitě, protože třeba ten Větrník je od nás tady za rohem, takže si myslím, že tam chodí ženský tady z nejbližšího okolí, takže já si myslím, že není problém jako se s někým seznámit

()V: a teď třeba jako v tom těhotenství pociťuješ to taky jako že bys třeba ráda měla nějakou kamošku jako těhotnou, abys s ní mohla probírat jako to plánování a chodit po těch nákupech ()V: no tak to ani tak nemám jako nějaký pocit, protože v práci jako jsem fakt docela vyčerpáná, takže já jsem třeba většinou tak do pěti třeba v práci a v podstatě to je tak na to, aby člověk prošel tady město a v sedm byl doma a takže tady toto ne a třeba jako tady tyhle věci že řeším se ságrou a

()V: jo

()V: si člověk něco přečte a tak, takže jako necítím nějaký pocit osamělosti

()V: a v práci to třeba řešíte s holkama?

()V: jo ((smích)) někdy si přijdu, že už jim musím lízt na nervy, když třeba řešíme ty jména

()V: a už máte? mamka ((matka tazatelky je Alicinou spolupracovnicí)) říkala vlastně Tadeáš, je to tak? jsme se dívali hned tady do knížky, pěkný

()V: si vybral tatínek, já jsem chtěla Vojtěcha a jako tak se mně zdá takovej smutnej, když mu řeknu, že by to mohl být Vojtíšek

()V: takže jsi to nechala na něm, jako když to bude chlap tak=

()V: no tak to ne, ale von pořád se tak tváří jako neústupně, tak jako že prostě Tadeáš a nebo nic jiného tak nevím no, mu vždycky říkám, že to bude Emil když jako=((smích))

()V: myslíš, že u holčičky by to bylo podobný, nebo že bys zase ty prosadila svoje?

()V: ne, já si myslím, že by to bylo podobný asi

()V: jo, že bys ustoupila teda jemu v tom jménu

()V: no, taky jsme měli nějaký tři varianty, takže nevím, já si myslím, že bysme se jako vždycky nějak dohodli

()V: jo

()V: mně třeba se to Tadeáš líbí, akorát ty zdobnělino, jako se říká třeba takový jakože Tadeš, Tadouš, Tadek ((smích)), jako že zas si říkám Tadouš nebo Tadek jako nic moc, že

()V: tak Tady

()V: třeba jako tady a tam ((smích)) tam a tady

()V: jak si teda představuješ, že budeš vychovávat Tadouška?((smích))

()V: Tadouška teda nevím

()V: nebo Emílka nebo Vojtíška

()V: tak já nevím, já si myslím, že taky to bude taková standartní výchova, že jako si myslím, že jako nejsme nějakí extrémisti v ničem, takže takovej přirozeném vývoj, no

()V: jo

()V: jako nějak jsem se nad tím třeba ještě nezamejšlela, jako že bych to=, ale určitě asi takový zásady slušného chování bych mu ráda vštípila

()V: jasně (.) co třeba vštěpovat to tělesnýma trestama?

()V: ne tak to asi ne, i když my když jsme byli malí, tak jsme dostávali, to jako si myslím, že škoda rány, která padne vedle, ale tak všeho s mírou

()V: jasně (.) a myslíš že se tam jako projeví nějak ta výchova jako tvoje a Ivanova? že se to nějak=

()V: tak určitě se to nějak projeví, já tak nevím (2) fakt to ještě nedokážu teďka posoudit

()V: jasně

()V: jako ale myslím si, že to nebude nic extrémního

()V: jasně, jo ((pousmání)) (.) co myslíš, že bude Tadeášek nejmíc potřebovat? nebo jako teďka už potřebuje, jestli věříš na takový to (.) na tu prenatalní výchovu

()V: no tak já jsem teď třeba četla nějaký knížky, tak člověk vždycky v tom najde něco, třeba od nějaký paní psychologky, jak už na ně všechno působí vlastně teď jako ze začátku a jak vlastně už od nějakého prenatalního vývoje vlastně vychovávat, aby byli součástí té zdravý společnosti, no tak já si myslím, že hlavně jako člověk by měl být v klidu a to že na ně jako působí nejmíc, že jako nejsou nějaký stresovaný a ((zakašláni)) nějaký agresivní jako

()V: jo

()V: takže teď i potom, až se narodí jako klídek, no, asi tak pohoda domácí, no ((smích)), já na to sázím určitě

()V: jo?

()V: říkám my jako nejsme nějaká italská domácnost, takže jako že jako to se na něm kladně odrazí ((smích))

()V: myslíš, že se to nějak změní ta vaše domácnost, až třeba ((není slyšet))

()V: já doufám a věřím, že ne, no jako že my si celkem vyhovíme, jak jsem říkala s Ivanem, jako není nějaký typ, jako že by se nedokázal něčeho zříct

()V: jo

()V: jako třeba ten sport, jako že si na to udělá čas, ale kdybych mu řekla jako tady je potřeba, abys jel ven s kočárem místo toho, abys jel na kole, tak by to asi pochopil, no ((smích))

()V: jasný

()V: nebo třeba umýt okna, tak prostě jako by to překousl

()V: hm (.) a myslíš, že se něco změní jako celkově v tom vašem soužití, jako třeba tady=

()V: tak doufám (2) ale tak jako třeba nic zásadního doufám, to jako myslím, že ne, no, že to tak v pohodě prostě přijde a jako já si myslím, že když budu chtít mít nějaký zájmy já, že jako určitě se bude snažit mně jako vyhovět, jako doufám, že třeba jako i babička zafunguje tady v Brně

()V: takže Ivanova babička žije v Brně?

()V: no, Ivanova maminka

()V: takhle no (.) takže vídáte se s nima často třeba (.) nebo s tou maminkou?

()V: no jako já se s ní vídám jako poměrně často, že přijde nebo třeba za ní zajdu, tak vždycky řešíme třeba nějaký šaty svatební a tak, takovýchle věci, no a jinak k nám ta rodina chodí jako většinou Ivanova sestra a dědeček třeba jednou za 3 tejdny, za měsíc

()V: jo

()V: jako třeba na voběd nebo tak

()V: a pracuje ta jeho maminka ještě?

()V: pracuje, no (.)tak ale už jako by měla v podstatě jít nějak do důchodu, ale spíš jako kvůli té finanční situaci, že jako je otec takovej nepoužitelnej, takže jako asi bude chodit ještě do práce jako, no

()V: hm

()V: takže třeba ale počítáte teda s tím, že by vám prostě pomáhala potom, třeba kdybys potřebovala pohlídat nebo že by byla tak k dispozici?

()V: no já si myslím, že snad by se s ní dalo domluvit, jako že to tak bude, no

()V: a vaši teda tím, že bydlí dál=

()V: no, tak asi to nepřipadá moc v úvahu, to spíš třeba kdyby byl větší, já myslím, že kdybychom někam jeli nebo si myslím, že mamka by ho pohlídala

()V: nebude jim to líto, že si ho neužijou?((smích))

()V: tak vlastně jak jsem říkala, že už jsou vlastně jako starší, takže člověk vidí jako že už mají rádi svůj klid, třeba když tam ségra je s malým, tak on má teď to období, že si rozebere půlku pokoje během deseti minut ještě s rohlíkem v ruce, takže za sebou trusí, co může, takže už člověk vidí, že jsou takoví jako z toho jako mírně otrávení, že prostě už jsou rádi, když si lehnou na ten divan ((smích)), televize nova ((není slyšet))

()V: mají nějaký zájmy vaši?

()V: tak taky zahrádka, chata a tak jako

()V: jo?

()V: no

()V: a tak, tak to je dobrý zas potom ne, třeba? ((smích))

()V: tak to určitě

()V: když jsme se bavily o té výchově, tak když vidíš kolem sebe nějaký maminky s dětma, tak která matka tě nejvíc našťve, jako v tom přístupu k tomu svému dítěti

()V: která mě nejvíc našťve?

()V: jako tobě to může být jedno, že jo, to je její dítě=

()V: ale tak určitě nemám ráda jako nějaký agresivní chování nebo=

()V: hm

()V: já nevím, když řvou nějak na ně, něco takového

()V: hm

()V: to se mi moc nelíbí

()V: jo

()V: máš pocit že je hodně takových matek?

()V: tak já si myslím, že to už vychází potom i třeba z toho zázemí nebo tak, že když nejsou spokojení sami se sebou anebo s tou situací třeba, tak potom se to přelejvá automaticky na ty děti, no, ten stres, no

()V: hm

()V: máš pocit, že bys nějak takhle (.) ještě když jsme se nějak bavili o té pomoci těch rodičů , myslíš že by ti ta pomoc v něčem mohla být třeba až nepříjemná, nebo seš ráda za každou pomoc, protože=
()V: tak asi bych byla ráda jako za každou pomoc, ale tak člověk zase si některý věci dělá rád po svém
()V: jo
()V: a jako nedokážu to teď zatím posoudit, do jaký míry by mně to vadilo, ale tak určitě když máš na něco nějaký náhled a třeba někdo to dělá jinak, tak by ti to mohlo lízt na nervy
()V: jo, hm
()V: ale taky určitě zase jsem (.) s oběma třeba těma stranami máme takový dobrý vztahy, že si myslím, že není problém se domluvit
()V: jo
()V: jako na nějakým postupu
()V: hm
()V: jako bych řekla ne nekrmte ho prostě tím, takže
()V: hm
()V: doufám, že si všichni jako rozumíme ((smích)) jako že by mu to třeba nedávali nebo ((není slyšet))teda ((smích))
()V: no a třeba myslíš, že tvoji přátelé ti pomůžou? třeba hlídání nebo tak?
()V: no to ani bych asi neviděla moc
()V: ne?
()V: jako nemám nikoho takhle jako komu bych teď hlídala, aby měl pocit, že by mně to mohl voplatit nebo víceméně ty kamarádky už mají teda větší děti ta jedna třeba, ta jedna jako třeba nemá ještě dítě, ale myslím si, že by se do toho moc nehrnula
()V: hm
()V: možná Ivanova sestra, to nevím, to nedokážu posoudit
()V: ta má děti?
()V: nemá, ne nemá
()V: je mladší?
()V: mladší, no, o 3 roky, takže to nedokážu posoudit teď, jako jestli se do toho bude hrnout nebo nebude, ale zas oni jako nemají nějaký takový vztahy jako= jako jsou brácha a ségra, ale byli kluk holka, takže jako nejsou nějak na sobě závislí, protože každý si žijou svůj život a ty vztahy nejsou jako bych řekla nějaký jako úplně nejvřelejší nebo=
()V: máš pocit, že jako ve vaší rodině třeba je to vřelejší zase? se ségrama?
()V: já si myslím, že jo, protože třeba s tou druhou jsme rok po sobě, sice teď je třeba v Praze, ale bych řekla, že je i jako bych řekla moje nejlepší kamarádka jako nebo tak si nejmíc vyhovíme
()V: tak je ti líto, že nežijete ve stejném městě?
()V: ale tak my se dost vídáme a tak zase je to vzácnější
()V: hm ((smích)) a máš teda pocit, že to zvládnete nějak jako tady tu= jako za pomoci tý jedny babičky a občas třeba vašich (.) jako že nebudete potřebovat ještě nějakou= že třeba nemůže nastat situace, kdy budete potřebovat i=
()V: někoho dalšího na hlídání?
()V: někoho dalšího
()V: no tak samozřejmě taková situace může nastat a potom nevím teda (.) jako říkám, myslím si, že z nějakých třeba finančních důvodů, pokud Ivan třeba nepřijde vo práci, prostě nebudu nucená třeba chodit do práce zatím, to spíš třeba kdybych se rozhodla, že já nevím se potřebuju zrealizovat
()V: pár letenek si vystavit ((smích)) ((náplň Aliciny práce spočívá mj. i ve vystavování letenek))
()V: tak že bych třeba chodila na půl úvazku nebo něco takového, pak teda asi by na prvním místě byla asi ta babička tady ta brněnská, no a pokud ne, tak asi bych to řešila nějakou paní na hlídání
()V: jo
()V: říkám ale toleto asi v nějakým krajním případě
()V: máš pocit, že by stát ti tady v týhle situaci nějak pomohl?
()V: ne ((smích)), od státu opravdu nic nečekám, jenom platíme ((smích)), nic nedostáváme
()V: a vnímáš to jako negativní?
()V: vnímám to jako negativní, no
()V: myslíš, že ten stát by tady o to se měl nějak postarat?
()V: asi určitě, no
()V: a máš třeba konkrétní nějaký návrh? jak co by tady mělo fungovat?

()V: tak to nevím, ale myslím si, že třeba už i ty mateřský, to je takovej nejdiskutovanější problém, jako že fakt to je taková nízká částka, že plno lidí to řeší= nebo je to nutí, aby šli do tý práce, ale pak prostě samozřejmě jako je to na úkor těch dětí, takže možná tady v tomhle kdyby se nějak zapracovalo (.) nebo já nevím, ty jesle třeba, pro mě je to až takový řešení, že=

()V: co tam vidíš negativního?

()V: tak jako myslím si, že určitě těch pár ženskejch, který tam jako jsou asi na ty děti jako nemá moc ((není slyšet)) se jim věnovat tak, jako se jim můžeš věnovat ty nebo když teda máš nějakou tu paní na hlídání (.) my třeba když jsme byli malí, tak jsme měli jako se ségrou paní na hlídání

()V: jo? ((příjemný údiv))

()V: a to byl prostě zlatej člověk

()V: jako chůvu? takže jako

()V: no

()V: Mary Poppins? ((smích))

()V: a to byl prostě jeden z nejlepších lidí v mým životě

()V: fakt? (.) a ((není slyšet, něco v tom smyslu od kolika let měly tuto paní na hlídání))

()V: no už od mala, jako třeba už od těch dvou let

()V: hm

()V: až nějak do tý školy

()V: takže jste nechodily do školky ani?

()V: my jsme chodily do školky, ale ona třeba pro nás chodila jako odpoledne a byly jsme s ní a byla fakt jako taková dobrá duše, no

()V: stýkáte se ještě teďka?

()V: ne, už nežije

()V: aha

()V: ona už umřela, když nám bylo nějakých 9 let

()V: jo (.) a předtím třeba?

()V: jo, to jo, to vždycky když jsem třeba dostala tu špatnou známku ((smích)), tak jsem běžela za ní se schovat ((smích))

()V: a byla to známá?

()V: no to nějak mamka na doporučení zase známých ji našla a ona byla svobodná a vlastně hlídala jako děti v různých rodinách, takže jednu dobu byla u nás

()V: takže tohleden to bys třeba vítala, jako takovouhle=?

()V: no jako pokud by člověk sehnal jako někoho takovýhohle dobrýho jako jsme měly my, tak absolutně bych se tomu nějak nebránila

()V: jo

()V: protože ona fakt jako byla moc hodná a nějak jako bych řekla, že to byl fakt dobrej člověk, jeden z nejlepších, který jsem poznala, no

()V: a jako od kolika let věku toho dítěte by ses takhle jako nebála to dítě svěřit tady do tý péče?

()V: tak pokud bych věděla, že je to jako= nebo by mě to třeba nutila situace a věděla bych, že ten člověk je takhle jako schopnej, tak v podstatě jako vod mala

()V: to je třeba od=

()V: já nevím, to je třeba od toho půl roku, no

()V: v podstatě když přestaneš kojit, jako i tak třeba?

()V: asi tak třeba

()V: takže jako cítíš, že jako důležitý pro to dítě je, aby bylo s jedním= s jednou prostě osobou a není tam důležitý jako jestli je to matka nebo jestli je to ta paní?

()V: no tak já si myslím, že to je celkem= jako že si může to dítě vybudovat vztah i k člověku, kterej není třeba z rodiny

()V: hm

()V: ale pokud by byl jako branej, že je součástí ((smích)) rodiny třeba jak byla tahle naše

()V: hm jasně

()V: ((není slyšet, jedná se o zdrobnělinu křestního jména paní na hlídání)), tak jako si myslím, že to není problém

()V: hm (.) a myslíš si, že třeba by těch dětí mohlo být víc, o který se takováto paní stará? nebo=

()V: já si myslím, že by mohlo, ne zas nějaká velká školka ale=

()V: tak kolik třeba?

()V: tak třeba kdyby byly 3, 4, tak si myslím, že=

()V: a vnímala bys to třeba aji pozitivně jako pro to dítě, že=

()V: já si myslím, že jo

()V: jo?

()V: takže kdyby tady tahle možnost byla, tak třeba aji by ses ráda vrátila do práce nebo alespoň na částečnej úvazek?

()V: no tak říkám, teď jako nevím, jak to bude probíhat, ale tak jako= ale v podstatě kdybych třeba jako byla nucená nebo kdybych chtěla a měla bych nějakou takovouhle paní, tak si myslím, že by to pro mě nebyl problém

()V: jo (.) a myslíš si, že je těžký v dnešní době nějakou takovou paní sehnat? třeba pro tebe přímo

()V: myslím si, že asi je to docela těžký, v podstatě ani nevím, jak bych měla začít nebo co= jsem o tom nepřemýšlela

()V: hm

()V: ale nejradši asi bych na nějaký doporučení nějakých známech, no

()V: hm (.) a kdyby žádný doporučení pořad nepřicházelo?

()V: tak ((smích)) bych asi= bych nemohla jít do práce, no (2) tak jsou určitě nějaký agentury, ale zas bych nechtěla mít třeba nějakou holčinu jako která to dělá pro peníze

()V: jo

()V: že si to tam odsedí a nevíš nikdy, že(.) tak třeba spíš někoho takovýho bych vítala spíš někoho staršího v důchodovém věku

()V: jo

()V: nebo někoho, kdo třeba už má nějakou zkušenost s dětma

()V: hm

()V: a třeba vozila bys to dítě tam nebo by= bylo by ti jedno jestli=

()V: tak asi klidně bych ho tam vozila

()V: bylo by= jako je ti to jedno, jestli jako je to u tebe doma nebo prostě tam

()V: jo, to by mi asi bylo jedno

()V: jo (.) no a jak myslíš že Ivan by tady na to nahlížel?

()V: no, já si myslím, že podobně

()V: jo?

()V: no myslím, že by nějak se tomu nebránil

()V: a třeba myslíš, že by se bránil tomu jít na mateřskou (.) nebo ((smích)) na tu rodičovskou dovolenou?

()V: no, v podstatě měl takový krizový období jako v práci, kdy přemýšlel, že by byl třeba jako doma, že by dělal jako z domu, jenomže to je zas potom taková nejistá situace, jestli bude mít práci nebo ne

()V: jasně

()V: tak jsem říkala buď na mateřský, budeš při tom dělat a já budu chodit normálně do práce, protože taky vydělám jako dost peněz, takže jako on samozřejmě vydělává víc, ale třeba by se to nějak jako vyrovnalo s tím, že by třeba ještě něco dělal nebo kdyby sme si sehnali někoho, kdo třeba jako= kdo by tam jako= kdo by mu pomohl s hlídáním nebo s nějakýma takovýma věcmi, no ale potom se to tak nějak zase uklidnilo, takže to byly spíš jenom takový jako teorie, no

()V: jo

()V: ale jako umím si představit, že by se to i takhle dalo vyřešit

()V: jo (.) a myslíš, že na tý výchově se bude= nebo do jaký míry se bude podílet na tý výchově, jestli to budete mít rozdělený nebo jestli jak některý chlapi prostě si říkají, že až od určitého věku ((smích)) a takový to koupání a přebalování na to my nejsme a=

()V: no tak já bych ho chtěla zapojit (.) jako si zas říkám není nějaký typ, že by prostě řekl tohle není jako chlupská práce, to dělat nebudu, takže jako já si myslím jako, že se bude snažit zapojit, ale spíš jako z těch časovejch důvodů, že asi jako ta hlavní část toho dne padne ne mě a

()V: hm

()V: uvidíme, kolik von toho večer stihne, no ((smích))

()V: a bojí se něčeho třeba?

()V: ((není slyšet))si říkali ježiš, jak já to budu držet to miminko? ((smích)) nebo jak já to vykoupu

()V: von není moc jako zručnej, takže se to bude muset naučit, jsem si říkala hlavní bude asi hned vod začátku u toho být, bych byla ráda aji třeba kdyby těch 14 dnů byl se mnou jako v kuse, jako aby se trošku jako votrkal, protože když třeba ségra měla nebo tak=, tak já to mám třeba podobný, jako když jsou ty miminka úplně malinký, tak člověk jako se bojí jako, zvlášť když to není tvoje

()V: hm
 ()V: tak jako s tím nějak manipulovat, no, ale tak myslím si, že se to naučí nějak jako, že
 ()V: tak tohle je jeho ne?((smích))
 ()V: to je jeho ((důrazně)), no uvidíme ((smích))
 ()V: no ale nemá ho 9 měsíců v břiše, že jo?
 ()V: hm
 ()V: tak jo
 ()V: chtěla bys teď být dítětem v dnešní době? ((smích))
 ()V: hm, tak ani ani ne, já myslím, že jsme si to docela užily, když jsme byly malé, takže nějak nestrádám jako že bych měla pocit, že mě něco minulo, tak jako celkem to беру tak, jak to jde
 ()V: a myslíš že to mají děti těžší nebo lehčí dneska? třeba ty úplně malinký
 ()V: tak myslím si, že to mají asi jiný jako třeba teď, to tak ty předškolní tak asi jak se k tomu kterej rodič postaví, že, někdo kdo třeba radši bude budovat kariéru, tak asi ty děti potom to mají náročnější v tom, že nemají na ně rodiče tolik času, ale tak když to vidím u toho= ségra má ještě toho dvanáctiletého kluka, tak vlastně my jsme vždycky po škole vylítli ven a oni teď mají ty počítače a ty televize a
 ()V: hm
 ()V: tak je to takový jiný, no, takže to bych třeba nechtěla, aby moje dítě jako skončilo (.) člověk si říká jako že fakt ty zásady asi musí bejt že jasný, jako ten počítač tu omezenou dobu jako, ale radši ven, no nebo jako my jsme na to byli fakt zvyklí, jsme fakt přišli ze školy a jako ((není slyšet))vybiša
 ()V: máš pocit, že třeba kdybyste bydleli tady, že jako bude mít kam ven chodit to dítě jako když je maličký aji, že jako je dostatek dětských hřišť a pískovišť a různých prolízaček?
 ()V: tak já si myslím, že určitě není, jako že by to mohlo bejt lepší, jako hlavně tady v těch parkách jako, když vidíš ty psí exkrementy, tak mě to trochu točí, ale my vlastně máme tady jako na Kraví Hoře tu zahrádku, takže já spolím jako hodně na to, že si tam prostě udělám i jako pískoviště a v létě bazének a takový věci jako, že asi to hodně budeme využívat
 ()V: jo (.) a že bys tady dítě jako= že bys ho tady prostě vypustila a= až bude třeba trochu starší a nemusela mít strach?
 ()V: tak asi se tomu člověk nevyhne, protože když tady bude mít kamarády, tak bude chtít jít s nima někam ven a tak, jako vzhledem k tomu, že máme park třeba přes ulici, tak člověk ho bude muset vypustit, jako bude se s tím muset nějak jako vyrovnat, ale tak jako asi ideální to není, no
 ()V: a máš pocit, že je to zase stát, kdo tady v tomhlenctom selhává?
 ()V: myslím, že určitě, no
 ()V: hm
 ()V: protože když člověk pak slyší, že se tamhle nalejou miliony do golfového hřiště, který má být pro mládež, ale hraje tam půlka magistrátu, tak ((smích)) tak jako kdyby se za to vybuodovalo něco jiného, tak by to asi bylo lepší, no
 ()V: a třeba jako z těch tvých cest tě něco zaujalo, jako že tady ten stát= já jako ten si ty děti hýčká?
 ()V: tak líbí se mi třeba, když jsou ty parky udržovaný jako někde nebo se mi líbilo třeba ve Francii jako když jsme byli, tak vyloženě tam byly jako ty prolízačky třeba jako že dospělí se třeba v neděli sešli a měli nějaký cvičení v tom parku nebo tak
 ()V: hm
 ()V: a děcka si tam hráli a tak, tak to se mně líbilo, no
 ()V: hm
 ()V: si myslím, že to je dobrý, no, tady té záležitosti se nevěnuje nějak pozornost, což je škoda, no
 ()V: hm
 ()V: si myslím, no
 ()V: a myslíš, že tě to nějak může omezit do nějaký míry to dítě třeba i v tom, kdybys chtěla jít na večeri třeba s kamarádama nebo já nevím= třeba to dítě jako přijde ti, že je to tady běžný si to dítě vzít do tý restaurace, jako že prostě třeba některý státy, tam se to bere tak jako přirozeně, že jo, prostě mamky jako= chodí se s dětma a děti jsou vidět na ulicích ve městě ()V: hm, tak asi je to tady jako omezující v tom, že třeba se ve všech hospodách kouří, že to člověk na prstech jedny ruky spočítá, který hospody jsou nekuřácký, že jo, no takže potom třeba když máš= takhle třeba ti to ještě nevádí, když je člověk těhotnej, ale když potom jdeš jako s nějakým půlročním miminkem, tak jako prostě se koukáš na to, jak to= jako jestli se tam kouří nebo ne (.) no asi v tomhle to určitě omezující je, no
 ()V: takže máš pocit, že i to jako může pak přispívat k nějakýmu pocitu osamělosti jako?
 ()V: hm, no tak asi určitě, no (.) nebo řešit to nějakou zahrádkou, ale

()V: hm
()V: ale tohlencto nevím, no
()V: a vnímáš to taky jako chybu státu, nebo někoho jiného? nebo povědomí společnosti?
()V: povědomí společnosti (2) já si myslím, že v podstatě jde každému tady vo to, vytřískat ty prachy, takže aby se udělali hrdiny, že budou mít nekuřáckou restauraci, protože ví, že by tam nikdo nechodil nebo těch pár matek s kočárkami (.) jako vzhledem k tomu, že jsou to soukromí podnikatelé na jednu stranu je chápu, ale tak třeba by bylo dobrý udělat taky nějaký oddělení, kde se nekouří třeba, jo
()V: hm
()V: si myslím, že by to bylo dobrý, protože i lidi normální, který nejsou s dětma nebo nejsou těhotný přibejvá, který volí radši nekuřácký prostředí a=
()V: jasně, ehm
()V: za jak dlouho teda pak myslíš, že se vrátíš, že se vrátíš do práce potom nebo=
()V: no tak já bych chtěla bejt minimálně ty 3 roky jako na mateřské, s tím, že říkám pokud bych měla pocit nějakýho osamění nebo kdybich potřebovala třeba se zrealizovat, kdyby třeba ta babička byla k dispozici na nějakýho půl dne, tak třeba bych chodila na půl úvazku, docela ráda bych, aby z toho člověk úplně nevypadl, já nevím 2 x do tejdne nebo
()V: hm
()V: něco takovýho, no a pak částečně uvažuju, že bych během toho třeba měla ještě jedno miminko
()V: hm
()V: protože zase nejsou nejmladší, takže nemůžu čekat zase nějak ((smích)) dlouhou dobu jako
()V: hm
()V: ale samozřejmě teď nemůžu říct, protože to jsou nějaký moje představy, ale realita může bejt úplně jiná jako
()V: jasně
()V: a jaká myslíš, že je ideální doba mezi= jsem četla třeba takovej článek=
()V: tak já bych tak i brala= vzhledem k tomu, že se ségrou jsem o rok, tak třeba takovej i rok a půl i jako nebo dva roky, aby byli od sebe, no
()V: a chtěla bys kolik dětí teda?
()V: tak dvě asi
()V: a Ivan je z kolika, ze dvou?
()V: jo, no
()V: ty tři už ti přijde=
()V: tak v dnešní době a v našem věku (2) ale tak kdyby pak přišlo třetí, tak asi bych se tomu nějak nebránila
()V: a jinak myslíš proč v tý dnešní době, jako proč je to=
()V: no tak asi vzhledem k tomu, jako jednak k tý finanční situaci, že je to docela náročný všechno, no a taky vzhledem k tomu jako v práci jakojak to tam ((smích)) na tebe nahlíží, já myslím že je to takový komplikovanější jako
()V: jo
()V: jako myslíš, že by nahlíželi, že by si říkali třeba tak jako devět let na mateřský ((smích)) ()V: asi tak, fakt já si myslím, že určitě a myslím si, že i když třeba jako co se týče nemoci jako těch dětí a tak, že si řeknou no ježíš, má tři děti, tak to tady víc nebude než bude
()V: myslíš, že by ses mohla jako i nějak bát, jako že by tě nějak= to oni nemůžou, že jo právně tě vyhodit, ale že třeba tak nějak jako=
()V: samozřejmě, je to soukromá firma, takže si myslím, že by si cestičku jako našli
()V: jo, hm
()V: se tě zbavit šikovně ((smích))
()V: takže třeba ty dvě děti, je to teda takovej i kompromis?
()V: hm tak já si myslím, že jo
()V: a myslíš, že teda se dají dělat v dnešní době kompromisy mezi rodinou a kariérou?
()V: tak asi se částečně musí dělat, aby člověk pak mohl fungovat dál, no
()V: a kdyby teď mělas= kdybys měla tu rodinu a kariéru na takových váhách, tak co třeba, co je pro tebe větší hodnota?
()V: tak teď asi ta rodina určitě
()V: a v takový dlouhodobější perspektivě?
()V: tak taky rodina

()V: jo?
 ()V: hm, to určitě, jo
 ()V: a pro Ivana?
 ()V: taky, myslím si, že taky rodina
 ()V: jo?
 ()V: jo, že zas jako ta kariéra pro nás není nějaká důležitá, třeba jako já si myslím, že ani jeden z nás není nějaký, že by se šplhalo někam nahoru jako (.) samozřejmě, že jsme zvyklí teď na nějaký jako= na nějakou úroveň a v podstatě jako pokud bysme na ní zůstali jako, že není problém třeba ty 2, 3 děti jo
 ()V: hm
 ()V: jako mít, no
 ()V: jasně
 ()V: ale záleží, jak to bude pak do budoucna, no
 ()V: tak jo, to je všechno ((smích)), tak děkuju mockrát
 ()V: no není zač
 ()V: takže to jsme se dohodly, že to bude archivovaný na filozofický fakultě, souhlasíš s tím teda?
 ()V: ano
 ()V: aby se to použilo v mé diplomové práci popřípadě že by se to potom ještě někde použilo s tím, že to bude anonymní
 ()V: ehm
 ()V: a ještě ti nabídnu= já si vlastně teď přepíšu ten rozhovor a zanalyzuju, takže kdybys potom chtěla ten přepis a dozvědět se co jsem z toho ((není slyšet)) ((smích))
 ()V: jasně
 ()V: co jsem z toho vyanalyzovala=
 ()V: tak jo, dobře, ráda se podívám do svého nitra ((smích))
 ()V: jsem ještě zapoměla čas zaznamenat (.) tak začaly jsme v 7:10, 19:10 a teď je 20 hodin 15 (.)
 děkuju
 ()V: za málo
 ()V: tak jo, dík moc

Rozhovor č. 3 – Renáta

Čas: 55:39

V: takže, číslo rozhovoru tři, moje jméno je Petříková Lucie, místo vedení rozhovoru Brno (.) přezdívka nastávající maminky je Renata, věk dvacet dva let, středoškolské vzdělání s maturitou (.) rozhovor je vedený 23. března 2004 v kavárně Rosetta (2) takže já bych Ti tady na začátek, i jako na tu nahrávku, měla vysvětlit téma nebo říct informace o tématu toho výzkumu, to jsme vlastně spolu mluvily i po telefonu, ahhh, téma výzkumu je vnímání potřeb výchovné péče o děti, o děti do tří let nastávající matkami, to znamená jak matky, které teďkon čekají miminko, ((R: ehm)) V: vnímají výchovnou péči, to znamená, prostě toho se dotkneme, a to téma je zpracováno v rámci semináře Výzkumné projekty, což děláme ve škole, tady na fakultě v Brně a bude použito (.) ten tvůj rozhovor, záznam rozhovoru, analýza tohoto rozhovoru bude použita v rámci tohoto semináře a v rámci diplomové práce naší kolegyně, popřípadě v nějakých publikacích, které budou vydávány v rámci školy.

R: ehmm

V: anonyma, anonymita je zajištěna tím, že vlastně vystupuješ pod přezdívkou a archivováno to bude elektronicky na céděčku a pro účely školy a publikací školy (.) takže to jenom tak na ten úvod

(1)V: ((odkašlání)) tak (.) teď jsme tady, teď se tě na začátek zeptám, v jakém týdnu těhotenství ty seš? přesně.

- (2)R: přesně, dnes je úterý, jednatřicátý týden, plus dva dny
- (3)V: ehmm ((pousmání))
- (4)R: třicet jedna plus dva
- (5)V: tak to je úplně přesný (.) a současně teda tvůj rodinný stav je svobodná, nebo =
- (6)R: svobodná
- (7)V: svobodná (.) to znamená, že partner, partner nefiguruje žádný v současné chvíli
- (8)R: ne, ještě jsem ho nikde neuváděla
- (9)V: dobře, ah, takže až se budu bavit o partnerovi, můžeme se bavit o otci dítěte?
- (10)R: jasně ((se samozřejmostí v hlase))
- (11)V: kolik mu je let?
- (12)R: dvacet šest
- (13)V: nežijete spolu pravděpodobně?
- (14)R: ne
- (15)V: ah, bydlíš ve velkém městě? bydlíš v brně?
- (16)R: bydlím v Brně.
- (17)V: vzdělání jsi řekla máš vlastně to střední s maturitou?
- (18)R: ano
- (19)V: ah, a partnerovo vzdělání?
- (20)R: ehm, on nedodělal vysokou školu
- (21)V: to znamená, že má střední s maturitou (.) ty teďko pracuješ?
- (22)R: ne, ne, ne, budu na mateřské od dubna
- (23)V: a tvoje profese?
- (24)R: řízení podnikání obchodu, to znamená kanceláře, sekretářka, asistentka ředitele, původně
- (25)V: ehm a pak jsi teda dělala=
- (26)R: pak jsem dělala prodavačku textilu, ((V: ehm)), ve svatebním salonu jsem prodávala, to mě teda hrozně bavilo= byla jsem i barmanka a byla jsem teda i v oboru zaměstnaná dva roky, ((V: ehm)), jako asistentka ředitele a marketingová asistentka
- (27)V: a otec dítěte, ten dělá co?
- (28)R: to je projektant silnoproud

(29)V: takže je v současné době také zaměstnaný?

(30)R: ano, ten dělá svojí profesi

(31)V: jste věřící? jsi ty věřící?

(32)R: ne ateista, zásadní ((velmi rezolutně))

(33)V: a on?

(34)R: taky.

(35)V: také (.) já bych teďko, je to taková jako složitá otázka, ale kdyby ses měla zařadit do takové třídy, sociální, zařadila by ses do spíše takové nižší nebo nižší střední třídu nebo vyšší střední třídu nebo vyšší střední

(36)R: já bych se zařadila mezi normální třídu střední

(37)V: ehm

(38)R: ale (2) no (.) teďkon právě =

(39)V: a sama za sebe? =

(40)R: sama za sebe teď, když přijde to dítě, tak ta výplata bude samozřejmě horší, V: no, takže asi nižší

(41)V: jo

(42)R: protože jsem závislá na dávkách, budu závislá na mateřské a co přizná otec dítěte, už jsme se domluvili na dvou tisících měsíčně

(43)V: jo, dobře a tvou rodinu, tedy pravděpodobně maminku, tu by si zařadila jako do =

(44)R: to je důchodkyně ve starobním důchodu (.) takže to nevím, jaká je to třída ((směje se)) úplně normální

(45)V: a znáš i rodinu partnera?

(46)R: ano ((se samozřejmostí v hlase))

(47)V: a tu by jsi zařadila do jaké třídy?

(48)R: do vyšší střední ((bez rozmýšlení)) ano (3) to je normální rodina

(49)V: ehm (.) tvůj tatínek (.) jaký má vzdělání?

(50)R: <taťka je nějaký technik> ((V: ehm)), ale teď je teda soukromý podnikatel.

(51)V: a má střední školu nebo vysokou školu?

(52)R: já myslím, že taťka má i vejšku (2) ale teda nejsem si tím jistá, já jsem se o to nikdy nezajímala ((směje se))

(53)V: a maminka?

(54)R: mamka ne, ta byla v totalitě normální dělnice v továrně ((V:ehm)), pak přišly děti a byla v domácnosti

(55)V: takže má jenom základní školu

(56)R: to určitě

(57)V: nebo nějakou střední bez maturity?

(58)R: ne, bude mít jenom základní, hnedka ji nahnali do továrny, jo mamka nemá, mamka nemá žádnou střední

(59)V: víš o partnerových nebo o rodičích otce dítěte?

(60)R: no, vzhledem k tomu, že jeho otec je taky projektant, tak bude asi mít dodělanou tu vysokou školu a jeho maminka je kuchařka, takže, bohužel ale to nevím, jo, co maj za vzdělání konkrétně

(61)V: jo, dobře, to nevadí (.) pravděpodobně tedy vdaná jsi nebyla?

(62)R: ne, ne, ne

(63)V: to znamená, že tady můžeme přeskočit pár otázek (.) a teďkon už se dostáváme úplně k tomu rozhovoru, už to nebude takhle jakoby výslech

(64)R: ehm ((vesele))

(65)V: takže, mi už jsem se o tom trochu bavily i předtím, ale jestli můžeš i tak vlastně zopakovat co už jsi předtím říkala, okolnosti toho vlastně jak jsi vlastně otěhotněla, jaké bylo to tvoje těhotenství od začátku, jak bys ho popsala ((R+V: smích))

(66)R: takže ty chceš vědět jak jsem otěhotněla, jo? ((velmi pobaveně))

(67)V: no, spíš jaké byly ty okolnosti, než přímo jako, eh ((vesele))

(68)R: (.) no, tak jak bych začla = je to docela složitý (5) <začala jsem si vlastně s (2) otcem dítěte (3) protože jsem potřebovala se odprostit od svého, eh, vztahu, kterej nedopadl dobře po dvou letech>, ((zrychlení řeči)) takže jsem si vlastně našla milence a to byl otec dítěte když jsem se nakonec odprostila od toho vztahu, rozešli jsme se, tak jsem zjistila, že jsem těhotná, vzhledem k tomu, že jsem spolu nechodili, ale pouze jsme prostě spolu spali a ještě jsme vzpomínali na starý časy, tak jsem do toho vlítla s ním, no, zjistila jsem to, řekla jsem mu to a (.) situace je taková, že budeme společně vychovávat dítě, na tom už jsem se domluvili (.) ale žít spolu nebudem, rodinu zakládat jako brát se nebudem, bydlet spolu taky nebudeme, protože vlastně ani není kde

(69)V: ehm

(70)R: možná kdyby byla možnost, tak by to šlo, tak by nebyl proti

(71)V: vyvíjel se ten vztah nějak jinak, potom co jsi mu oznámila, že jsi těhotná? =

(72)R: přestali jsme se stýskat a přestali jsme spolu spát ((chladně, bez emocí))

(73)V: potom

(74)R: ano, potom, co se dozvěděl, že jsem těhotná, ((V: aha)), protože asi to byla pro něho velká rána (.) začli jsme se stýkat postupně, protože jsem tuto situaci museli začít řešit, že jo, není jenom tak prostě, (.)

že prostě mi prostě udělá dítě a končí veškerá komunikace, takže potom jsem se spolu začli zase vídat, začli jsme o tom mluvit a snažíme se ten vztah vyřešit nějakým způsobem tak, aby to vyhovovalo tomu dítěti, aby mělo oba rodiče (.) takže i když spolu nebudeme žít a nebudeme se brát, tak máme oba dva zájem na tom, aby dítě vyrůstalo v normální rodině vlastně takže dostane klíče od bytu, bude chodit za náma (.) jo (.) a bude se vlastně o dítě starat jak finančně tak citově (.) protože každý dítě potřebuje oba rodiče, ne jenom jednoho (.) to jsem se mu snažila vysvětlit a to pochopil, ale pravda, že =

(75)V: takže ten impuls prvotní přišel od tebe

(76)R: samozřejmě (.) samozřejmě já jsem se mu musela ozvat a musela jsem mu říct vlastně, co bych si představovala za situaci pro to svoje dítě nenarozený, aby vyrůstalo prostě v normálním prostředí (.) a toto vlastně proběhlo až asi o dva měsíce později, co se dozvěděl, že se mnou čeká dítě, protože jsem mu nechala schválně čas, aby si to trochu rozmyslel, aby si uvědomil vůbec, co se stalo a že tím pádem se mění celý jeho život

(77)V: a měli na to vliv třeba i jeho rodiče? =

(78)R: ne, ne, ne, vůbec ne, vůbec ne ((V: souběžně mluví – není rozumět)) ne, do toho nám nikdo nemluví (.) moje maminka se s tím smířila, že teda to bude takhle (.) otec se vlastně protože bydlí v Praze můj, tak neví úplnou pravdu, že nejsme spolu (.) je prostě (2) si myslím lepší, když neví všechno, protože má sám dost problémů a navíc, tohle to není situace, že bych byla úplně opuštěná, sama, jo? takže (2) vlastně moji rodiče to vzali jako fakt, protože holt život je takovej, stávaj se věci nečekány, který musej řešit a kterých se nemůžeš zbavit, musíš za ně převzít odpovědnost (.) no a jeho rodiče to zatím nevědí ((smích)), V: aha, ještě neměl tu odvalu jim to říct =

(79)V: a tlačila jsi na něj jako, že bys to chtěla =

(80)R: já jsem na něj tlačila v průběhu těhotenství ((rozvážně)) V: ano, chtěla jsem aby jim to oznámil, slíbil mi, že jim to řekne, ale nebudu do toho zasahovat (.) stejně to neutají, všichni už to vědí (.) jako přátelé, jeho sestra to ví (.) vlastně jedinej před kým se to zatím tají jsou rodiče, ale to stejně praskne a on to bude muset říct a já si myslím, podle jeho povahy a tak co ho znám, že on čeká až se to dítě prostě narodí (.) a asi jim ho rovnou donese ukázat, když už s tím tak dlouho čekal, jo (.) toto je můj názor, protože takhle to má naplánovaný, protože teď neví, jak by to řekl a jak by vysvětlil, že vlastně do teďka jim to tajil, jo

(81)V: takže on bydlí v Brně také?

(82)R: ano, on bydlí taky u rodičů

(83)V: a nebojí se on, třeba že tebe rodiče potkají někde takhle těhotnou?

(84)R: to si nemyslím (2) to myslím, že se takhle nepotkáme určitě, ale (2) prostě (.) samozřejmě jim to bude muset říct, že jo (.) ať si najde tu správnou chvíli on (.) já to nechám na něm (3) mrzí mě to, dokonce jednu chvíli jsem z toho byla moc smutná a uráželo mě to, ale když se nad tím tak zamyslíš tak ať si to ať si to vyřeší tady toto ve své rodině, jo (.) protože prostě babička dědeček to bude, ať chce nebo ne (.) já si myslím, že má strach z reakce svého otce, protože mu řekne: seš blbej, starej se anebo běž a ožeň se a on toto nechce no, on chce být ještě svobodnej, takže myslím, že má (.) protože samozřejmě byl vyrůstal v normální rodině, představoval si to taky trochu jinak takže si myslím, že mu to prostě ještě pořádně nedocvaklo

(85)V: kolik mu je let?

(86)R: dvacet šest

(87)V: a žije teda s rodiči

(88)R: pořád bydlí u rodičů ano

(89)V: ale pracuje (.) normálně?

(90)R: ano

(91)V: vzpomeneš si ještě nebo jak bys charakterizovala, jak jsi byla sama vychovávána jako děčko?

(92)R: no, vzpomenu, no ((smích))

(93)V: ((není rozumět)) byli tví rodiče spíše autoritativní nebo ti všechno dovolili

(94)R: ((rozvázně)) no ne, autoritativní byl můj táta (.) a to hodně – to já mám po něm (2) ale maminka je velice svobodomyšlný člověk a ta mi vůbec do ničeho nikdy nemluvila nechala mě tak jako samotnou a udělala dobře ((smích)) naše, ještě když jsem bydlela s obouma rodiči, tak pátrám=

(95)V: to bylo do jaké doby?

(96)R: to bylo tak do páté třídy základní školy, ještě než se naši rozvedli, tak si vzpomínám, že to nebylo tak až moc dobrý doma, protože naši se hádali z toho důvodu, že maminka je o sedmáct let starší než můj otec, V: aha, jo (.) a tam neklapal věkové rozdíl, a vlastně mamka si mého tátu vzala jenom proto, že moje starší sestře, že moje starší sestra mu začala říkat tati, její otec totiž se zabil na motorce, když se narodila (.) takže mamka hledala tátu pro (.) mojí sestru vlastně malinkou tehdy (1) ah a našla takového tátu (.) vzali se (.) jenom proto, že mu ségra začla říkat táta >jako malá holčička, když jí byli asi tři roky< no, ale protože moje mamka byla dlouho strašně krásná do pozdního věku, tak vlastně našla si mého tátu, borca, kterej byl ještě na vojně, o sedmáct let mladší, byl to vlastně takovej puberťák, kterej když potom dospíval a vyrůstal a zjistil, že má rodinu s dvěma dětma, pak jsem se já narodila, že jo, tak chtěl jezdit na hory, protože byl velký sportovec (.) závodně plaval, závodně běhal, Velkou Kunratickou, jezdil na kole (.)takže on=

(97)V: dohromady jste jezdili, i děti?=
=

(98)R: taky, taky, všechno mě naučil taťka, co se plavání týče, sportu a takhle, vždycky on mě vedl ke sportu ale von takhle pouze utíkal z rodiny, jo, protože mamka prostě je o těch sedmáct let starší, že si už to představovala asi trochu jinak a tak vznikali hádky kvůli tomu prostě, že táta potřebuje vybavení na hory, jo, horolezecký potřeby a tak dál a bylo to strašně drahý a nedával mamce peníze, protože to byl mladej zobák, že jo, kterej přemýšlel úplně jinak a o rodinu se potom přestal starat, když jako jsem se narodila, jo (.) takže to dopadlo rozvodem (.) vzhledem k tomu, že si nerozuměli vlastně no

(99)V: ale říkala jsi, že třeba taťka tě nějakým jiným způsobem vychovával jinak než mamka jako tehda a jak se to změnilo po tom rozvodu? ((hovoří V+R nesrozumitelné asi dvě vteřiny)) jaké to bylo potom (.) jaké slovo měl tatínek ve výchově potom?=
=

(100)R: potom, po rozvodu samozřejmě vůbec žádný, že jo (.) taťka neměl žádný slovo po rozvodu, protože mi jsme se do roka na to odstěhovali s mamkou do Brna, za její rodinou vlastně a už za jejími staršími dcerami (2) no a vychovával mě (.) si myslím dobře, i když byl mladej (2) říkám byl autoritativnější než mamka (2) no ale jinak jako (.) to dětství s rodiči s oběma nebylo slavný >protože opravdu hádek bylo dost, pamatuju si to jako malá holka<

(101)V: pak si teda říkala, že tu výchovu jsi měla spíš takovou volnější (.) od maminky=
=

(102)R: potom už jsem měla od maminky volnější, to už jsme byly v Brně, to už jsem potom šla do puberty později, že jo=
=

(103)V: a jak probíhala puberta?

(104)R: je, bouřlivě ((V+R smích))

(105)V: co to znamená bouřlivě?

(106)R: různý zábavy (.) kouření, pití, že jo (.) tak jako asi každé druhy

(107)V: byla si spíš jako holka taková do rodiny nebo spíš jsi byla s kamarády

(108)R: ne, ne, ne, já jsem spíš byla s kamarádama, vždycky jsem měla starší přátele, většinou kluky, že jo, eh, (2) myslím si, že tadytadlecta volnost, co mě vlastně mamka dala, že jsem potom chodila za školu (.) tak mi k něčemu byla (.) protože se dokážu postavit i k dnešní realitě díky tomu jo, (.) že, že vlastně (.) takhle, no vona pozor mě nenechávala samotnou jako nebo něco, to v žádném případě, ale nic mi nezakazovala (.) já jsem nikdy nezažila zákaz nějaký televize, vycházek, či čeho, já nevím kýho čeho (.) toto ne jako (.) mohla jsem chodit domů později než ostatní děti, protože mamka věděla, že prostě přijdu a že jsem samostatná, já jsem nechtěla ani doma být, protože, co bych tam dělala, byla jsem (.) už i v povaze mám takovou tu svobodomyšlnost po mamce, jo a i ona tak byla vychovávána, na vesnici, lítala po splavech a já nevím kde (.) tak tak prostě dala tu volnost mně, protože každé člověk ji potřebuje

(109)V: když se třeba mamka dozvěděla, že jsi začala třeba kouřit, vadilo jí to nějak?

(110)R: hrozně, hrozně, mamka nikdy nekouřila=

(111)V: to nebylo tedy úplně volnomyšlenkářský=

(112)R: no to ne, já jsem to tajila (.) úspěšně ((V+R smích)) ale samozřejmě, doteďka mi nadává (.) jo že kouřím, nebo že jsem kdy začla kouřit (.) ale je fakt, že když jsem byla ještě malá holka tak jsem hodně sportovala, takže to byly opravdu puberťácký záchvěvy tadytadlety cigarety a alkohol, já jsem dlouho sportovala hodně a závodně jsem běhala=

(113)V: běhala jsi tedy jako atletiku jsi dělala?=
(114)R: atletiku jsem dělala.

(114)R: atletiku jsem dělala.

(115)V: na základní nebo i na střední škole?

(116)R: na střední potom už ne, to už bylo to bouřlivější období, no ((smích))

(117)V: měla jsi ještě nějakého koníčka zajímavého (.) nebo sport byl ten hlavní?

(118)R: hlavní byl ten sport (.) a já jsem k tomu měla ještě (.) hlavně teda ruční kreativní práce, co bylo doma potřeba opravit, udělat, zabít hřebík to jsem dělala já ((smích))

(119)V: a co ty ženské práce?=
(120)R: to taky (.) vyšívání ne, ale šití, to mě vždycky strašně bavilo (.) taky jsem hodně kreslila

(120)R: to taky (.) vyšívání ne, ale šití, to mě vždycky strašně bavilo (.) taky jsem hodně kreslila

(121)V: a byla jsi maminkou třeba k těm ručním pracem, neb sama jsi se k tomu dostala?

(122)R: já jsem sama, ale co viděla, že mě baví, tak mě v tom podporovala

(123)V: takže, když třeba takhle se koukneš zpátky na to, jak vypadala ta tvoje výchova, tak (.) souhlasíš s tím, jak tě rodiče vychovávali? Nebo jsi měla nějaké?=
(124)R: ano, určitě (.) neměla bych žádné námitky, myslím, že to bylo skvělé až na to, že teda ta rodina byla neúplná, což mi chybělo jako dítěti (2) a proto bych nechtěla, aby tak dopadlo moje dítě

(124)R: ano, určitě (.) neměla bych žádné námitky, myslím, že to bylo skvělé až na to, že teda ta rodina byla neúplná, což mi chybělo jako dítěti (2) a proto bych nechtěla, aby tak dopadlo moje dítě

(125)V: a jaký byl pro tebe vztah k tvému tatínkovi, který byl vlastně v Praze?

(126)R: tím, že jsme se odstěhovali, vlastně on začínal v té době podnikat, jo >což já jsem byla v té páte třídě, zrovna si založil stavební firmu, kterou má do dneška< a ten si žije na velice dobrý úrovni teďko (.) a tím že byl potom podnikatelem, tak bohužel neměl čas (.) ani možnost (.) za mnou jezdit do Brna, to znamená, že já jsem se s ním stýkala vždycky jednou za rok v létě, třeba jsme jeli na chalupu, kde vyrůstal ((V: ehm)) do Frenštátu pod Radhoštěm a tam jsme s ním trávili prázdniny(.) jo nebo měsíc třeba (.) jo tenkrát (.) takže (.) já jsem ho vlastně viděla jednou do roka na delší dobu, protože opravdu ta možnost nebyla a teďko jak jsem starší, tak tam jezdím, čím dál víc, jo (.) taťka už je znovu ženatý a já si velice dobře rozumím s jeho ženou, která je vlastně moje starší sestra, dá se říct kamarádka, přítelkyně, takže tam jezdím teďkon častěji a co jsme si takhle povídali o tom našem odloučení od nás dvou, tak jsme dospěli k názoru, že já mu to opravdu nemůžu vyčítat, protože jsem pochopila, že neměl tu možnost, i když jako dítě jsem byla našťvaná, že za mnou nejedí (.) jo (.) ale teďko, co jsem rozum brala, tak mně dochází, že vlastně to opravdu můj táta vždycky bude a kdykoliv budu potřebovat, můžu zajet ((V: ehm)), můžu se s ním spojit, pomůže mi

(127)V: ehm (.) takhle kdybys vzala svůj život do současné doby, jaký okamžiky ve tvém životě bys označila za klíčové, co tě nejvíc ovlivnilo (.) ((tváří se nechápavě)) třeba já nevím (.) mě ovlivnilo to, že jsem nastoupila na nějakou školu a tam jsem se potkala s nějakýma lidma nebo naopak, ja nevím, že se narodila sestra a takové ty věci, co tě asi nejvíc ovlivnilo v životě?

(128)R: ((chvíli přemýšlí)) no (.) těch bylo určitě víc (2) ehh protože můj život je jedno, jedno takový velký překvapení, pořád se něco děje (.) a (.) <to první asi zásadní bylo opravdu> rozvod těch rodičů, kdy jsem vlastně trpěla tím, že jsem o toho jednoho prostě přišla a změna prostředí tím, že jsme se odstěhovali do Brna (2) protože jsem přijela prostě do místa, kde jsem nikoho neznala, ehh, navíc z Prahy do Brna to je jako (2) ehh zařazení do společnosti velice těžký, protože už (.) v té době děti byly vedeny k tomu, že Pražáci (.) cajzli, prostě nemě nemaj je rádi jo, takže já jsem si musela to svoje (.) ten svůj post trochu vybudovat jako za delší dobu

(129)V: a podařilo se to teda nakonec?

(130)R: podařilo se to (.) a pak mě měli všichni rádi ((směje se)) přátel teda z té doby mám stále dost, jo (.) zůstali mi hlavně z té základní školy teda to musím říct (.) takže to byl ten největší zlom vlastně v tom mojem životě, že já jako malá holka jsem se musela přizpůsobovat tady těmto věcem (2) pro dítě si myslím, že dost náročný a potom to (2) bylo (3) jako další další zlom cítím asi úmrtí mého pejska, na kterého jsem byla vázaná strašně moc (.) a jako malý dítě, mi bylo asi osm (2) když jsem o něj přišla, tak (.) je fakt, že tuto dobu si moc nepamatuju protože jenom tak z vyprávění mamky vim, že jsem se zamykala dva roky v pokoji a s nikým jsem nechtěla mluvit (.) takže tak jsem si asi tak (.) vybudovala nějakou (.) si to myslím v tom pokoji, ehh, introvertní trochu přístup k světu (.) jo (.) protože to byla pro mě hrozná rána citová, protože s tou malou myslím, no a jinak zlomy určitě potom, já nevím, první partneri a zklamání životní (V: ehm) no a těch bylo víc samozřejmě (.) měla jsem víc partnerů, ale vždycky dlouholetý vztahy (.) vlastně už od šestnácti let, od patnácti let už jsem měla přítele, s kterým jsem chodila tři roky (.) a (.) to nedopadlo, protože vlastně to jsou roky, kdy si člověk ten život trochu idealizuje a představuje si, jak by to mělo být a i ten vztah k tomu partnerovi a různé plány do života, no a potom přišel ten zlom, kdy vlastně rozchod, že jo, po tak dlouhé době vztah v mladém věku (.) a to byla první rána, ehh, zklamání životem (.) a postupně ty vztahy byly taky dvouroční, už jenom dva myslím (2) ehh (.) jeden roční, jeden dvouroční a (.) taky nedopadly dobře, ale už to nebyla taková rána jako ten první, už se ten už jsem ten jako člověk dokázala prostě víc tomu přizpůsobit.

(131)V: jako investovala jsi do vztahu hodně?

(132)R: tak, tak ((V mluví asi dvě sekundy – nejde rozumět)) ale to se stane každému a tím si musí projít každé, to je úplně normální ((V: hmm)), jo ale jsou to prostě velké životní rány, s kterými nepočítáš, který prostě si trochu řádk zamýšlíš jinak než by měly být

(149)V: ale v současné době nežijete=

(150)R: ne=

(151)V: ale uvažujete o tom?

(152)R: no, říkal (.) takhle, když se nad tím zamyslim a takhle, když jsem mu trošku promlouvala do duše, ať neutíká, nezavírá se prostě (1) do nějaké té díry pod ten kámen, jako to maj raci ve zvyku (2) tak došlo došlo i na tohle téma budoucnosti a on naznal, že mám pravdu v tom, že by bylo opravdu lepší, kdyby nechodil si dítě pučovat jako hračku jako věc ((V:ehm)), třeba i danou soudem, občas a tak to v žádným případě, takže se jednoduše domluvíme (.) takže naznal, že mám pravdu v tom, že by bylo lepší, kdyby za náma chodil opravdu jako otec do rodiny (1) jo (2) a neřikám hraní na rodinu, ale prostě chovat se tak, když by chtěl s dítětem někam jet (2) až bude třeba starší (2) na chatu, na hory nebo cokoliv, takže nepojede on, dítě a jeho milenka, ale pojedeme všichni tři (.) to naznal mně sám, že mám pravdu v tadytom, že tak by to mělo být

(153)V: tobě by to nevadilo?

(154)R: mně by to nevadilo (.) protože já bych si to představovala tak, že když už nebudeme partneři, tak budeme přátelé (.) a budem muset společně vychovávat dítě

(155)V: vy jste spolu někdy žili?

(156)R: jsme spolu ten rok byli, ano, ten rok=

(157)V: a jak to probíhalo to soužití, jako bez problémů?

(158)R: absolutně bez problémů, to je právě jeden (.) z mála chlapů, s kterými já jsem žila a byla, chodila (.) s kterými jsem nikdy neměla, s kterým jsem neměla nikdy žádné konflikty, žádné hádky, protože ja si myslím, že povahově k sobě velice dobře patříme, ehh padneme, proto říkám, že jsme se takhle domluvili jako přátelé, jo

(159)V: kolik vám bylo, když jste spolu žili?

(160) R: ehh, ježiš...

(161)V: tak alespoň přibližně...

(162)R: počkej já to spočítám teď je mi dvacet dva (.) před sedmi lety mi bylo devatenáct (2) bylo mi osmnáct (2) konec sedmnáctého roku (.) osmnáct, no

(163)V: takže můžeš jako říct, že jste třeba spolu neměli žádné konflikty, které=

(164)R: neměli jsme spolu vůbec žádné konflikty, proto říkám, že mi nevím ani jeden, proč jsme se vlastně rozešli, protože mi jsme se nepohádali (.) ehh tam se stal jenom malej incident - já jsem si nerozuměla s jeho kamarádem, s kterým jsem se pohádala (.) a on je byl na něm v té době docela závislý, jo že to byl jeho vlastně jedinej přítel, chlap, jo (.) a on ho tak trošku ovládal a mně to strašně vadilo (.) takže tam možná bylo to, že pokud on mu začal na něho tlačit, že jsem mu prostě, já jsem si s ním nepadla do oka, tak asi na to trošku vzal ohled a prostě jsme si přestali volat a tím jsme se rozešli (.) my jsem se spolu vlastně kvůli ničemu přestali stýkat, jo proto jsme taky, když jsme se teďko po těch třech letech potkali, dali vlastně zpátky dohromady (.) protože asi v tom svém životě potom, co jsme se rozešli jsme zjistili, že si vlastně chybíme (2) tak bych to viděla já (.) možná se pletu, ale myslím si, že to tak je

(165)V: A co tvý rodiče, nebo pravděpodobně teda maminka, co si ona myslím o něm, nebo co si o něm myslela (.) a nebo i teď (.) jak se to odvíjelo?

(166)R: ((s úsměvem)) moje maminka si upřímně o něm myslí, že je to trošku podivín, protože není schopná pochopit (1) že (2) že to ještě neřekl rodičům (1) a není (.) jako (.) není (2) prostě moje mamka nechápe to (1) že (1) on to bere tak zatím jako (2) prostě jo bude dítě, budu se starat (.) a tím to hasne, jo

(167)V: takže byl tam vztah předtím než ty jsi vlastně byla těhotná to vlastně nevěděla, že jste spolu se vlastně stýkali, ale tehdy, když jste spolu chodili ten rok (1) říkám to správně? (R: no) tak maminka ho brala jak?

(168)R: ona ho měla ráda

(169)V: jo?

(170)R: ona mu hned dala vymalovat byt a tak dále (2) hmm, mamka ho brala úplně normálně jako mého partnera, no

(171)V: takže si myslíš teďkon, že je spíš problém v tom, ne jaký je, ale jak se staví teda k tomu těhotenství=

(172)R: ano, jak se staví k tomu těhotenství, ano (2) to jí trochu vadí, že prostě ona asi čekala, že tam bude každej den vyzvánět a že ((není rozumět)) není to tak a že není schopná to trošku pobrat, ale my jsme se prostě domluvili jako dva lidi (.) který se nechťej soudit, jo, který prostě (.) chtějí (.) to dítě zabezpečit společně normálně mu vytvořit nějaký prostředí, s tím, že to bude těžší, protože, ahhh se vlastně nemilujeme, nežijeme spolu, nejsme manželé, jo

(173)V: a co tvůj tatínek – zná ho?

(174)R: taťka ho nezná

(175)V: nezná ho vůbec?

(176)R: ne

(177)V: a ty znáš jeho rodiče?

(178)R: ten rok, co jsme byli spolu, jsem je znala dobře ano

(179)V: a jaký máte vztah spolu (.) nebo jaký jste měli vztah?=
(180)R: vždycky dobrej, vždycky dobrej

(181)V: a jaký máte teď?

(182)R: já jsem je neviděla

(183)V: takže oni vlastně nevědí o tom=

(184)R: ne=

(185)V: že jste spolu vlastně chodili, potom co jste spolu chodili ten rok?

(186)R: ne, oni nevědí, že vlastně on je se mnou teďkon v kontaktu (.) protože oni si myslí, že to byl vztah, kterej skončil a tím to vlastně haslo, jo (-) takže oni teďko vlastně si myslim nevědí, že mi se spolu bavíme, stýkáme, že máme tady tento problém ((smích))

(187)V: a zná se tvoje maminka s těmi rodiči?

(188)R: ne, nezná (.) hmhm nikdy je neviděla, ne (2) nebylo třeba

(189)V: když se zamyslíš nad tím, že za měsíc jsi říkala, že už vlastně budeš mít miminko, tak jak se změní tvůj život po tom, co se ti narodí?

(190)R: no, určitě razantně

(191)V: v jakym smyslu?

(192)R: no (3) počítám s tím, že prostě budu se muset starat, no (2) to už teďko dělám, už se chystám (1)psychicky se na to připravuju

(193)V: a do porodu bude nějaká velká změna?

(194)R: myslím si, že ne (2) zatím, až po

(195)V: tak jaká změna by mohla přijít po porodu (.) jak to plánujete, budeš žít u maminky ne=

(196)R: ja budu, zůstanu tam, kde jsem, budu bydlet s mamkou (3) no (2) a budu se starat o miminko, no, ja nevím, co bych na to řekla ((úsměv)) jako já jsem ještě dítě neměla, já nevím jaký to je, já na to teprve přijdu

(197)V: a jaký to je bejt těhotná (.) jak máš čas sama na sebe třeba na svy zájmy?

(198)R: no na sebe mám času teďko hodně (1) ale taky mám hodně toho zařizování, vyřizování, běhání po úřadech a tak dále (2) takže to není, že bych doma se válela v posteli (2) je to (.) těhotenství je zvláštní (.) jsem hrozně ráda, že jsem to mohla prožít, protože bych to přála každému (.) akorát mě někdy mrzelo, že jsem byla sama, kdy jsem nemusela, jo (.) v tom těhotenství

(199)V: a kdy třeba?

(200)R: no, když jsem zrovna třeba neměla někoho, kdo by mě trošku psychicky podržel, protože samozřejmě z tý mojí situace nejsem až úplně psychicky v pořádku

(201)V: a kdo je ten hlavní za kým jdeš, když nejseš=

(202)R: ((bez rozmýšlení)) moje sestra, jednoznačně ségra

(203)V: o kolik je starší?

(204)R: o sedm let (3) takže vždycky ségra (.) aj ta mamka, no

(205)V: takže mamka jako dá se říct se na ní můžeš obrátit, když máš nějaký problém=

(206)R: ehm=

(207)V: ale při nějakých zásadních věcech zůstáváš sama=

(208)R: tak přesně, se cítím sama, protože není tady prostě ten partner (.) kterýmu (.) bych mohla svěřit všechno, že jo nebo kterej by mě, prostě psychicky podržel, jo

(209)V: a pracovala jsi v průběhu těhotenství?

(210)R: ne, ne, ne, ne, ne

(211)V: ty jsi byla nezaměstnaná?

(212)R: já mateřskou budu mít teprve od dubna (.) to se zařizuje až ke konci=

(213)V: momentálně jseš tedy vedená jako nezaměstnaná.

(214)R: teď jsem vedená jako nezaměstnaná a vlastně vyplácí mi podporu magistrát

(215)V: byla jsi nezaměstnaná v celém průběhu těhotenství?

(216)R: byla jsem na pracáku, ano, ano (.) á čtyři měsíce asi

(217)V: a máš teda nějaký zdroj příjmu (.) ty jsi mi třeba říkala po telefonu, že budeš někoho stříhat

(218)R: ne, ne, to byl kámoš, kterej hraje paintball, tak mě poprosil o recesi ((směje se))

(219)V: jo tak ((smích))

(220)R: ale, nemám teďko žádný zdroj příjmu, ne (.) jsem právě na sociálních dávkách

(221)V: hm. A myslíš jako teďko jak si těhotná vyživáš z toho dobře nebo tě podporuje třeba finančně i trochu maminka nebo tatínek ((zbytek není slyšet))

(222)R: ne, není to slavný ty dávky myslím si by měly být trošku větší, ale zase to není tak hrozný, aby se to nedalo utáhnout (1) otec dítěte mi taky pomáhá, protože je to ze zákona jeho povinnost a já bych ho mohla žalovat, kdyby mně nepřispěl, takže (.) ten mi přispívá dva tisíce měsíčně plus to, co mám od magistrátu (2) a to už se dá, kdyby mně nedávali, to by bylo hodně těžký, ale on byl měl z toho problémy, jo takže (.) jsme se domluvili zase sami bez úřadů jo

(223)V: a teďka jako bydlíš u maminky, to je vlastní byt, tam máš vlastní pokoj nebo=

(224)R: ano, je to veliký byt, je to teda dva plus jedna, ale je to osmdesát asi osm metrů čtverečních, takže oba dva pokoje jsou strašně veliký, kuchyň zvlášť, velká chodba a záchod taky zvlášť od koupelny (.) s balkonem

(225)V: ehm (.) a bydlí tam ještě sestra?

(226)R: ne, nebydlí, ne, ta bydlí u přítele

(227)V: dobře tak teda bydlíš sama s maminkou teda

(228)R: ano

(229)V: a co zdraví. eh (.) jsi zdravá a miminko, říkáš, že snad je také zdravé (.) těhotenství probíhá normálně? máš nějaký problémy?=
=

(230)R: já jsem naštěstí jeden jedna z mála maminek, který (.) neměly vůbec žádný problémy ani zvracení v prvních třech měsících těhotenství, ehh, ani žádný přepady, slabosti, anebo pocení jo vůbec nic jako takovýho (.) jediný, co se mě na tom těhotenství nelíbí je častý močení, teda (.) protože tomu nezabráníš, ale to není žádný problém a co teda je takhle v posledních dvou měsících tak trpím nespavostí, jo (.) v noci prostě nemůžu usnout, dítě hodně kope (.) a to není jenom tím kopáním, i když je v klidu prostě, ahh, nemůžu usnout no ale to má většina maminek

(231)V: a chodíš na nějaké takové ty kurzy přípravy na porod nebo=

(232)R: tedko jdu na první právě zítra ve středu (.) mám první to školení maminek (.) možná už jsme měla chodit dávno, ale doktorka lékařka mi přiznala, že na mě trošku zapomněla (.) takže mi to nenavrhl, takže já nestihnu všech deset sezení, nebo kolik jich má být (.) stihnu asi polovinu, tak ale já myslím, že to zvládnu

(233)V: a sama si studoval nějaké materiály o těhotenství nebo=

(234)R: četla jsem si pár brožurek takových (1) co tam píšou všechno je pravda (2) až na to, že ty problémy ((nerozumím slovo)) opravdu nemám, jo (.) nějaký bolesti hlavy, něčeho prostě záchvaty ne

(235)V: takže na porod jsi připravena tímto způsobem, ale jak se připravuješ na to, že přijde nový človíček o kterého se budeš muset starat?

(236)R: no na to se připravuju řádně (.) já musím k tomu přizpůsobit byt samozřejmě jo (.) eh, nakoupit různé věci, který bych dřív mě ani nenapadly, že budu potřebovat (.) to není jenom zařizování pro miminko, ale i pro sebe po porodu, jo (.) různé prostě kosmetický přípravky, vitamíny a takovýhle věci (.) je to strašně drahý dneska (V: ehm) (2) jo a hlavně teda přizpůsobit byt a prostředí tomu, že tam bude dítě (1) jo to znamená, eh, dokoupení nějakýho nábytku, abych měla kam dávat věci, ((není rozumět asi tři slova)) žehlící prkno budu potřebovat, že jo (.) protože to stojí dneska peníze (.) no a hlavně se na to připravuju psychicky

(237)V: ((smích)) úspěšně?

(238)R: doufám, no ((smích))

(239)V: a jak jsme se na začátku úplně bavili o té výchově, jak tě vychovávali rodiče, jak si tak představuješ, že by se vychovávala svoje dítě jakou máš jako=

(240)R: no (.) já rozhodně (.) já jsem typ spíš, ehh, přísnější jo to znamená, že já nebudu jak ta maminka moje (.) eh v žádným případě ((smích)), ale já budu spíš jako ten můj razantní taťka (.) ale takhle bych chtěla říct, co se týče výchovy dítěte (2) v žádným případě (2) nechci, aby bylo to dítě rozmazlený (2) já jsem zásadně proti tomu rozmazlování (.) malých dětí, šišláním na ně a tak dále a tak podobně (1) protože potom mají i problémy s řečí a tak dále a tak dále (.) takže pokud bude dítě nějak fňukat nebo něco, no tak řeknu prostě: běž se vyfňukat a až se uklidíš tak přijď, jo (.) rozhodně nebudu (2) ehh (1) dítěti přikazovat něco, co to nechce dělat, takže budu >přísná, ale vlídná< (V: ehm) asi tak

(241)V: ehh, ještě jsem se chtěla zeptat (3) kdyby si teda měla zhodnotit, co je nejdůležitější pro děcko, aby se dobře vyvíjelo nebo aby mělo dobrý život? co to dítě nejvíc potřebuje?

(242)R: co dítě... jako od začátku úplně?

(243)V: ehm, hlavně ty první roky=

(244)R: no určitě potřebuje lásku

(245)R: ty první roky, jo (2) zásadně >lásku, bezpečí a pocit jistoty< (V: ehm) (.) a samozřejmě oba rodiče

(246)V: když třeba sleduješ maminky, jak se chovají ke svým dětem na ulici (.) co tě nejvíc dokáže jakoby vytočit nebo naštvat z toho, co ta maminka dělá (.) jaká vlastnost taková, co ty maminky dělají=

(247)R: mě vytáčí právě to rozmazlování, co vidím na ulicích (.) prostě dítě má být vedeno určitým řádem, protože malé dítě potřebuje jakousi autoritu a někoho, kdo mu řekne, co může a co nemůže a bohužel vidím, že dnešní mladé maminky tuto situaci nezvládají (.) a dítě si všechno buď vydupe nebo vybrečí a (1) potom je zbytečně bito, že jo (2) a co je další, tak mě vytáčí, že nachávají dítě samotné (1) anebo prostě nedávají mu tu péči, kterou by mu dávat měli, ale to se týká spíš těch těch mladých maminek, který jsou taky samy (.) asi (.) a nemají ehh partnera, který by třeba dítě pohlídal, ale dávají babičce, dědečkovi a

potom ta výchova podle toho vypadá, že dítě neví, co může a nemůže (.) a jaksi nemá jasno v tom, co je správný a co je špatný

(248)V: takže jak by sis představovala tu ideální výchovu dítěte, jako chtěla bys ho vychovávat zejména ty nebo=

(249)R: ne, zásadně by měli vychovávat oba dva, ale měli by se domluvit ty rodiče na tom, že když něco řekne už jednou jeden rodič, tak ten druhý nesmí tu autoritu prostě zrušit tím teda, že top buď povolí, nebo zakáže naopak (.) prostě udělat to rozhodnutí opačný než ten partner druhý

(250)V: dokážeš si teď kon jakou pomoc, nebo kdybys potřebovala nějakou pomoc třeba od našeho státu až se ti narodí dítě a jaký typ pomoci by jsi potřebovala?

(251)R: jako? ((nechápe))

(252)V: nějakou pomoc, kterou by ti byl schopen nabídnout stát (.) dejme tomu, kdyby si potřebovala nějaké zařízení, do kterého by si mohla dát děti nebo, že by jsi potřebovala pomoc nebo=

(253)R: jo, takhle (3) nad tímhle jsem nepřemýšlela, protože jen tak ti někdo dneska něco zadarmo nedá, ale určitě bych potřebo= co bych potřebovala, prostě (.) já nevím (.) určitě kvalitnější (3) určitě kvalitnější přístup učitele k dítěti ve školách (.) měli by být více kvalifikovaní a více (.) hlavně více (.) jako psychi= psychologicky školení (V. eh) jo, to je tak jediný, a samozřejmě peníze jsou potřeba, pokud je matka sama, tak by opravdu měla dostávat větší příspěvky a nespíhat na to, že jí bude doplácet všechno otec, protože u některých lidí (.) u některých rozpadlých takhle tímto způsobem rodič (.) rodin teda, eh (.) si myslím, že ty otcové jsou tak nezodpovědní, nedokážou si představit, co ta matka sama musí s tím dítětem všechno zařídit (.) určitě si to nedokážou představit, protože v tom nejsou (.) pokud se toto stane, tak si myslím, že tam by rozhodně takovým maminkám opuštěným měl stát finančně pomáhat, protože oni sami nedají, když nemusí (.) jo (.) oni dají to co jim třeba soud přikne, ale žádnou další pomoc odmítnou jí a patnáct set jako je málo, jo (.) pro to mimino (2) i pro dítě starší=

(254)V: myslíš, že v dnešní době je jako dobrý být malým děckem nebo přivést na svět malé děcko, když se podíváš na situaci já nevím třeba tady u nás v Čechách nebo vůbec ve světě (.) myslíš si jako, že je to dobrá doba pro dítě?

(255)R: no, to je docela častá otázka, takže každý na ní odpovídá samozřejmě, že to není dobrá doba, ale, ehh (.) zaprvé, tohleto je věc, která se nedá ovlivnit, protože prostě sex tady byl a bude vždycky (.) rozmnožovací pud taky (.) a (.) jestli nad tím někdo přemýšlí takhle tak potom, tak ať si lidé uvědomí, jestli teda chtějí vymřít nebo nechtějí, prostě někdo se rozmnožovat musí (1), jo a že je špatná doba, to uznávám (2) ale žádná doba není tak dobrá, aby do ní mohl někdo přivést dítě

(256)V: teď kdyby sis jako sama mohla představit, kdybys teďko byla dítětem, vadilo by ti být dítětem v dnešní době?

(257)R: nevadilo, já bych chtěla být dítě

(258)V: já bych taky chtěla být dítětem (.) a takhle když narodí se ti děťátko a budeš potřebovat pomoc, kdo, na koho se budeš moct obrátit?

(259)R: určitě na otce

(260)V: na otce dítěte?

(261)R: ano

(262)V: on je jediný nebo=

(263)R: no, samozřejmě otec, moje rodina, to je úplně evidentně jasný (.) ty mně pomůžou vždycky

(264)V: koho tím myslíš, když říkáš tvoji rodinu?

(265)R: no, sestra a mamka (.) ty jsou mi nejbliž tedko, no a vždycky byly teda (.) sestra, mamka, co se týče hlídání nebo takhlen, když budu potřebovat, tak ti nejbližší, ale i ten otec (.) protože samozřejmě on se bude chtít s dítětem vídat a bude tam chodit právě, protože mi to říkal (2) možná by byl smutnej, kdybych mu občas neřekla, aby, že něco potřebuju (.) právě naopak, já už teď ho potřebuju (.) potřebuju složit si nábytek, co jsem si koupila, potřebuju různé věci (.) rozbilo se mi světlo v kuchyni a přece nemůžu vařit po tmě, že jo, tak vždycky zavolám, vždycky přijde a vždycky pomůže, mám ho taky a vím, že se na něj můžu spolehnout

(266)V: jak vnímáš vůbec (.) jak jsi vlastně trochu zmínila na začátku, jaký by ten partner měl být ve vztahu k tomu dítěti, když se ti na rodí, jaká je to role toho partnera, toho muže jakoby k výchově toho malýho dítěte?

(267)R: no, to bych si představovala tak, že bych mu musela trochu taky dát možnost (.) ehh (.) se do toho dítěte zapojit, do té práce s tím dítětem (.) jo (.) nejenom prostě ho nechat přijít, pochovat si miminko a odejít ((V: ehm)) jo, myslím si, že každé tatínek, aby si vypěstoval ten správný vztah by měl aspoň trochu zkusit něco pomoci, a tak dále

(268)V: a takže si myslíš jako=

(269)R: no, jak to říkám ((velmi rezolutně až našťvaně)) (.) dítě není hračka a já nechci, aby to dopadlo tak, že si to bude pučovat, že si bude miminko pučovat jako svoje dítě jako věc, když si zrovna vzpomene, že nepůjde na pivo, jo (.) chci aby měl trochu, aby cítil tu odpovědnost, a aby ji cítil, tak musí prostě to dítě si s ním mít nějak vypěstovaný vztah tím, že se o něj dřív takhle staral

(270) V: takže i tak teoreticky, když to vezmeme, tak souhlasíš s tím, že by dítě měla vychovávat zejména matka, protože matka ho jakoby porodila=

(271)R: ano=

(272)V: a tak má na začátku, dejme tomu v těch prvních letech takové to hlavní slovo a měla by přebírat jakoby všechnu péči s tím, že část péče by měl přebírat ten otec jako=

(273)R: ne, to je samozřejmě v rámci možností (.) jo, rozhodně toho otce do ničeho nenutit (2) kdyby se mu nechtělo přebalovat tak samozřejmě, že ne, to je povinnost matky (.) jo, ale prostě tak asi na půl (1) jo, protože nejde jenom jako rodinu živit, ale taky prostě jí dát nějakou tu lásku, že jo

(274)V: no a jak plánuješ, že byste třeba (.) ty jsi předtím byla nezaměstnaná nebo než jsi nastoupila na mateřskou nebo než jsi byla těhotná (.) plánuješ třeba nějak, že by ses vrátila vrátila (2) já nevím, kdy by sis prostě sháněla práci, považuješ=

(275)R: já to určitě bych to plánovala, to určitě plánuju

(276)V: máš nějaký plán jak dlouho chceš být na mateřské=

(277)R: no, ehh, zatím to neplánuju (.) nemůžu si takhle všechno nalajnovat, protože nevím, jestli bude mít dítě nějaké zdravotní problémy (.) jestli nebude potřebovat zvýšenou péči kvůli něčemu (.) takže (2) bych si to představovala úplně normálně jak to chodí: tři roky mateřská (.) jo (2) prostě bych s tím dítětem chtěla být samozřejmě co nejdýl doma, protože tu péči potřebuje (V: ehm) jo potřebuje tu maminku mít u sebe (2) ehh (.) dokud je takhle malý, takže, co nejdýl s dítětem (.) co nejdýl kojit bych chtěla (2) jak to bude teda (.) a potom určitě ehh ((není rozumět dvě slova)) a seženu si práci, jo na dopoledne, třeba, protože myslis si, že žádná matka by to ani psychicky nevydržela, ano jsou takovy, který chtějí sedět doma na zadku a prostě tat'ko starej se o peníze a todlecto a já se budu starat o děti a tak dál, ale to

nestačí, já si myslím, že ta žena potřebuje potom jaksi znovu začít žít a zapojit se do normálního života nejenom mezi dětma a maminkama, ale taky v normálním pracovním kolektivu (.) takže už kdyby to nebylo kvůli penězům, protože vždycky je ((V:ehm)) tak taky z té psychické stránky do normálního všedního života

(278)V: takže kdyby to tvoje dítě bylo zdravý, nebo doufám tedy, že bude zdravé=

(279)R: tak až mu budou čtyři roky, tak půjde do školky, do jesliček, no

(280)V: to je to možná do tří let, že

(281)R: já nevím, od kolika to je

(282)V: já mam pocit, že školka je od tří, od čtyř let

(283)R: jo? Tak půjde do školky, to je jedno

(284)V: myslíš si, že by jsi potřebovala třeba nějakou instituci, abys mohla třeba někam dát i takhle malé dítě?

(285)R: ne, ne, já bych toto nedělala, ne (.) takhle malý, ne, ne (.) já si myslím, že ta maminka, pokud má možnost s tím dítětem být tak by s ním měla být

(286)V: takže do těch tří let jako=

(287)R: ano, určitě, určitě, určitě

(288)V: plánuješ další děti (.) chtěla by jsi mít další=

(289)R: no, já myslím, že ne

(290)V: proč?

(291)R: no protože už jsi zmínila tu špatnou situaci dnešní a myslím, že jedno stačí, protože <já (.) ehh (.) tedy vidím v tom počít dítě> a mít prostě potomka jakýsi smysl života (1) v kolika letech to ten člověk realizuje na tom nezáleží (.) ale splní si takovou jakousi svojí úlohu (.) a myslím, že ehh bych si ani druhý dítě nemohla dovolit, pokud opravdu bych se nevdala a neměla nějakého solidního partnera jo, ale nad tímhle vůbec neuvažuju=

(292)V: kdyby sis odmyslela peníze, chtěla bys mít druhé dítě? (2) a měla jsi partnera?

(293)R: no to je těžký, to je těžký, nad tím jsem nepřemýšlela (.) možná ano, ale opravdu hodně později, a snad jenom kvůli tomu, aby to dítě mělo sourozence, protože já myslím, že to je taky důležitý, ale pokud se tak nestane, tak se vůbec nic nezmění, jo na tom názoru (.) pokud se tak nestane, nebude mi vadit, že to bude jedináček

(294)V: tak jo, já Ti děkuju za rozhovor a že sis na mě našla čas

(295)R: to je všechno? ((udiveně))

(296)V: a že jsi upřímně odpovídala, jenom, bych chtěla, jestli souhlasíš s tím teda že informace, které jsi tady nám vlastně řekla budou sepsány a archivovány taky na škole a budou (.) a bude se s nimi vlastně pracovat v analýzách, které budou použity do těch prací v rámci semináře popř. v diplomových=

(297)R: ((skočí do řeči)) jistě mně se to zdá jako dobrý nápad

(298)V: Tak jo, tak já ti moc děkuju a vypínám diktafon

(299)R: Za málo.